

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Π.Μ.Σ.: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2019-2020

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Της Πάσχου Ελένης του Ευάγγελου
A.M.: 7340010819013

Η ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ (985 ΚΠολΔ)

Επιβλέπων Καθηγητής:

Γεώργιος Τσ. Ορφανίδης

Αθήνα, Νοέμβριος 2020

Copyright © [Ελένη Ε. Πάσχου, Νοέμβριος 2020]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	6
I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	8
1.1 Έννοια της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου.....	8
1.2 Γενικές προϋποθέσεις επιβολής κατάσχεσης εις χείρας τρίτου	9
1.3 Τα πρόσωπα στην κατάσχεση εις χείρας τρίτου.....	9
1.4 Αντικείμενο της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου	10
1.4.β Απαιτήσεις του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου προς μεταβίβαση ακινήτου.....	11
1.5. Ακατάσχετα	12
1.6. Διαδικασία επιβολής της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου	13
1.7 Συνέπειες της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου	15
II. Το εξεταζόμενο ζήτημα.....	19
III. Γενικά.....	20
IV. Η νομιμοποιητική βάση της υποχρέωσης του τρίτου.....	21
V. Νομική φύση.....	22
VI. Υποβολή της δήλωσης.....	24
VI.1 Προθεσμία υποβολής.....	25
VII. Περιεχόμενο δήλωσης.....	26
VII.1 Επί καταφατικής δηλώσεως	26
VII.2 Επί αρνητικής δηλώσεως	27
VII.3 Επί μελλοντικών ή υπό αίρεση απαιτήσεων	28
VII.4 Αναφορά προηγούμενων κατασχέσεων	29
VIII. Οι συνέπειες της δήλωσης του τρίτου	29
VIII.1 Οι συνέπειες της θετικής δήλωσης	30
VIII.1.α Η εκχώρηση της απαιτήσεως.....	30
VIII.1.β Διαδικασία που ακολουθεί τη θετική δήλωση του τρίτου.....	33
IX. Η άρνηση του τρίτου να συμμορφωθεί στο περιεχόμενο της καταφατικής του δήλωσης	39
X. Συνέπειες από την παράλειψη υποβολής της δηλώσεως	41
XI. Η ανακοπή του καθού η εκτέλεση οφειλέτη	42
XII. Η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ	43

XIII. Η ανάγκη και ο σκοπός του θεσμού	44
XIV. Φύση και αντικείμενο της ανακοπής	45
XIV.1 Ειδικότερα το αντικείμενο της ανακοπής του άρθρου 986ΚΠολΔ	46
XV. Περιεχόμενο της ανακοπής	48
XV.1. Ειδικότερα οι λόγοι της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ	49
XV.2 Αίτημα της ανακοπής.....	52
XVI. Διαδικαστικές προϋποθέσεις ασκήσεως της ανακοπής.....	55
XVI.1 Νομιμοποίηση.....	55
XVI.2 Δικαιοδοσία	56
XVI.3 Αρμοδιότητα	56
XVI.3.α Η καθ' ύλην αρμοδιότητα.....	56
XVII. Άσκηση της ανακοπής.....	59
XVII.1 Προθεσμία	60
XVII.2 Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής	61
XVII.3 Σώρευση αιτήματος αποζημίωσης	61
XVII.3.α Το ζήτημα της άσκησης αγωγής αποζημίωσης μετά τη παρέλευση της προθεσμίας άσκησης της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ.....	63
XVIII. Διαδικασία εκδικάσεως της ανακοπής.....	64
XVIII.1 Συμμετοχή τρίτων στη δίκη της ανακοπής	66
XIX. Η άμυνα του τρίτου.....	67
XIX.1 Ενστάσεις του τρίτου που αφορούν την κατάσχεση και την απαίτηση του κατασχόντος.....	69
XX. Η αποδεικτική διαδικασία.....	74
XXI. Απόφαση επί ανακοπής	74
XXI.1 Δεδικασμένο	74
XXI.2 Εκχώρηση της κατασχεθείσας απαίτησης	76
XXI.3 Εκτελεστότητα.....	76
XXI.4 Η περίπτωση της ενεχύρασης απαιτήσεως.....	78
XXI.5 Ενέργεια της απόφασης που απορρίπτει την ανακοπή.....	80
XXII. Συνέπειες παραλείψεως ασκήσεως εμπρόθεσμης ανακοπής	81
XXIII. Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε.....	82
XXIII.1 Η ανακοπή του άρθρου 34 ΚΕΔΕ.....	86
XXIII.2 Δικαιοδοσία.....	86

XXIV. Δεύτερη κατάσχεση και ανακοπή 986 ΚΠολΔ.....	90
XXV. Συντηρητική κατάσχεση	92
XXVI. Η κατάσχεση τραπεζικών καταθέσεων.....	93
XXVII. Κανονισμός 655/2014	95
XXVIII. Επίλογος.....	97
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	100
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ.....	101
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.....	103
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΕΔ.....	103
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣτΕ	103
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ	103
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ.....	105
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΛΥΜΕΛΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩΝ	106
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΟΝΟΜΕΛΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩΝ.....	107
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΩΝ	108

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Αδημ.: αδημοσίευτη
ΑΕΔ: Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
ΑΚ: Αστικός Κώδικας
Αποφ: Απόφαση
ΑΠ: Άρειος Πάγος
Άρθρ: Άρθρο
Αρ: Αριθμός
Αρμ: Αρμενόπουλος
ΑρχΝ: Αρχείο Νομολογίας
Βλ: Βλέπε
Δ: Δίκη
ΔΕΕ: Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιρειών
ΔΕφΘες: Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης
Δηλ: Δηλαδή
Εδ: Εδάφιο
ΕΕΝ: Εφημερίδα Ελλήνων Νομικών (περιοδικό)
ΕΕΔ: Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΕμπΔ: Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕιρΑθ: Ειρηνοδικείο Αθηνών
ΕιρΘες: Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης
ΕισΝΑΚ: Εισαγωγικός Νόμος Αστικού Κώδικα
ΕισΝΚΠολΔ: Εισαγωγικός Νόμος Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
ΕλλΔνη: Ελληνική Δικαιοσύνη
ΕπισκΕΔ: Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΠολΔ: Επιθεώρηση Πολιτικής Δικονομίας
ΕΣΔΑ: Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων Ανθρώπου
ΕΤραπΔ: Επιθεώρηση Τραπεζικού Δικαίου
ΕυρΔΔΑ: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων Ανθρώπου
ΕφΑθ: Εφετείο Αθηνών
ΕφΑΔ: Εφημερίδα Αστικού Δικαίου
ΕφΔωδ: Εφετείο Δωδεκανήσων
ΕφΘες: Εφετείο Θεσσαλονίκης
ΕφΛαρ: Εφετείο Λάρισας
ΕφΠατρ: Εφετείο Πατρών
ΕφΠειρ: Εφετείο Πειραιά
ΚΔΔ: Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας
ΚΕΔΕ: Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων
ΚπολΔ: Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΜΠΒολ: Μονομελές Πρωτοδικείο Βόλου
ΜΠΘες: Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
ΜΠΛαρ: Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας

ΜΠΠατρ: Μονομελές Πρωτοδικείο Πάτρας
ΜΠΠπειρ: Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιά
ΜΠΠροδ: Μονομελές Πρωτοδικείο Ρόδου
ΜΠΧαλκ: Μονομελές Πρωτοδικείο Χαλκίδας
Ν: Νόμος
ΝοΒ: Νομικό Βήμα
ΝΠΠΔ: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΝΠΠΔΔ: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΣΚ: Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΛΑΠ: Ολομέλεια Αρείου Πάγου
ΟΛΠ: Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς
ό.π. : όπως παραπάνω
ΟΤΑ: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Παρ: Παράγραφος
ΠειρΝ: Πειραιϊκή Νομολογία
Περ: Περίπτωση
ΠολΔ: Πολιτική Δικονομία
ΠΠΑ: Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΠΠΒερ: Πολυμελές Πρωτοδικείο Βέροιας
ΠΠΘες: Πολυμελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
ΠΠΠπειρ: Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιά
ΠΠΧαλκ: Πολυμελές Πρωτοδικείο Χαλκίδας
ΠρΑν: Πρακτικά αναθεωρητικής επιτροπής
Πρβλ: Παράβαλε
Σ: Σύνταγμα
Σελ: Σελίδα
ΣτΕ: Συμβούλιο της Επικρατείας
ΣχΠολΔ: Σχέδιο Κώδικα πολιτικής δικονομίας
ΤοΣ: Το Σύνταγμα
Τομ: τόμος
ΤΠΔ: Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1.1 Έννοια της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου

Ο θεσμός της αναγκαστικής εκτελέσεως, όπως διαμορφώνεται στην ελληνική έννομη τάξη, αποτελεί το μέσο πραγματώσεως του δικαίου, μέσο για την παροχή ουσιαστικής έννομης προστασίας¹. Κι αυτό, γιατί η έκδοση μίας τελεσίδικης ή αμετάκλητης απόφασης ευνοϊκής για αυτόν, αποτελεί μεν μία σημαντική κατάκτηση, λόγω του δεδουλευμένου με την οποία αυτή εξοπλίζεται, μόνη όμως η ύπαρξη της δεν εγγυάται την ουσιαστική ικανοποίηση του ενάγοντος. Με άλλα λόγια, μία τέτοια απόφαση θα ήταν άνευ αξίας, αν δεν εξασφαλιζόταν η δυνατότητα στον ενάγοντα να επιδώξει με μέτρα υλικού καταναγκασμού την ικανοποίηση του, σε περίπτωση μη εκούσιας συμμόρφωσης του εναγομένου². Βέβαια, τέτοια μέτρα καταναγκασμού είναι δυνατό να ληφθούν μόνο από το κράτος, το οποίο και μόνο νομιμοποιείται στη χρήση βίας ή νομικού καταναγκασμού³. Έτσι, λοιπόν, ο θεσμός της αναγκαστικής εκτελέσεως αποτελεί μία έννομα ρυθμισμένη διαδικασία που οδηγεί σε ουσιαστική πραγμάτωση ενός δικαιώματος. Αποτελεί δε για τους παραπάνω λόγους και εκδήλωση του δικαιώματος προς παροχή έννομης προστασίας και κατοχυρώνεται έτσι και συνταγματικά στο άρθρο 20 παρ. 1 Σ⁴.

Κατά το σύστημα του ελληνικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η αναγκαστική εκτέλεση επιτυγχάνεται με διάφορα μέσα, ανάλογα με το αν πρόκειται για ικανοποίηση χρηματικών ή μη απαιτήσεων. Ένα μέσο αναγκαστικής εκτελέσεως προς ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων αποτελεί και η κατάσχεση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου. Κι ενώ επί κατασχέσεως ακινήτου, ακολουθείται η ίδια διαδικασία, ανεξαρτήτως του εάν το ακίνητο βρίσκεται στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου προσώπου, δεν τηρείται ενιαία διαδικασία στην περίπτωση της κατάσχεσης κινητού πράγματος⁵.

Επί κατασχέσεως κινητού στα χέρια τρίτου, εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 982- 991 ΚΠολΔ. Η διαδικασία των τελευταίων αυτών άρθρων εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις που υφίστανται χρηματικές απαιτήσεις ή απαίτηση για τη μεταβίβαση κινητού πράγματος του οφειλέτη, μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή, κατά τρίτου.

¹ Ν. Νίκας, «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως», α τόμος, β' έκδοση, 2017, σελ. 3

² Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 4.

³ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 4.

⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 5.

⁵ Π. Γέσιου- Φαλτσή «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως», 2001, σελ. 662.

I.2 Γενικές προϋποθέσεις επιβολής κατάσχεσης εις χείρας τρίτου

Όπως προαναφέρθηκε, η κατάσχεση εις χείρας τρίτου αποτελεί ένα μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης, προς ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Ως εκ τούτου θα πρέπει να συντρέχουν τόσο οι προϋποθέσεις που αφορούν τα υποκείμενα της εκτέλεσης, δηλαδή η ικανότητα διαδίκου, η ικανότητα δικαστικής παράστασης, η νομιμοποίηση κι η ικανότητα προς το δικολογείν⁶, όσο κι οι γενικές προϋποθέσεις επιβολής αναγκαστικής εκτέλεσης, ήτοι η ύπαρξη εκτελεστού τίτλου στα χέρια του επισπεύδοντος δανειστή (άρθρα 904- 905 ΚΠολΔ), η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου και η έκδοση απογράφου (άρθρο 918 ΚΠολΔ), καθώς κι η προϋπόθεση της ύπαρξης αξίωσης βέβαιης κι εκκαθαρισμένης, κατ' άρθρα 915- 916 ΚΠολΔ⁷.

Απαραίτητη κρίνεται, τέλος, κατά την ορθότερη γνώμη, η τήρηση προδικασίας, δηλαδή η επίδοση επιταγής προς εκτέλεση, κατ' άρθρο 924 ΚΠολΔ, στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη και η πάροδος τριών εργάσιμων ημερών κατ' άρθρο 926 παρ. 1 ΚΠολΔ⁸. Στο είδος αυτό κατασχέσεως δεν νοείται εντολή προς εκτέλεση στον δικαστικό επιμελητή⁹ ως αυτοτελής διαδικαστική πράξη¹⁰. Ενεργεί εν προκειμένω ο δικαστικός επιμελητής ως όργανο επιδόσεως και όχι ως όργανο εκτελέσεως.

I.3 Τα πρόσωπα στην κατάσχεση εις χείρας τρίτου

Γίνεται αντιληπτό από όσα αναφέρθηκαν παραπάνω ότι στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου διαμορφώνεται μία τριμερής σχέση στην οποία συμμετέχουν ο επισπεύδων δανειστής, ο οφειλέτης- καθ' ου η εκτέλεση κι ο τρίτος.

Επισπεύδων δανειστής είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που εμφανίζεται στον εκτελεστό τίτλο ως δικαιούχος χρηματικής απαιτήσεως ή, που νομιμοποιείται ενεργητικά (919 ΚΠολΔ) να επισπεύσει αναγκαστική εκτέλεση για την ικανοποίηση της χρηματικής αυτής απαιτήσεως¹¹.

Με βάση τους γενικούς κανόνες προσδιορίζεται και ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης, που κατονομάζεται στον εκτελεστό τίτλο ως οφειλέτης της χρηματικής παροχής, όπως και κάθε άλλο πρόσωπο, που νομιμοποιείται παθητικά (919, 920 ΚΠολΔ) για την ικανοποίηση της ίδιας χρηματικής απαιτήσεως. Ο οφειλέτης της χρηματικής παροχής, για την οποία επισπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση, έχει όμως, συγχρόνως, και την ιδιότητα του δανειστή της απαιτήσεως, είναι ο δικαιούχος της κατασχετέας απαιτήσεως, που βρίσκεται στα χέρια του τρίτου. Ο οφειλέτης αποτελεί

⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π. σελ. 676.

⁷ Ν. Νίκας, «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως», β τόμος, β' έκδοση, 2018, σελ. 688-689.

⁸ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 689, Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π. σελ. 678. Βλ. όμως και ΕφΑθ 557/1970, Αρμ 1970.717 (720)· ΜονΠΘεσ 3812/1987, Αρμ 1988.1141, παρατ. Αρβανιτάκη.

⁹ Βλ. άρθρο 927 ΚΠολΔ.

¹⁰ Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π. σελ. 677-678.

¹¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 690.

τον συνδετικό κρίκο του επισπεύδοντος δανειστή με τον τρίτο, στα χέρια του οποίου κατάσχεται η απαίτησή του¹².

Τρίτος, στα χέρια του οποίου κατάσχονται χρηματικές απαιτήσεις του καθ' ου η εκτέλεση ή κινητά, που ανήκουν κατά κυριότητα στον τελευταίο, θα πρέπει να θεωρηθεί το πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, που από οποιαδήποτε νομική αιτία οφείλει χρηματική παροχή στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη ή κατέχει εξαιτίας μιας έννομης σχέσης κινητά πράγματα κυριότητας του οφειλέτη ή έχει την υποχρέωση να μεταβιβάσει κατά κυριότητα κινητά πράγματα στον οφειλέτη¹³. Το κριτήριο που χρησιμοποιείται κυρίως από τη θεωρία και νομολογία για τον προσδιορισμό της ιδιότητας του τρίτου είναι η νομική αυτοτέλεια αυτού σε σχέση με το πρόσωπο του οφειλέτη¹⁴.

I.4 Αντικείμενο της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

Σύμφωνα με το άρθρο 982 ΚΠολΔ, αντικείμενο κατασχέσεως μπορούν να αποτελούν χρηματικές απαιτήσεις μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή του οφειλέτη κατά τρίτου, απαιτήσεις για μεταβίβαση κινητών πραγμάτων μη εξαρτώμενες, επίσης, από αντιπαροχή, καθώς και κινητά πράγματα που βρίσκονται στην κατοχή του τρίτου, ανήκουν όμως κατά κυριότητα στον οφειλέτη.

I.4.α Χρηματικές απαιτήσεις

Συνηθέστερη στην πράξη και σπουδαιότερη περίπτωση κατασχέσεως στα χέρια τρίτου είναι οι χρηματικές απαιτήσεις του καθ' ου η εκτέλεση κατά τρίτου, εφόσον δεν εξαρτώνται από αντιπαροχή. Ως χρηματικές απαιτήσεις νοούνται οι ενοχικές απαιτήσεις (από σύμβαση, αδικοπραξία ή από τον νόμο), των οποίων η παροχή συνίσταται σε χρήμα. Για να λειτουργήσει ο μηχανισμός της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου θα πρέπει η χρηματική απαίτηση του καθ' ου η εκτέλεση να μην εξαρτάται από αντιπαροχή. Πρόκειται για χρηματικές απαιτήσεις, που δεν θα μπορούσαν στο πλαίσιο διαγνωστικής δίκης να αποκρουσθούν με την ένσταση του μη εκπληρωθέντος συναλλάγματος (ΑΚ 374)¹⁵.

Κατά την επικρατούσα σε νομολογία και θεωρία άποψη¹⁶, χωρεί κατάσχεση εις χείρας τρίτου σε μελλοντικές απαιτήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται κατά το χρόνο της επιβολής της κατάσχεσης η βασική έννομη σχέση και είναι προσδιορισμένη τόσο κατά το είδος όσο και κατά τα υποκείμενα αυτής. Οι

¹² Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 690.

¹³ Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π. σελ. 680-681.

¹⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π. σελ. 683-684.

¹⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 695, Γ. Ορφανίδης, στον τόμο της ΕΕΔ: «η κατάσχεση εις χείρας τρίτου» (2017), σελ. 61.

¹⁶ Βλ. κατωτέρω IV.1, αριθ. 3.

μελλοντικές χρηματικές απαιτήσεις, που δεν στηρίζονται σε υπαρκτή και ενεστώσα (δικαιολογική) έννομη σχέση, αποκλείονται από την κατάσχεση. Επομένως, κατάσχονται και μη ληξιπρόθεσμες αξιώσεις, που πηγάζουν από κάποια έννομη σχέση, όπως συμβαίνει και όταν συνομολογήθηκε προθεσμία καταβολής ή καταβολή με δόσεις¹⁷.

Επιπλέον, ενώ η απαίτηση του επισπεύδοντος την εκτέλεση δανειστή πρέπει να είναι βέβαιη και εκκαθαρισμένη, δεν συμβαίνει το ίδιο και με την απαίτηση του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου. Με το σύστημα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου κατάσχονται και οι υπό αίρεση ή προθεσμία χρηματικές απαιτήσεις αρκεί, σε κάθε περίπτωση να υφίσταται η βασική έννομη σχέση για την κατάσχεση της υπό αίρεση, προθεσμία ή μελλοντικής χρηματικής απαιτήσεως του δανειστή κατά του τρίτου¹⁸. Από τη βασική αυτή σχέση θα πρέπει να προκύπτει και το πρόσωπο του οφειλέτη, που επέχει θέση τρίτου. Η κατασχόμενη απαίτηση πρέπει επομένως να μπορεί να προσδιορισθεί κατ' είδος και οφειλέτη, έστω και αν το ποσό της δεν είναι ορισμένο¹⁹. Εξυπακούεται, πάντως, ότι ο τρίτος θα καταστεί οφειλέτης της απαιτήσεως, μόνον όταν αυτή θα καταστεί βέβαιη²⁰.

Τέλος, με το άρθρο 58 του Ν. 3994/2011 προστέθηκαν στον ΚΠολΔ δύο ακόμη περιπτώσεις που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα κατασχέσεως εις χείρας τρίτου, και αυτά είναι οι άυλες κινητές αξίες και χρηματοπιστωτικά μέσα (άρθρο 991 Α ΚΠολΔ) και τα μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων (άρθρο 991 Β ΚΠολΔ).

1.4.β Απαιτήσεις του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου προς μεταβίβαση ακινήτου

Κατά το άρθρο 982 παρ. 1 περ. α' ΚΠολΔ, αντικείμενο κατασχέσεως εις χείρας τρίτου μπορεί να αποτελέσουν κι απαιτήσεις του οφειλέτη κατά του τρίτου μεταβίβασης κατά κυριότητα κινητού πράγματος, μη εξαρτώμενες επίσης από αντιπαροχή, κατά την έννοια που αναπτύχθηκε παραπάνω. Πρέπει να τονιστεί εδώ, ότι αντικείμενο κατασχέσεως, και συνακόλουθα πλειστηριασμού, δεν αποτελεί το ίδιο το κινητό πράγμα, αλλά η απαίτηση του οφειλέτη για τη μεταβίβαση αυτού. Επομένως, αποτελεί η πρόβλεψη αυτή τη μοναδική περίπτωση που αντικείμενο πλειστηριασμού είναι άυλο αγαθό και όχι ενσώματο²¹. Και σε αυτή την περίπτωση η απαίτηση για μεταβίβαση του κινητού μπορεί να είναι μελλοντική ή αβέβαιη, δηλαδή

¹⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 697, Γ. Ορφανίδης, στον τόμο της ΕΕΔ: «η κατάσχεση εις χείρας τρίτου» (2017), σελ. 63.

¹⁸ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 698.

¹⁹ Ι. Μπρίνιας «Αναγκαστική Εκτέλεσις», γ' τόμος, β' έκδοσις, σελ. 1244.

²⁰ Κεραμέυς/Κονδύλης/Νίκας, (Νικολόπουλος) «Ερμηνεία ΚΠολΔ ΙΙ», άρθρο 982 ΚΠολΔ, αριθ. 4.

²¹ Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π. σελ.711.

να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία²². Τέλος, πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην έννοια της απαιτήσεως μεταβιβάσεως κυριότητας κινητού περιλαμβάνονται και απαιτήσεις για παράδοση της νομής ή κατοχής κινητού, περιλαμβάνοντας έτσι και τίτλους εις διαταγή που έχουν αντικείμενο κινητά πράγματα, όπως είναι η φορτωτική σε διαταγή και τα αποθετήρια²³.

1.4.γ Κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια τρίτου

Τέλος, κατά το άρθρο 982 παρ. 1 περ. β' ΚΠολΔ, αντικείμενο κατασχέσεως στα χέρια τρίτου αποτελούν κινητά πράγματα που βρίσκονται στην κατοχή τρίτου αλλά ανήκουν κατά κυριότητα στον οφειλέτη- καθ' ου η εκτέλεση²⁴. Βασική προϋπόθεση εφαρμογής της διατάξεων των άρθρων 982 επ. ΚΠολΔ, που προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 953 παρ. 2 περ. α' ΚΠολΔ, είναι η άρνηση απόδοσής τους από τον τρίτο, ειδάλως, αν δηλαδή ο τρίτος δε φέρει αντιρρήσεις προς απόδοσή τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις για την κατάσχεση κινητών στα χέρια του οφειλέτη²⁵. Δεν ενδιαφέρει η έννομη σχέση από την οποία απορρέει η κατοχή του τρίτου, αλλά αρκεί μόνο ο ισχυρισμός του επισπεύδοντος ότι το κινητό αυτό πράγμα ανήκει κατά κυριότητα στον οφειλέτη ή σε νομιμοποιούμενο πρόσωπο κατ' άρθρο 919 ΚΠολΔ. Ωστόσο, αν ο τρίτος έχει αποκτήσει δικαίωμα που μπορεί να αντιταχθεί στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη (π.χ. δικαίωμα προσδοκίας), μπορεί να το προβάλλει ασκώντας την ανακοπή του άρθρου 936 ΚΠολΔ²⁶.

1.5. Ακατάσχετα

Ως εκδήλωση στοιχειώδους ανθρωπισμού, που πρέπει να διέπει τον νομικό μας πολιτισμό, καθότι η εκτέλεση δεν πρέπει να οδηγεί στην εξόντωση του οφειλέτη, ο νόμος προβλέπει ειδικώς (982 §2 ΚΠολΔ) και ορισμένες κατηγορίες κινητών πραγμάτων και χρηματικών απαιτήσεων, που εξαιρούνται της κατασχέσεως, όταν η κατάσχεση γίνεται στα χέρια τρίτων. Τα κινητά πράγματα που δεν κατάσχονται στα χέρια του οφειλέτη δεν κατάσχονται και όταν η κατάσχεση επιχειρείται στα χέρια τρίτου (ακόμη και αν αυτός είναι ο επισπεύδων δανειστής)²⁷.

Η ιδιότητα της απαιτήσεως ως ακατάσχετης κρίνεται με βάση τον χρόνο επιβολής της κατασχέσεως, εκτός αν πρόκειται για απαίτηση μέλλουσα ή υπό αίρεση, οπότε λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος της πληρώσεως της αιρέσεως (ΑΚ 209) ή της

²² Π. Γέσιου- Φαλτσή, *οπ.π.* σελ.712.

²³ Ν. Νίκας, *οπ.π.*, σελ. 701.

²⁴ Τέτοια περίπτωση αποτελεί η κατάσχεση άυλων μετοχών. Βλ. ΕφΑθ 7258/2005, ΔΕΕ 2005, σελ. 1184.

²⁵ Π. Γέσιου- Φαλτσή, *οπ.π.* σελ.712, Ν. Νίκας, *οπ.π.*, σελ. 702.

²⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή, *οπ.π.* σελ.713, Ν. Νίκας, *οπ.π.*, σελ. 702.

²⁷ Βλ. αναλυτικά. Ν. Νίκας, *οπ.π.*, σελ. 705.

γενέσεως της απαιτήσεως²⁸. Εξάλλου, η κατάσχεση ακατάσχετης απαιτήσεως είναι δικονομικά άκυρη, ακυρότητα η οποία δεν επέρχεται αυτοδικαίως αλλά προϋποθέτει άσκηση ανακοπής κατά της εκτελέσεως (933 ΚΠολΔ), που ευδοκιμεί με την επίκληση και απόδειξη βλάβης, έστω και περιουσιακής (159 αριθ. 3 ΚΠολΔ). Παραίτηση από το ακατάσχετο πριν από την κατάσχεση δεν είναι δυνατή ούτε και συμφωνίες που το περιορίζουν. Είναι έγκυρη όμως η συμφωνία για επέκταση ή διεύρυνση των ακατασχέτων²⁹.

Έτσι, εξαιρούνται των αντικειμένων που μπορούν να κατασχεθούν στα χέρια τρίτου, πλέον των προβλεπομένων στο άρθρο 953 παρ.3 και 4, και α) πράγματα που μπορούν να υποστούν άμεση φθορά, β) η εταιρική μερίδα σε προσωπικές εταιρίες, γ) απαιτήσεις διατροφής που πηγάζουν από το νόμο ή από διάταξη τελευταίας βουλήσεως, καθώς και απαιτήσεις για συνεισφορά των συζύγων στις ανάγκες της οικογένειας, δ) απαιτήσεις μισθών και συντάξεων ή ασφαλιστικών παροχών, εκτός εάν η κατάσχεση επιβάλλεται προς ικανοποίηση απαιτήσεων του υπό στοιχείο γ', ε) κάθε είδους κοινοτικές ενισχύσεις ή επιδοτήσεις στα χέρια του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε ως τρίτου, μέχρι την κατάθεση τους σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου ή την με οποιοδήποτε τρόπο καταβολή τους και, τέλος, στ) και μόνο για τις περιπτώσεις που ο επισπεύδων δανειστής ανήκει στο δημόσιο τομέα, εξαιρούνται της κατασχέσεως εις χείρας τρίτου απαιτήσεις που επιδικάζονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου από το Ε.Δ.Δ.Α, κατ' άρθρο 41 της Ε.Σ.Δ.Α. ή των Πρωτοκόλλων της, με εξαίρεση των απαιτήσεων που επιδικάζονται για την παραπάνω αιτία προς αποκατάσταση υλικής ζημίας³⁰.

1.6. Διαδικασία επιβολής της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου

Στο άρθρο 983 ΚΠολΔ περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση εις χείρας τρίτου. Από τη διάταξη αυτή γίνεται φανερό πως η διαδικασία αυτή διαφέρει από τη διαδικασία που ακολουθείται στην περίπτωση επιβολής κατάσχεσης στα χέρια του οφειλέτη. Έτσι, κατά το άρθρο 983 ΚΠολΔ «η κατάσχεση στα χέρια τρίτου γίνεται με επίδοση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση εγγράφου», του οποίου το περιεχόμενο απαρτίζεται από τα στοιχεία που απαιτούνται τόσο κατά το άρθρο 118 ΚΠολΔ, όσο και κατά το άρθρο 983 παρ. 1 ΚΠολΔ, ήτοι α) ακριβή περιγραφή του εκτελεστού τίτλου και της απαίτησης βάσει των οποίων γίνεται η κατάσχεση, β) το ποσό για το οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση, γ) επιταγή προς τον τρίτο να μην καταβάλει σε εκείνον κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση, δ) διορισμό αντικλήτου που κατοικεί στην περιφέρεια του ίδιου ειρηνοδικείου ή στην έδρα του πρωτοδικείου της κατοικίας του τρίτου, αν εκείνος

²⁸ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1304.

²⁹ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 706.

³⁰ Η τελευταία αυτή περίπτωση ακατασχέτου προστέθηκε με το Ν. 4370/2016.

υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση δεν κατοικεί στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου της κατοικίας του τρίτου.

Γίνεται, λοιπόν, φανερό πως η κατάσχεση στα χέρια τρίτου λαμβάνει χώρα με την επίδοση ενός εγγράφου, του κατασχετηρίου -επίδοση που αποτελεί συστατικό στοιχείο της κατασχέσεως, άλλως αυτή θεωρείται ανυπόστατη³¹- σε αντίθεση με την κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη, όπου αυτή λαμβάνει χώρα με τη σύνταξη εκθέσεως κατασχέσεως από το δικαστικό επιμελητή. Επομένως, ο δικαστικός επιμελητής λειτουργεί εδώ ως όργανο επιδόσεως και όχι ως όργανο εκτελέσεως³².

Για το υποστατό της κατασχέσεως, απαιτείται, κατά την ορθότερη άποψη³³, η επίδοση του κατασχετηρίου να συντελείται τόσο στον τρίτο, όσο και στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, γεγονός που προκύπτει από το συνδυασμό των παραγράφων 1 και 2 του 983 ΚΠολΔ. Επομένως, εάν δε λάβει χώρα μία από τις παραπάνω επιδόσεις, τότε η κατάσχεση είναι ανυπόστατη³⁴. Διαφορετικό είναι το ζήτημα στην περίπτωση που παρά το γεγονός ότι έλαβαν χώρα και οι δύο παραπάνω επιδόσεις, είτε η επίδοση βαρύνεται από κάποιο ελάττωμα είτε δεν τηρήθηκε για αυτή η προθεσμία που τίθεται από το άρθρο 983 παρ. 2 ΚΠολΔ. Στην περίπτωση που η επίδοση βαρύνεται με κάποια πλημμέλεια, τότε αυτή είναι άκυρη με την επίκληση δικονομικής βλάβης (159 παρ. 3 ΚΠολΔ), ενώ στην περίπτωση της εκπρόθεσμης επίδοσης συντρέχει η περίπτωση του 159 παρ. 1 ΚΠολΔ³⁵.

Ειδικότερα, όσον αφορά στο κατασχετήριο, αυτό αποτελεί συστατικό διαδικαστικό έγγραφο της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, είναι δε η δεύτερη κατά σειρά διαδικαστική πράξη της εκτελέσεως μετά την επιταγή προς πληρωμή³⁶. Το περιεχόμενο του κατασχετηρίου ορίζεται από τον ίδιο το νόμο. Έτσι, κατά το άρθρο 983 παρ. 1 ΚΠολΔ, το έγγραφο αυτό, εκτός από τα στοιχεία του άρθρου 118 ΚΠολΔ, απαιτείται επιπλέον να περιέχει: α) ακριβή περιγραφή του εκτελεστού τίτλου και της απαίτησης στα οποία ερείδεται η κατάσχεση³⁷, β) το ποσό για το οποίο επιβάλλεται η

³¹ Βλ. ενδ. ΑΠ 1162/2013 ΝΟΜΟΣ.

³² Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο.π. σελ.749-750.

³³ Βλ. Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 749- 750, Κεραμέυς- Κονδύλης- Νίκας (-Νικολόπουλος), ο.π., σελ. 1914-1915, Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 732.

³⁴ Στην περίπτωση που η κατάσχεση εις χείρας τρίτου επιβάλλεται δυνάμει των διατάξεων του ΚΕΔΕ, τότε το κατασχετήριο έγγραφο δεν κοινοποιείται στον οφειλέτη, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 30, 32, 33 και 34 του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974), Ε. Ποδηματά, «Ζητήματα από την κατάσχεση στα χέρια τρίτου κατά τον ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974)», ΕλλΔικ 2000, σελ. 1521 επ. Βλ. ενδ. και ΕφΔωδ 29/2015 (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ)

³⁵ Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 733.

³⁶ Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 733-734.

³⁷ Ως ακριβής περιγραφή νοείται η αληθής και όχι η λεπτομερής περιγραφή. Θα πρέπει επομένως να προσδιορίζεται το είδος του εκτελεστού τίτλου, καθώς και να διευκρινίζεται το είδος και το ποσό της απαίτησεως με μνεία και των παραγωγικών της γεγονότων. Η πληρότητα του

κατάσχεση³⁸ γ) επιταγή προς τον τρίτο να μην καταβάλει στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη³⁹ και δ) διορισμό αντικλήτου που κατοικεί στην περιφέρεια του ειρηνοδικείου ή του πρωτοδικείου που βρίσκεται η κατοικία του τρίτου, αν ο επισπεύδων δανειστής δεν κατοικεί στην περιφέρεια αυτή⁴⁰.

Η παράλειψη ή η ατέλεια οποιουδήποτε από τα ανωτέρω στοιχεία του κατασχετηρίου οδηγεί σε ακυρότητα μόνον με τη συνδρομή δικονομικής βλάβης (159 αριθ. 3), την οποία μπορεί να επικαλεσθεί τόσο ο καθ' ου η εκτέλεση όσο και ο τρίτος⁴¹.

I.7 Συνέπειες της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου

Κύριο μέλημα του νόμου αποτελεί η ικανοποίηση του σκοπού της κατάσχεσης, ήτοι η ικανοποίηση του δανειστή, στόχος που μπορεί να επιτευχθεί με την υλική και νομική δέσμευση του κατασχεθέντος⁴². Η νομική δέσμευση του κατασχεθέντος επιτυγχάνεται με την απαγόρευση διαθέσεως αυτού, ενώ η υλική δέσμευση επιτυγχάνεται με την μετατροπή του τρίτου σε μεσεγγυούχο. Ωστόσο, λόγω της τριμερούς αυτής σχέσης και του αντικειμένου της κατάσχεσης που μπορεί να είναι τόσο χρηματικές απαιτήσεις όσο και κινητά πράγματα, ο νόμος διακρίνει τις συνέπειες που συνεπάγεται η κατάσχεση για τον οφειλέτη και αυτές που συνεπάγεται για τον τρίτο, με κρίσιμο χρόνο επελεύσεως τους την επίδοση του κατασχετηρίου σε

κατασχετηρίου κρίνεται με γνώμονα την συνδρομή ή όχι δικονομικής βλάβης (159 αριθ. 3), *N. Νίκας*, οπ.π., σελ. 734.

³⁸ Υποδηλώνεται τόσο η απαίτηση υπέρ της οποίας γίνεται η κατάσχεση όσο (και ιδίως) η απαίτηση που κατάσχεται. Το κατασχόμενο ποσό θα πρέπει να αναλογεί στην απαίτηση του κατασχόντος. Ό,τι δικαιούται να λάβει ο κατασχών από τον οφειλέτη, δικαιούται να το λάβει και από τον τρίτο. Στο κατασχόμενο ποσό θα πρέπει πάντως να προστίθενται και οι τόκοι, τα δικαστικά έξοδα και τα έξοδα της εκτελέσεως, μολονότι δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός τους με ακρίβεια κατά τον χρόνο της συντάξεως του κατασχετηρίου. Θα πρέπει δηλαδή να καθορίζεται στο κατασχετήριο το κατασχόμενο συνολικώς, κατ' ανώτατο όριο, ποσό, με βάση τους υπολογισμούς του κατασχόντος, *N. Νίκας*, οπ.π., σελ. 735.

³⁹ Πρόκειται για προσταγή προς τον τρίτο να παρακρατήσει τα κατασχεθέντα υπό την ιδιότητα του μεσεγγυούχου και εφόσον συντρέξουν οι προϋποθέσεις και οι όροι του άρθρου 988 Ι, να καταβάλει στον καθέναν από τους κατασχόντες το ποσό για το οποίο έγινε η κατάσχεση, *N. Νίκας*, οπ.π., σελ. 738.

⁴⁰ Δεν θεωρείται ως αντίκλητος ο δικηγόρος που υπογράφει το κατασχετήριο. Στον αντίκλητο αυτόν επιδίδονται όλα τα έγγραφα ή δικόγραφα της διαδικασίας της εκτελέσεως, συμπεριλαμβανομένων και των δικογράφων (εισαγωγικών ή μη) των δικών περί την εκτέλεση, *N. Νίκας*, οπ.π., σελ. 739.

⁴¹ *N. Νίκας*, οπ.π., σελ. 739.

⁴² *B.Βαθρακοκόιλης «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Ερμηνευτική-Νομολογιακή Ανάλυση», ΣΤ, σελ. 73, Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 762, Κεραμής- Κονδύλης- Νίκας (Νικολόπουλος), οπ.π., σελ. 1916.*

καθένα από αυτούς⁴³ ενώ προβλέπονται τόσο συνέπειες για όλα τα αντικείμενα κατασχεσέως, όσο και συνέπειες για συγκεκριμένα αντικείμενα αυτής.

1.7.α Συνέπειες για τον καθού η εκτέλεση οφειλέτη

Κατά το άρθρο 984 παρ. 1 ΚΠολΔ, απαγορεύεται στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη η διάθεση του κατασχεμένου, απαγόρευση που ξεκινά από την επίδοση του κατασχετηρίου σε αυτόν. Αν, από το χρονικό αυτό σημείο κι έπειτα, ο οφειλέτης προβεί σε διάθεση του αντικειμένου, αυτή είναι άκυρη κατ' άρθρο 175 ΑΚ για τον κατασχόντα. Η απαγόρευση διαθέσεως αφορά μόνο το ποσό για το οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση⁴⁴.

Η έννοια της διαθέσεως ερμηνεύεται με ευρύτητα, περιλαμβάνοντας έτσι κάθε μεταβίβαση ή απαλλοτρίωση του κατασχεμένου⁴⁵. Ειδικότερα, όταν αντικείμενο κατάσχεσης είναι απαιτήσεις, τότε η απαγόρευση αναφέρεται κυρίως στην εκχώρηση (άρθρα 455 επ. ΑΚ) και στην ενεχυρίαση της απαιτήσεως (άρθρο 1248 ΑΚ), ενώ όταν πρόκειται για κινητό πράγμα η απαγόρευση αφορά σε απώλεια, μεταβίβαση ή αλλοίωσή του⁴⁶. Απαγορεύεται και κάθε πράξη μείωσης της αξίας του κατασχεμένου ή η παραίτηση από εμπράγματη ασφάλεια υπέρ του οφειλέτη⁴⁷. Επί μελλοντικής απαιτήσεως απαγορεύεται η μεταβολή των όρων της ήδη γεννημένης έννομης σχέσεως, όταν αυτή είναι ορισμένου χρόνου⁴⁸.

Κρίσιμος χρόνος για την έναρξη της απαγορεύσεως διαθέσεως είναι ο χρόνος επιδόσεως του κατασχετηρίου στον ίδιο τον καθ' ου η κατάσχεση, έστω και αν το ίδιο δεν έχει ακόμη επιδοθεί στον τρίτο⁴⁹. Το ζήτημα του χρόνου επελεύσεως της απαγορεύσεως έχει πρακτική σημασία κυρίως στην περίπτωση της εκχωρήσεως απαιτήσεως. Κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου ο εκδοχέας αποκτά δικαίωμα έναντι του οφειλέτη ή των τρίτων μετά την αναγγελία της εκχωρήσεως στον οφειλέτη (460 ΑΚ). Επομένως, αν η εκχώρηση της απαιτήσεως και η αναγγελία της συνέβησαν πριν την επίδοση του κατασχετηρίου στον οφειλέτη, τότε η εκχώρηση είναι έγκυρη, επομένως δεν είναι δυνατή η επιβολή κατάσχεσης εκ μέρους των δανειστών του οφειλέτη. Αν η αναγγελία έπεται της επιδόσεως, τότε η κατάσχεση είναι έγκυρη, η εκχώρηση είναι άκυρη λόγω της παράβασης της απαγορεύσεως διαθέσεως⁵⁰.

⁴³ Π. Κολοτούρος, «Συνέπειες της αναγκαστικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου», σελ. 4, *Κεραμεύς-Κονδύλης-Νίκας* (Νικολόπουλος), ο.π., σελ. 1916.

⁴⁴ Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 749.

⁴⁵ Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 749-750.

⁴⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 763, Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 750.

⁴⁷ Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 763, Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 750.

⁴⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 764.

⁴⁹ Ν. Νίκας, ο.π., σελ. 750.

⁵⁰ Β.Βαθρακοκόιλης, ο.π. σελ. 78-79.

Ακολουθώντας το σύστημα, που υιοθέτησε στην κατάσχεση κινητών και ακινήτων, ο νομοθέτης καθιέρωσε κι εδώ σχετική ακυρότητα της διαθέσεως. Την ακυρότητα αυτή δεν μπορούν να την επικαλεστούν ο καθ' ου η κατάσχεση και οι διάδοχοί του, αλλά μόνον εκείνοι που έχουν επιβάλει κατάσχεση και οι διάδοχοί τους, όπως και ο υπερθεματιστής⁵¹. Ζήτημα αναφέρεται σχετικά με το αν η ακυρότητα της διαθέσεως καταλαμβάνει και τους δανειστές που επέβαλαν κατάσχεση μετά την πράξη της διαθέσεως του κατασχεθέντος, και άρα νομιμοποιούνται κι αυτοί να την προβάλλουν. Δε χωρεί αμφιβολία ότι αυτή ωφελεί όλους τους δανειστές που επέβαλαν κατάσχεση πριν τη διάθεση του κατασχεμένου. Κατά την ορθότερη άποψη⁵², την ακυρότητα μπορούν να επικαλεστούν και οι δανειστές που επέβαλαν κατάσχεση μετά τη διάθεση του κατασχεμένου, προς εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης αυτών.

Τέλος, επί του κατασχεμένου πράγματος ή απαίτησης επιτρέπεται η επιβολή περισσότερων αυτοτελών κατασχέσεων, δυνατότητα που είχαν και εξακολουθούν να έχουν οι δανειστές κατά των ΚΠολΔ, όπως ίσχυε και ισχύει μετά τις πρόσφατες τροποποιήσεις. Σε αυτό συνηγορεί η απουσία ειδικής ρυθμίσεως που να απαγορεύει τις πολλαπλές κατασχέσεις, αλλά και η αναφορά σε συγκεκριμένες διατάξεις (985 παρ. 1, 988 παρ. 1 ΚΠολΔ) σε περισσότερες κατασχέσεις⁵³.

1.7.β Συνέπειες για τον τρίτο

Τις συνέπειες που επέρχονται στο πρόσωπο του τρίτου από την επιβολή της κατάσχεσης ορίζουν οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 983 ΚΠολΔ. Έτσι, κατ' αρχάς, με την επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο, ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει ή όχι επιδοθεί ακόμη στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, απαγορεύεται σε αυτόν η εξόφληση της κατασχεμένης απαίτησης⁵⁴ μέχρι το ύψος του ποσού για το οποίο επιβάλλεται κατάσχεση⁵⁵. Τυχόν, λοιπόν, με οποιοδήποτε τρόπο εξόφληση από τον τρίτο είναι άκυρη και δεν παράγει συνέπειες για το δανειστή- κατασχόντα, επομένως ο τρίτος δεν απαλλάσσεται, και υποχρεούται σε καταβολή στον κατασχόντα. Μπορεί, ωστόσο, να αναζητήσει ό, τι κατέβαλε στον καθ' ου ασκώντας την αγωγή αδικαιολόγητου πλουτισμού⁵⁶.

Επιπλέον, απαγορεύεται στον τρίτο να συμψηφίσει την κατασχεμένη απαίτηση με δική του απαίτηση, μεταγενέστερη της κατάσχεσης. Σκοπός της διατάξεως είναι η αποφυγή συμπαιγνιών μεταξύ τρίτου και οφειλέτη, που οδηγούν σε ματαίωση της

⁵¹ *N. Νίκας*, ο.π., σελ. 751.

⁵² *Π. Γέσιου- Φαλτσή*, ο. π., σελ. 769, *N. Νίκας*, ο.π., σελ. 751, αντιθ. *Π. Κολοτούρος*, ο.π. σελ.9.

⁵³ *Π. Γέσιου- Φαλτσή*, ο. π., σελ. 772, *N. Νίκας*, ο.π., σελ. 752-753.

⁵⁴ Από το γράμμα του νόμου γίνεται φανερό πως η διάταξη αφορά σε χρηματικές απαιτήσεις. Εντούτοις πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διάταξη έχει εφαρμογή κι επί απαιτήσεων που αφορούν σε μεταβίβαση κυριότητας κινητού πράγματος. Βλ. *Π. Γέσιου- Φαλτσή*, ο. π., σελ. 778, αρ. 176.

⁵⁵ *N. Νίκας*, ο.π., σελ. 755.

⁵⁶ *Π. Γέσιου- Φαλτσή*, ο. π., σελ. 779-780, *N. Νίκας*, ο.π., σελ. 756.

ικανοποίησης του δανειστή⁵⁷. Από τη διάταξη, όμως, συναγάγουμε το συμπέρασμα πως επιτρέπεται στον τρίτο να προτείνει σε συμψηφισμό ανταπαιτήσή του προγενέστερη της κατασχέσεως. Δικαιολογητικό λόγο της εξαίρεσης των προγενέστερων της κατασχέσεως απαιτήσεων από την απαγόρευση αποτελούν τα συμφέροντα του τρίτου, όπως αυτά προκύπτουν από τη στάθμιση που επιτυγχάνεται μέσω της ρύθμισης, ώστε ο τρίτος να μην υποχρεωθεί να καταβάλει πάρα την ύπαρξη της ανταπαιτήσεως του⁵⁸. Κρίσιμο χρονικό σημείο είναι αυτό της γέννησης της απαίτησης, κι όχι ο χρόνος προβολής αυτής, δεδομένου ότι, μέχρις ότου προταθεί η δήλωση περί συμψηφισμού οι εκατέρωθεν απαιτήσεις υφίστανται παράλληλα και μόνο με την πρόταση της δηλώσεως επέρχεται αναδρομικώς απόσβεση των απαιτήσεων αυτών, από τότε που συνυπήρξαν (άρθρο 441 εδ. β του Α.Κ.)⁵⁹. Δεν επιτρέπεται επομένως να προταθεί από τον τρίτο σε συμψηφισμό μελλοντική απαίτηση⁶⁰. Κατά την ορθότερη, ωστόσο, γνώμη η απαγόρευση συμψηφισμού καταλαμβάνει όλους τους δανειστές, δηλαδή και αυτούς που επέβαλαν μεταγενέστερη κατάσχεση στην ίδια απαίτηση, ακόμη κι αν η απαίτηση του τρίτου που προτείνεται σε συμψηφισμό είναι προγενέστερη των κατασχέσεων αυτών⁶¹.

Απαγορεύεται, ακόμη, κατά το άρθρο 984 παρ. 2 εδ. α΄ ΚΠολΔ, όταν πρόκειται για κατάσχεση κινητού στα χέρια του τρίτου, η απόδοση αυτού από τον τρίτο στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, απαγόρευση που προκύπτει βέβαια, από την απόκτηση από τον τρίτο της ιδιότητας του μεσεγγυούχου⁶².

Άλλη συνέπεια της επιβολής κατασχέσεως στα χέρια τρίτου είναι η απαγόρευση διαθέσεως του κατασχεμένου από τον τρίτο. Ωστόσο, ο τελευταίος, ως μη κύριος, δεν έχει κατ' ουσίαν εξουσία διαθέσεως. Με τη πρόβλεψη αυτή, λοιπόν, ο νομοθέτης επιδιώκει την αποτροπή της κτήσεως δικαιώματος παρά μη δικαιούχου, κατ' άρθρα 1036 επ. ΑΚ. Ωστόσο, σήμερα, κι ερμηνευτικά γίνεται δεκτό πως τα άρθρα 1036 επ. ΑΚ καλύπτουν μόνο την έλλειψη κυριότητας κι όχι την έλλειψη εξουσίας διαθέσεως⁶³. Επομένως, η διάθεση αποκλείεται κι επισύρει αστικές και ποινικές ευθύνες.

Τέλος, ο τρίτος με την επιβολή της κατάσχεσης αποκτά την ιδιότητα του μεσεγγυούχου, με εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 956 παρ. 3 έως 6, η οποία παύει με την καταβολή ή την παράδοση του πράγματος στο δανειστή ή με την καταδίκη του τρίτου μετά από την άσκηση ανακοπής. Ο τρίτος, εκτός από την ευθύνη

⁵⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 756.

⁵⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 779-780.

⁵⁹ Βλ. ΑΠ 1411/2011 (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ)· ΑΠ 354/2010, ΕΠολΔ 2010, σελ. 744, με παρατηρήσεις Γιαννόπουλου

⁶⁰ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 16.

⁶¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 758.

⁶² Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 758.

⁶³ Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 787, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 759-760.

του ως μεσεγγυούχος, αποκτά και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μεσεγγυούχου⁶⁴. Οφείλει δηλαδή να αποδώσει το ποσό ή το πράγμα στον κατασχόντα δανειστή και απαγορεύεται να το παραδώσει στον οφειλέτη ή σε κάποιο τρίτο⁶⁵.

Η σύγκριση με την κατάσχεση κινητών και ακινήτων πραγμάτων, πράγματι, αναδεικνύει τα πλεονεκτήματα της κατασχέσεως εις χείρας τρίτου. Τα έξοδα φυλάξεως και ασφαλίσεως για τα κινητά, η διαδικασία κατασχέσεως και πλειστηριασμού αυτή καθ'εαυτή, ιδίως όπως διαμορφώθηκε με το Ν.4335/2015- τα έξοδα εκτέλεσης, η αβεβαιότητα ικανοποίησης του επισπεύδοντος λόγω προνομίων άλλων δανειστών και της δυνατότητας συμμετοχής όλων των φερόμενων ως δανειστών του οφειλέτη στη διαδικασία της διανομής του πλειστηριάσματος, οι κοινωνικές παρενέργειες του πλειστηριασμού ακινήτων, η έλλειψη πλειοδοτικού ενδιαφέροντος και κατ'επέκταση το άγνοιο της διαδικασίας, οι νομοθετικοί περιορισμοί στην αναγκαστική εκποίηση ακινήτων, οδήγησαν στην πράξη στον περιορισμό της σημασίας της κατασχέσεως κινητών και ακινήτων ως μέσου για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Δεν είναι τυχαίο ότι τα τελευταία έτη Δημόσιο, Δήμοι και Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης προσφεύγουν μαζικώς στο μέσο της αναγκαστικής κατασχέσεως απαιτήσεων εις χείρας Τραπεζών για να ικανοποιήσουν απαιτήσεις τους.

II. Το εξεταζόμενο ζήτημα

Το κύριο ζήτημα που θα εξεταστεί με την παρούσα είναι η δήλωση του τρίτου σύμφωνα με το άρθρο 985 ΚΠολΔ. Η πορεία που θα ακολουθήσει η μελέτη διαγράφει όλα τα ζητήματα που ανακύπτουν αναφορικά με το περιεχόμενό της, τη νομική της φύση, τη διαδικασία υποβολής της καθώς και τις συνέπειες τόσο επί της καταφατικής δήλωσης όσο και επί της παράλειψης υποβολής της. Επιπλέον θα αναλυθεί το ένδικο βοήθημα της ανακοπής κατά της δήλωσης του τρίτου κατ' άρθρο 986 ΚΠολΔ, από την άσκησή της, έως τις συνέπειες από την έκδοση απόφασης επί αυτής καθώς και από την παράλειψη άσκησής της. Θα αναδειχθούν κάποια ζητήματα ως προς τα οποία παρατηρείται διχογνωμία, όπως αναφορικά με το αντικείμενο και τα αιτήματα της ανακοπής, τις ενστάσεις που μπορούν να προβληθούν κατά αυτής από τον καθ' ου, καθώς και το νέο σχετικά ζήτημα που ανέκυψε με πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου σχετικά με τη δυνατότητα άσκησης αγωγής αποζημιώσεως κατ' άρθρο 985§3 ΚΠολΔ μετά το πέρας της προθεσμίας για την άσκηση της ανακοπής. Τέλος, θα γίνει αναφορά και σε ειδικότερα ζητήματα, όπως η δήλωση του τρίτου και η ανακοπή σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ και οι διαφορές που εντοπίζονται με τη διαδικασία του ΚΠολΔ, η δυνατότητα επιβολής δευτέρης

⁶⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή, ο. π., σελ. 787, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 760.

⁶⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 760.

κατάσχεσης από τον ίδιο δανειστή, η διαδικασία στη συντηρητική κατάσχεση εις χείρας τρίτου, η παρεμφερής διαδικασία της ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού σύμφωνα με τον Κανονισμό 655/2014 και η διαδικασία κατάσχεσης τραπεζικών καταθέσεων.

III. Γενικά

Ο μοχλός της διαδικασίας της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου είναι η δήλωση του τρίτου για το εάν υπάρχει η απαίτηση που κατασχέθηκε και για το εάν έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα. Η όλη εξέλιξη της διαδικασίας εξαρτάται απολύτως από τη μορφή αυτής της δήλωσης: όταν η δήλωση είναι καταφατική αποτελεί εκτελεστό τίτλο κατά του τρίτου (989 ΚΠολΔ), ενώ όταν είναι αρνητική ή ανακριβής, συνιστά διαδικαστική πράξη της εκτελέσεως, που θα μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή από τον επισπεύδοντα (986 ΚΠολΔ), όπως και το νομικό θεμέλιο για την επιδίκαση της αποζημίωσης υπέρ του επισπεύδοντος και σε βάρος του τρίτου (985 §3 ΚΠολΔ). Το καθήκον του τρίτου να υποβάλει δήλωση δημιουργείται με μόνη την επιβολή της κατασχέσεως στα χέρια του. Η δήλωση πρέπει να δίνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο που κατασχέθηκε, ώστε να μπορεί εκείνος που επιβάλλει την κατάσχεση να ασκήσει τα δικαιώματά του⁶⁶.

Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ο τρίτος οφείλει να δηλώσει μέσα στην δικονομική προθεσμία ενεργείας των 8 (οκτώ) ημερών – που εκκινεί από την επομένη ημέρα της επίδοσης του κατασχετήριου εγγράφου⁶⁷, αν υφίσταται η απαίτηση που κατασχέθηκε, αν έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα και αν επιβλήθηκε στα χέρια του άλλη κατάσχεση, με μνεία του κατασχόντος και του ποσού για το οποίο αυτή επιβλήθηκε, ενώ, αν η κατάσχεση επιβάλλεται στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος, επιβάλλεται, επιπροσθέτως, αυτό να δηλώσει, αν υφίσταται στα χέρια του ακατάσχετη απαίτηση από τις περιλαμβανόμενες στο άρθρο 982 §2 στοιχ. γ και δ: απαιτήσεις διατροφής, μισθών, συντάξεων κ.λπ. (985 § 1 εδ. 2, όπως ισχύει μετά τον ν. 4335/2015). Υποχρέωση του τρίτου να υποβάλει δήλωση καθιερώνεται και όταν ακόμη δεν υφίσταται οφειλή ή δεν κατέχει ο ίδιος το κινητό που κατασχέθηκε⁶⁸. Απλώς, η έλλειψη ρητής δηλώσεως (παράλειψη) υποβολής της δηλώσεως εξομοιώνεται κατά νόμον (985 §3 εδ. 1) με αρνητική δήλωση. Μόνον όταν η κατάσχεση στα χέρια τρίτου είναι ανυπόστατη, δεν γεννάται υποχρέωση του τρίτου προς υποβολή της δηλώσεως⁶⁹. Αντίθετα, η ακυρότητα απλώς της κατασχέσεως, χωρίς απαγγελία της ακυρότητας αυτής με

⁶⁶ Π. Γέσιου- Φαλσή, ο. π., σελ. 788.

⁶⁷ χωρίς να υπολογίζεται το χρονικό διάστημα από την 1η έως την 31η Αυγούστου (άρθρα 144§1 και 147§2 ΚΠολΔ).

⁶⁸ Ι. Μπρίνιας, ο.π.π., σελ. 1369.

⁶⁹ Ν. Νίκας, ο.π.π., σελ. 764.

τελεσίδικη δικαστική απόφαση, δεν μπορεί να αναιρέσει υπό τον ΚΠολΔ την υποχρέωση δηλώσεως τρίτου⁷⁰. Επί επιβολής πλειόνων κατασχέσεων εις χείρας του εκ μέρους περισσότερων δανειστών του καθ' ου η εκτέλεση ή από τον αυτό δανειστή για την ίδια ή διαφορετικές αξιώσεις του, ο τρίτος υποχρεούται να υποβάλει χωριστή ως προς καθεμιά εκ των κατασχέσεων δήλωση⁷¹. Πάντως, αν η δήλωση παραλειφθεί ή αποδειχθεί ανακριβής, θεμελιώνεται ευθύνη του τρίτου προς αποζημίωση του κατασχόντος (άρθρο 985 §3 εδ. 2)⁷².

Η δήλωση αυτή του τρίτου αποτελεί κομβικό σημείο για την περαιτέρω εξέλιξη της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου. Μολονότι ο τρίτος δεν προσδοκά κανένα έννομο όφελος, επιβάλλεται η ανάμιξη του στην έννομη σχέση του επισπεύδοντος δανειστή με τον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη από την αδήριτη αναγκαιότητα να διευκολυνθεί η εκτέλεση και να προστατευθούν έτσι δραστικά τα δικαιώματα του πρώτου⁷³.

IV. Η νομιμοποιητική βάση της υποχρέωσης του τρίτου

Αποτελεί γεγονός, ότι δεν προβλέπεται πουθενά ο λόγος για τον οποίο ο νόμος θέτει την υποχρέωση του τρίτου να προβεί σε δήλωση σε σχέση με την υπό κατάσχεση απαίτηση. Έχει διατυπωθεί η θέση, ότι η υποχρέωση δηλώσεως του τρίτου απορρέει από τη γενική υποχρέωση προς μαρτυρία έναντι της πολιτείας⁷⁴. Πρόκειται συνεπώς, σύμφωνα με τη θέση αυτή για μια αποκλειστικά δικονομική, δημοσίου δικαίου, υποχρέωση του τρίτου, η οποία αποτελεί εκδήλωση της γενικότερης αρχής που διέπει το δημόσιο δίκαιο, ήτοι της εξυπηρέτησης του γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Η εξυπηρέτηση αυτή, έγκειται στη διασφάλιση λειτουργίας ενός αποτελεσματικού συστήματος κατασχέσεως απαιτήσεων⁷⁵.

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, με την υπ' αριθμ. 19/2001 απόφαση, έκανε λόγο για δικονομική υποχρέωση του τρίτου απορρέουσα από την κατάσχεση για την ικανοποίηση του κατασχόντος, η οποία διαφορετικά θα ματαιωνόταν⁷⁶. Δικαστήρια ουσίας, πάντως, κάνουν λόγο για υποχρέωση που έχει ως έρεισμα το γενικό κοινωνικό καθήκον έναντι της έννομης τάξης και είναι ανάλογη προς την υποχρέωση οποιουδήποτε που καλείται να εξετασθεί ως μάρτυρας⁷⁷.

⁷⁰ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π., σελ. 1370.

⁷¹ *Κ. Ρήγας*, «Η νομική φύση και η κατάσχεση των άυλων τίτλων», 2020, σελ. 248.

⁷² Βλ. αναλυτικά ενοτ. Χ, XVI.3.

⁷³ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 765, *Γ. Ορφανίδης*, στον τόμο της ΕΕΔ: «Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου» (2017) σελ. 33 επ.

⁷⁴ *Γ. Ορφανίδης*, οπ.π., σελ. 33.

⁷⁵ Ομοίως.

⁷⁶ Βλ. ενδ. και ΑΠ 1022/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 1241/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ, Εφαθ 6325/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ.

⁷⁷ Βλ. ενδ. ΠΠΑ 442/2014.

V. Νομική φύση

Η δήλωση του τρίτου δεν απευθύνεται σε δικαστήριο ούτε λαμβάνει χώρα ενόψει ορισμένης δίκης (άρθρο 985§2 ΚΠολΔ). Συνιστά επομένως, εξώδικη διαδικαστική πράξη της αναγκαστικής εκτελέσεως. Πιο συγκεκριμένα, διατυπώνεται η θέση ότι συνιστά ανακοίνωση γνώσεως του τρίτου σχετικά με το αντικείμενο της εις χείρας του κατασχέσεως⁷⁸. Αφενός λοιπόν υπόκειται σε ερμηνεία (άρθρα 173 και 200 ΑΚ) και αφετέρου εφαρμόζονται αναλογικά επί της δηλώσεως αυτής οι διέπουσες τις διαδικαστικές πράξεις της διαγνωστικής διαδικασίας ρυθμίσεις, εφόσον και στο μέτρο που συμβιβάζονται προς τη φύση και τη λειτουργία των εξώδικων διαδικαστικών πράξεων⁷⁹. Με τη δήλωσή του λοιπόν, ο τρίτος προβαίνει σε ανακοίνωση γνώσεως ως προς την αλήθεια ή αναλήθεια των πραγματικών περιστατικών, που στηρίζουν την κατασχεθείσα απαίτηση⁸⁰. Ο τρίτος δεν επιθυμεί και δεν προβαίνει σε δήλωση βουλήσεως που συνεπάγεται τη συμβατική του δέσμευση έναντι του άγνωστου σ' αυτόν κατασχόντος⁸¹.

Συνεπεία του χαρακτήρα της ως εξώδικης πράξεως, δεν αποβαίνει αναγκαία για την υποβολή αυτής η σύμπραξη δικηγόρου. Γίνεται ως εκ τούτου είτε αυτοπροσώπως είτε δια πληρεξουσίου δικηγόρου ή άλλου προσώπου, εφοδιασμένου με γενική ή ειδική εντολή και πληρεξουσιότητα, οι οποίες μπορούν μάλιστα να παρασχεθούν μέσω ιδιωτικού απλώς εγγράφου ή ακόμη και ατύπως⁸². Ως διαδικαστική πράξη προϋποθέτει τη συνδρομή ικανότητας δικαστικής παραστάσεως του τρίτου, του νομίμου εκπροσώπου ή του πληρεξουσίου του (άρθρα 63 επ. ΚΠολΔ σε συνδ. προς τα άρθρα 127 επ. ΑΚ), αλλά δεν απαιτεί την ύπαρξη εξουσίας διαθέσεως του τρίτου, διότι τα πραγματικά περιστατικά που δηλώνει δεν άγουν σε διάθεση της επίμαχης ουσιαστικής έννομης σχέσεως, αλλά αποτελούν εξώδικη ομολογία⁸³. Δεν υπόκειται κατ' επέκταση σε ακύρωση εξαιτίας ελαττωμάτων της βουλήσεως του τρίτου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 140 επ. ΑΚ, πλην όμως είναι δεκτική ανακλήσεως εκ μέρους αυτού, εκτός αν έχει ήδη διαμορφωθεί ευνοϊκή υπέρ του κατασχόντος δικονομική κατάσταση (άρθρα 294 και 299 ΚΠολΔ)⁸⁴. Σε κάθε περίπτωση, επιτρέπεται η συμπλήρωση της δηλώσεως του τρίτου διά

⁷⁸ Βλ. ενδ. ΟΛΑΠ 3/1993.

⁷⁹ Βλ. ενδ. ΑΠ 1183/2015, ΝΟΜΟΣ· Εφαθ 5526/2006, ΝοΒ 2007, σελ. 1363· Ν. Νίκας, ό.π., σελ. 765, Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 792, Γ. Ορφανίδης, 41^ο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, 2017, σελ.72.

⁸⁰ Δ. Τσικρικάς, στον τόμο της ΕΕΔ: Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου (2017) σελ. 133 (134).

⁸¹ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ. 34.

⁸² Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 766.

⁸³ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 793.

⁸⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 766.

μεταγενέστερης δηλώσεως του ίδιου εντός της ανωτέρω οκταήμερης προθεσμίας του άρθρου 985§1 ΚΠολΔ⁸⁵.

Έχει υποστηριχθεί και αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία ενυπάρχει στην θετική δήλωση του τρίτου μια αφηρημένη αναγνώριση χρέους (άρθρο 873 ΑΚ) και μια υπόσχεση πληρωμής που είναι δικαιοπραξίες του ουσιαστικού δικαίου⁸⁶. Μάλιστα, σύμφωνα με πρόσφατη νομολογία, διατυπώθηκε η θέση ότι η καταφατική δήλωση αποτελεί νόμιμη δημιουργική αιτία αξιώσεως που αποκλείει την αξίωση αδικαιολογήτου πλουτισμού⁸⁷.

Η υιοθέτηση της έκαστοτε άποψης αναφορικά με τη νομική φύση της δήλωσης του τρίτου, έχει πρακτική σημασία. Πιο συγκεκριμένα, στη βάση ότι πρόκειται για μια δημοσίου δικαίου υποχρέωση έναντι της πολιτείας, έγινε δεκτό ότι ο κατασχών δεν έχει αξίωση κατά του τρίτου για υποβολή της δηλώσεως που να είναι εξαναγκαστή μέσω της δικαστικής οδού. Εξ' άλλου, όπως αναφέρθηκε, ως ανακοίνωση γνώσεως η καταφατική δήλωση ανακαλείται ελευθέρως ή με απόδειξη της αναλήθειας της, ενώ ως δήλωση βουλήσεως υπόκειται στις κατηγορίες του αστικού δικαίου περί πλάνης κλπ.⁸⁸

Είναι γεγονός ότι η υιοθέτηση της δεύτερης απόψεως αποτελεί ξένη προς την πραγματικότητα κατασκευή. Στη βάση μιας τέτοιας απόψεως θα ήταν περιττή η συνέπεια της εκχωρήσεως που προβλέπει ο νόμος (άρθρ. 722 παρ. 2 και 988 παρ. 1 εδ. 1), ενώ δεν θα ήταν δυνατή η συνεκχώρηση παρεπομένων δικαιωμάτων που συνοδεύουν την κατασχεθείσα απαίτηση σε περίπτωση καταφατικής δηλώσεως του τρίτου (ΑΚ 458)⁸⁹. Δεν είναι όμως μόνο η συνέπεια της εκχωρήσεως που δεν ταιριάζει στη θέση ότι η δήλωση του τρίτου συνιστά μια δικαιοπραξία του ουσιαστικού δικαίου η οποία οδηγεί στη δημιουργία μιας νέας αξιώσεως. Είναι και η ρύθμιση του άρθρ. 985 παρ. 2 ΚΠολΔ για τη προφορική επιχείρηση της δηλώσεως σε αντίθεση με την δήλωση του άρθρου 873 ΑΚ η οποία προϋποθέτει έγγραφο τύπο, όπως επίσης η δυνατότητα του τρίτου να προτείνει κατά της κατασχέσεως ενστάσεις που αφορούν την κατασχόμενη απαίτηση. Η αντίθετη άποψη, θέτει τον τρίτο σε μειονεκτική θέση. Αυτό είναι και το κυριότερο επιχείρημα για την απόρριψη της απόψεως ότι ο τρίτος προβαίνει σε δήλωση του ουσιαστικού δικαίου με την μορφή της αναγνωρίσεως ή της υποσχέσεως χρέους⁹⁰.

Επιπλέον, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι η δήλωση του τρίτου δεν περιορίζεται κατά περιεχόμενο μόνο στην ύπαρξη απαιτήσεως. Είναι η αναφορά και στο θέμα αν ο τρίτος έχει στα χέρια το κατασχόμενο πράγμα, αν επιβλήθηκε στα

⁸⁵ Β.Βαθρακοκόιλης, οπ.π. άρθρο 985 αρ. 14.

⁸⁶ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ. 34.

⁸⁷ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ. 34.

⁸⁸ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ. 36.

⁸⁹ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ. 35.

⁹⁰ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ. 36-37.

χέρια του άλλη κατάσχεση με μνεία του προσώπου που την επέβαλε και του ποσού κάτι το οποίο δύσκολα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως δήλωση βουλήσεως⁹¹.

Ορθότερη συνεπώς κρίνεται η άποψη σύμφωνα με την οποία ο τρίτος ενεργεί σε εκπλήρωση μιας δημοσίου δικαίου υποχρέωσης προς μαρτυρία, ρύθμιση με την οποία η πολιτεία ανταποκρίνεται στην υποχρέωσή της για πρόβλεψη διαδικασίας που εγγυάται την πραγμάτωση της ενσαρκούμενης στον εκτελεστό τίτλο αξίωσης. Η ένταξη του τρίτου στη διαδικασία αποτελεί έκφραση της ίδιας σκέψεως που κατά νόμο υποχρεώνει τρίτους να γνωστοποιήσουν στο δανειστή με εκτελεστό τίτλο τυχόν αξιώσεις του καθ' ου η εκτέλεση εναντίον τους πριν από τη δρομολόγηση εκτελέσεως ή υποχρεώνει μια κεντρική αρχή για παροχή τέτοιων πληροφοριών.

VI. Υποβολή της δήλωσης

Η δήλωση του τρίτου υποβάλλεται αποκλειστικά στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου του τόπου της κατοικίας του δηλούντος (άρθρο 985§2 ΚΠολΔ). Κρίσιμη επί νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων καθίσταται η καταστατική ή η πραγματική τους έδρα, δίχως να έχει σημασία η αναγραφόμενη στο κατασχετήριο⁹².

Σε περίπτωση επιβολής κατασχέσεως εις χείρας πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου, μέσω της επιδόσεως του κατασχετηρίου εγγράφου σε υποκατάστημα αυτού, η δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του πιστωτικού ιδρύματος μπορεί να υποβληθεί στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου είτε της έδρας του είτε του τόπου του υποκαταστήματος, όπου επιδόθηκε το κατασχετήριο (άρθρα 25§2 και 983§4 ΚΠολΔ)⁹³. Κατά άλλη ωστόσο άποψη⁹⁴, η δήλωση του πιστωτικού ιδρύματος ως

⁹¹ Γ. Ορφανίδης, οπ.π., σελ.37.

⁹² Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 772, Κ. Ρήγας, οπ.π. σελ. 250. Όταν εντούτοις τόσο η καταστατική και η πραγματική έδρα όσο και η κύρια εγκατάσταση του νομικού προσώπου (βλ. το ά. 63§1 του Κανονισμού Ε.Ε. 1215/2012) ευρίσκονται στην αλλοδαπή, λαμβάνεται υπόψη η τοποθεσία τυχόν υποκαταστήματος αυτού στην Ελλάδα με τη διευρυμένη έννοια του άρθρου 7 σημ.5. Ακυρότητα επέρχεται άλλωστε in concreto αποκλειστικά μέσω της επικλήσεως και της αποδείξεως σχετικής δικονομικής βλάβης (ά. 159 αρ. 3 ΚΠολΔ). Αν πάλι δεν υπάρχει ούτε υποκατάστημα ή αντίκλητος στην ημεδαπή και ο τρίτος επιθυμεί να προβεί στη δήλωση του άρθρου 985 ΚΠολΔ, την υποβάλλει είτε στην ελληνική προξενική αρχή της κατοικίας, της διαμονής, της καταστατικής ή πραγματικής έδρας ή της εγκαταστάσεως αυτού, είτε στην αντίστοιχη αλλοδαπή δικαστική αρχή ή την προβλεπόμενη από το δικονομικό δίκαιο της οικείας αλλοδαπής έννομης τάξεως (βλ. το άρθρο 5 ΚΠολΔ), είτε μέσω εφοδιασμένου με γενική ή ειδική εντολή και πληρεξουσιότητα προσώπου, στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου Αθηνών (αναλογία από το ά. 24 εδ. α ΚΠολΔ). Η παράλειψή της εξομοιούται προς αρνητική δήλωση (ά. 985§3 εδ. α ΚΠολΔ) και η ενδεχόμενη ανακοπή κατά της τελευταίας (ά. 986 ΚΠολΔ) επιδίδεται στον τρίτο, αναλόγως της συγκεκριμένης περιπτώσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού ΕΚ 1393/2007, της Συμβάσεως της Χάγης της 15-11-1965 ή ή των άρθρων 134, 136 και 137 ΚΠολΔ, βλ. ενδ και ΠΠΑ 3483/2018, ΝΟΜΟΣ.

⁹³ Βλ. ΜΠΠρεβ 69/2013, ΕΠολΔ 2013, σελ. 541.

⁹⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 772.

τρίτου πρέπει να υποβληθεί στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου της έδρας του διότι τυχόν αποδοχή της αντίθετης άποψης, θα δημιουργούσε αναρίθμητα προβλήματα στις Τράπεζες.

Η υπό εξέταση δήλωση, γίνεται δυνάμει της ρυθμίσεως του άρθρου 985§2 ΚΠολΔ, προφορικά, συντασσομένης σχετικής εκθέσεως με τα στοιχεία του άρθρου 117 ΚΠολΔ. Δεν αποκλείεται εντούτοις ο τρίτος να χρησιμοποιήσει ή να καταθέσει έγγραφα σημειώματα, οπότε ο γραμματέας υποχρεούται, μνημονεύοντας τα εν λόγω έγγραφα στην έκθεση αυτού, να επαναλάβει το περιεχόμενό τους σ' αυτήν ως προφορική δήλωση του τρίτου⁹⁵.

Η υποβαλλόμενη ενώπιον αναρμόδιου καθ' ύλην ή κατά τόπον οργάνου δήλωση τυγχάνει λοιπόν ανυπόστατη και ισοδυναμεί με παράλειψη αυτής, εξομοιούμενη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 985§3 εδ. α ΚΠολΔ, προς αρνητική δήλωση⁹⁶. Το ίδιο ισχύει σε σχέση με την εκπρόθεσμη δήλωση ή όταν η δήλωση δεν έγινε με τον τρόπο και τον τύπο που προβλέπει ο νόμος⁹⁷.

Όταν επιβάλλονται περισσότερες κατασχέσεις στο ίδιο αντικείμενο από περισσότερους δανειστές ή από τον ίδιο δανειστή για διαφορετική απαίτησή του, πρέπει να υποβληθούν ξεχωριστές δηλώσεις, κάθε μια δε από αυτές κρίνεται ως προς το κύρος της αυτοτελώς⁹⁸.

VI.1 Προθεσμία υποβολής

Ο τρίτος οφείλει να υποβάλει τη δήλωσή του «μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου του επιδοθεί το κατασχετήριο» (άρθρο 985 §1 ΚΠολΔ). Η ανωτέρω προθεσμία, ως δικονομική προθεσμία ενέργειας, αρχίζει να τρέχει από την επόμενη (άρθρο 144 §1 ΚΠολΔ) ημέρα από εκείνη, κατά την οποία έλαβε χώρα η επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο και είναι ανεξάρτητη από την επίδοση του κατασχετηρίου καθ' ου η εκτέλεση⁹⁹. Αν η κατάσχεση επιβάλλεται από το Δημόσιο στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος, οι οκτώ (8) ημέρες από την επίδοση του κατασχετηρίου θα πρέπει να είναι εργάσιμες (ΚΕΔΕ άρθρο 32)¹⁰⁰.

Η άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω οκταήμερης προθεσμίας, έχει ως συνέπεια την έκπτωση του τρίτου από το δικαίωμα υποβολής της δηλώσεως (άρθρο 151 ΚΠολΔ), με περαιτέρω αποτέλεσμα να εξομοιώνεται η παράλειψη αυτή με αρνητική δήλωση (985 § 1 ΚΠολΔ). Αν η μη τήρηση της προθεσμίας οφείλεται σε ανώτερη βία ή δόλο του αντιδίκου, μπορεί, πάντως, να ζητηθεί το δικαστήριο που θα είναι αρμόδιο

⁹⁵ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 805.

⁹⁶ Βλ. ενδ. ΠΠΑ 5727/2010, ΝΟΜΟΣ, Ν. Κατηφόρης, Κατάσχεση στα χέρια τρίτου, Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας (επιμέλεια Χ. Απαλαγάκη), τ. Β', 2008, σελ. 617 επ. (628), Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 804.

⁹⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 772.

⁹⁸ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1377.

⁹⁹ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1374.

¹⁰⁰ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 773.

για να κρίνει την ανακοπή κατά της δηλώσεως, επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση (άρθρο 152 §1 ΚΠολΔ). Η εφαρμογή των άρθρων 152 επ. δεν αποκλείεται και όταν η προθεσμία αυτή απωλέσθηκε από τον κληρονόμο του τρίτου, που απεβίωσε κατά τη διαδρομή της¹⁰¹. Υποδεικνύεται και ανάλογη εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 921 §2 ΚΠολΔ, ώστε να μην συνεχίζεται η διαδρομή της οκταήμερης προθεσμίας του άρθρου 985 §1 , προτού ο κληρονόμος αποδεχθεί (ρητά ή σιωπηρά) την κληρονομία ή προτού διορισθεί κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας¹⁰².

VII. Περιεχόμενο δήλωσης

Η δήλωση του τρίτου, πρέπει να ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του επιδοθέντος σ' αυτόν κατασχετηρίου, σε συνδυασμό με τη ζημία που δύναται να προκληθεί στον κατασχόντα ένεκα της ανακρίβειας ή της ασάφειάς της. Απαιτείται ειδικότερα να αναφέρεται εν πρώτοις στη δήλωση εάν υπάρχει το κατασχεμένο κινητό πράγμα ή η κατασχεθείσα απαίτηση¹⁰³.

VII.1 Επί καταφατικής δηλώσεως

Επί καταφατικής δηλώσεως, η οποία μπορεί να είναι ολική ή μερική, πρέπει περαιτέρω να εξειδικεύεται σ' αυτήν το πράγμα ή/και η αυτοδικαίως ή η αυτοτελώς κατασχεθείσα απαίτηση (π.χ. κατ' είδος, ποσό, οφειλέτη και αιρέσεις), να προσδιορίζεται με τρόπο σαφή και συγκεκριμένο η νομική κατάσταση του πράγματος, ήτοι κυρίως ότι δεν ανήκει κατά πλήρη κυριότητα στον τρίτο, και η δικαιόγonos αιτία της παρούσας ή μέλλουσας απαιτήσεως αντίστοιχα, όπως επίσης η έννομη σχέση, δυνάμει της οποίας ο τρίτος κατέχει το πράγμα ή οφείλει το αντικείμενο της απαιτήσεως, και να περιλαμβάνεται σε περίπτωση κατασχέσεως μέλλουσας απαιτήσεως η διαβεβαίωση ότι θα παρακρατήσει υπέρ του καθ' ου η κατάσχεση ό,τι προκύψει, χωρίς να είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται συγκεκριμένο ποσό, στο μέλλον εκ της μνημονευόμενης στο κατασχετήριο βασικής έννομης σχέσεως¹⁰⁴. Αντίστοιχες διευκρινίσεις θα πρέπει να παρέχονται στη δήλωση και όταν αντικείμενο της κατασχέσεως είναι κινητό πράγμα, θα πρέπει λ.χ. να εξατομικεύεται αυτό πλήρως και να περιγράφεται η νομική του κατάσταση. Τέλος, όπως ήδη κατ'

¹⁰¹ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1374.

¹⁰² Ομοίως.

¹⁰³ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ 767.

¹⁰⁴ Βλ. ενδ. ΑΠ 825/2018, ΧρΙΔ 2019, σελ. 114, ΑΠ 1183/2015 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1540/2000, ΕλλΔνη 2001, σελ. 1297, ΕφΠειρ 424/2016, ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 5740/2011, ΔΕΕ 2012, σελ. 131· ΕφΑθ 5526/2006, ΝοΒ 2007, σελ. 1363 ΠΠΠειρ 3563/2014, ΝΟΜΟΣ, ΠΠΠειρ 2447/2014, ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑ 3498/2011, ΧρΙΔ 2012, σελ. 135, ΠΠΑ 5335/2010, ΝΟΜΟΣ, ΠΠΘεσ 10250/2003, Αρμ. 2003, σελ. 1323· ΜΠρΘεσ 3188/2016, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ 768, *Ν. Κατηφόρης*, ό.π., σελ. 627.

επανάληψη τονίσθηκε, αν η κατάσχεση γίνεται στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος, θα πρέπει να αναφέρονται στη δήλωση οι τυχόν ακατάσχετες απαιτήσεις διατροφής, μισθών κ.λπ. (άρθρο 984 §1 εδ. 2 ΚΠολΔ)¹⁰⁵.

Αν έχει ήδη επιβληθεί στα χέρια του τρίτου κατάσχεση εις βάρος του ίδιου καθ' ου από έτερο δανειστή αυτού ή τον ίδιο δανειστή για άλλη απαίτηση, ο τρίτος υποχρεούται επιπροσθέτως να την αποκαλύψει, αναφέροντας ποιος επέβαλε αυτήν, πότε, ως προς ποιο ποσό και για ποια απαίτηση, ούτως ώστε να παρέχεται στον επισπεύδοντα η δυνατότητα είτε να την προσβάλει σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 933 ΚΠολΔ, προκειμένου να περιορισθεί στο αναγκαίο μέτρο και αυτός να μπορέσει ως εκ τούτου να κατάσχει τις αποδεσμευθείσες απαιτήσεις είτε να επιβάλει ίδια κατάσχεση ή τουλάχιστον να αναγγεληθεί κατ' άρθρο 972 ΚΠολΔ στην επακολουθούσα δυνάμει της προγενέστερης κατασχέσεως αυτών αναγκαστική τους εκποίηση για την ικανοποίηση της απαιτήσεώς του εκ του πλειστηριάσματος, είτε να στραφεί σε έτερα μέσα αναγκαστικής εκτελέσεως¹⁰⁶.

Όταν επισπεύδεται εκτέλεση κατά τράπεζας ως τρίτης για απαίτηση του ενεχυραστή¹⁰⁷, που έχει κατ' αυτής από κατάθεση χρημάτων σε τηρούμενο σ' εκείνη λογαριασμό, η τράπεζα οφείλει να περιλάβει στην δήλωσή της (άρθρο 985 ΚΠολΔ) τη συγκεκριμένη απαίτηση, κάνοντας μνεία και του υπέρ αυτής συσταθέντος ενεχύρου, περαιτέρω δε και τη διαβεβαίωση ότι θα παρακρατήσει υπέρ του κατασχόντος την οφειλή, που ενδέχεται να προκύψει στο μέλλον από την μεταξύ του ενεχυραστή και της ίδιας έννομη σχέση. Με βάση την καταφατική αυτή δήλωση μπορεί να συντελεστεί εκτέλεση κατά της Τράπεζας (άρθρο 989 ΚΠολΔ), αφού πληρωθεί η αίρεση της αποσβέσεως του ενεχύρου υπό την οποία τελεί η ενεχυρασμένη απαίτηση υπό τους όρους του άρθρου 915 ΚΠολΔ¹⁰⁸. Αν πληρωθεί η αίρεση της λήξεως του ασφαλιζόμενου χρέους, η τράπεζα εξακολουθεί να διατηρεί το δικαίωμα να εισπράξει την ενεχυρασμένη απαίτηση κατά το μέρος που είναι απαραίτητο για την ικανοποίησή της, έχει ωστόσο την υποχρέωση να αποδώσει το τυχόν υφιστάμενο υπόλοιπο όχι στον ενεχυραστή αλλά στον κατασχόντα¹⁰⁹.

VII.2 Επί αρνητικής δηλώσεως

Στην περίπτωση που δεν έχει προϋπάρξει ουσιαστική έννομη σχέση ανάμεσα στον καθ' ου η εκτέλεση και τον τρίτο, ο τελευταίος προβαίνει σε δήλωση με αρνητικό περιεχόμενο. Αν όμως υπήρξε οφειλέτης του καθ' ου η εκτέλεση, αλλά η οφειλή του είτε έχει κατά το χρόνο της επιδόσεως του κατασχετηρίου σ' αυτόν

¹⁰⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ 768.

¹⁰⁶ Κ. Ρήγας, οπ.π. σελ 251.

¹⁰⁷ Βλ. αναλυτικά ενότητα XX.4.

¹⁰⁸ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 768.

¹⁰⁹ Ομοίως.

αποσβεσθεί (μέσω λ.χ. εξοφλήσεως ή συμψηφισμού) είτε έπαυσε τότε να υφίσταται με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. μεταβίβαση ή στερητική αναδοχή χρέους), υποχρεούται να συνοδεύσει την άρνησή του με τα πραγματικά εκείνα περιστατικά, από τα οποία προκύπτει η ελευθέρωση αυτού, όπως είναι επί συμψηφισμού της κατασχεθείσας αξιώσεως τα προσδιοριστικά της ανταπαιτήσεως στοιχεία (αιτία, είδος, χρόνος αποκτήσεως και ποσό) και ο συμψηφισμός ως αποσβεστικός λόγος ή, σε περίπτωση εκχωρήσεως της απαιτήσεως, ο χρόνος της αναγγελίας της προς τον τρίτο (άρθρο 460 ΑΚ)¹¹⁰. Το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό, όταν οι ανήκοντες στον καθ' ου η εκτέλεση και τηρούμενοι στον τρίτο άυλοι τίτλοι είχαν ήδη πριν την επιβολή της κατασχέσεως μεταβιβασθεί ή οι εναπομείναντες δεν επαρκούν για την ικανοποίηση της εκτελούμενης αξιώσεως¹¹¹.

Η έλλειψη πληρότητας της, ολικής ή μερικής, αρνητικής δηλώσεως του τρίτου δύναται εν κατακλείδι να οδηγήσει στη θεμελίωση της θεσπιζόμενης μέσω της διατάξεως του άρθρου 985§3 εδ. β ΚΠολΔ ευθύνης αυτού προς αποζημίωση του επισπεύδοντος. Δε συνεπάγεται ωστόσο την έκπτωσή του από το δικαίωμα να προτείνει τις συναφείς ενστάσεις αυτού στην ενδεχόμενη δίκη επί της στρεφόμενης κατά της αρνητικής του δηλώσεως ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ¹¹².

VII.3 Επί μελλοντικών ή υπό αίρεση απαιτήσεων

Ιδιαίτερες δυσχέρειες ανακύπτουν ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο της δηλώσεως του τρίτου, όταν κατάσχονται υπό αίρεση ή προθεσμία όπως και μελλοντικές απαιτήσεις. Κατά την επικρατέστερη άποψη¹¹³ στη δήλωση αυτή θα πρέπει να προσδιορίζεται επαρκώς η μνημονευόμενη και στο κατασχετήριο βασική (δικαιολογική) έννομη σχέση, που αποτελεί τη δικαιογόνο αιτία της οφειλής, οι τυχόν οφειλόμενες από αυτή (βέβαιες και εκκαθαρισμένες) απαιτήσεις και τελικώς να παρέχεται η διαβεβαίωση του τρίτου ότι θα παρακρατήσει υπέρ του κατασχόντος όποιες οφειλές πρόκειται να προκύψουν από τη βασική αυτή έννομη σχέση¹¹⁴. Σχετικά προς την κατασχεθείσα μέλλουσα ή υπό αίρεση απαίτηση, η δήλωση αυτή χαρακτηρίζεται ως καταφατική, μολονότι δεν παρέχει αμέσως εκτελεστότητα (δεν προκύπτει από αυτή βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση). Αυτό δικαιολογείται από τη σκέψη ότι ο κατασχών δανειστής, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να προσβάλει τη δήλωση με ανακοπή, μπορεί να την εκτελέσει αργότερα με τη συνδρομή των

¹¹⁰ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 769, Κ. Ρήγας, οπ.π. σελ. 253, βλ. ενδ. και ΑΠ 1183/2015 ΝΟΜΟΣ, ΕφΘεσ 847/2013, ΕλλΔνη 2014, σελ. 1461, ΕφΑθ 5740/2011, ΔΕΕ 2012, σελ. 131, ΕφΑθ 3060/2007, ΕλλΔνη 2007, σελ. 1709, ΕφΑθ 9000/2005, ΧρΙΔ 2006, σελ. 724, ΠΠΠειρ 2447/2014, ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΘεσ 3188/2016, ΝΟΜΟΣ.

¹¹¹ Κ. Ρήγας, οπ.π. σελ. 253.

¹¹² Βλ. παρακάτω XVIII.1

¹¹³ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1379, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 770.

¹¹⁴ Βλ. ενδ. ΑΠ 825/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ.

προϋποθέσεων των άρθρων 915, 916 και 921 §5 ΚΠολΔ¹¹⁵. Αν πρόκειται για μη ληξιπρόθεσμες πλην όμως εκκαθαρισμένες οφειλές του τρίτου (λ.χ. μελλοντικά μισθώματα ορισμού ύψους), η εκτέλεση δεν παρουσιάζει δυσχέρειες¹¹⁶. Προβληματική, πάντως, είναι η εκτέλεση της δηλώσεως αυτής, όταν πρόκειται για μελλοντικές οφειλές, που δεν μπορούν να προκύψουν από τη δήλωση του τρίτου (μελλοντικά κέρδη εταιρίας). Συμπλήρωση του τίτλου με άλλα έγγραφα, προκειμένου να προσδιορισθεί το εκκαθαρισμένο (το ποσό) της απαιτήσεως, ως γνωστόν, αποκλείεται απολύτως. Δεν απομένει τότε στον κατασχόντα παρά η διέξοδος της καταψηφιστικής αγωγής για την απόκτηση εκτελεστού τίτλου¹¹⁷. Τυχόν εκδοχή υποβολής νέας (συνέχεια της προηγούμενης) δηλώσεως από τον τρίτο, μόλις καταστεί η οφειλή βέβαιη και εκκαθαρισμένη, δεν έχει κανένα έρεισμα στον νόμο, δυσκολεύει τη θέση του αμέτοχου τρίτου και μπορεί να περιπλέξει τα πράγματα¹¹⁸.

VII.4 Αναφορά προηγούμενων κατασχέσεων

Όπως αναφέρθηκε, ο νόμος επιβάλλει την υποχρέωση στον τρίτο να αναφέρει στη δήλωσή του και τις άλλες κατασχέσεις (αναγκαστικές ή συντηρητικές) που έχουν επιβληθεί στα χέρια του, ώστε ο κατασχών να έχει ακριβή εικόνα των προοπτικών ικανοποίησής του και να στραφεί ενδεχομένως σε άλλα μέσα¹¹⁹. Εκτός από την επιβληθείσα κατάσχεση, θα πρέπει να αναφέρονται το όνομα εκείνου που την επέβαλε, το ποσό για το οποίο επιβλήθηκε, αλλά, βεβαίως, και ο χρόνος επιβολής της. Αναφορά προηγούμενης κατασχέσεως απαιτείται και όταν αυτή επιβλήθηκε από τον ίδιο τον κατασχόντα δανειστή, εφόσον όμως αφορά σε άλλη απαίτησή του¹²⁰.

VIII. Οι συνέπειες της δήλωσης του τρίτου

Σύμφωνα με την 984 § 1 ΚΠολΔ η επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο, έχει ως συνέπεια την απώλεια της εξουσίας διάθεσης του καθού οφειλέτη για την απαίτηση που βρίσκεται στα χέρια του τρίτου. Έτσι λοιπόν από τη στιγμή της επίδοσης του κατασχετηρίου στον καθ' ου, ανεξάρτητα αν αυτό έχει επιδοθεί και στον τρίτο, ο δικαιούχος της απαίτησης καθ' ου οφειλέτης, δε μπορεί εγκύρως να διαθέσει σε άλλον την κατασχεθείσα απαίτηση. Η ακυρότητα αυτή είναι αυτοδίκαιη και σχετική¹²¹.

¹¹⁵ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1379 επ., *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 770.

¹¹⁶ Βλ. ενδ. ΜΠΧαλκ 278/2014.

¹¹⁷ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 770.

¹¹⁸ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 771.

¹¹⁹ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1381.

¹²⁰ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 771.

¹²¹ *Κ. Πλιάτσικας*, «Η θετική δήλωση του τρίτου στο πλαίσιο της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου» *ΕλλΔνη* 2014, (349).

VIII.1 Οι συνέπειες της θετικής δήλωσης

Η θετική δήλωση του τρίτου που ακολουθεί την κατάσχεση της βρισκόμενης στα χέρια του απαίτησης επιφέρει τις δικές της συνέπειες.

VIII.1.α Η εκχώρηση της απαιτήσεως

Έτσι λοιπόν, με τη θετική δήλωση του τρίτου επέρχεται εκ του νόμου αναγκαστική εκχώρηση της απαίτησης στον κατασχόντα¹²², μετά την πάροδο της προθεσμίας του άρθρου 988 παρ.1 εδ. α ΚΠολΔ λαμβανομένων υπόψιν και των άλλων εντός της προθεσμίας γενομένων κατασχέσεων. Με άλλα λόγια πρόκειται για υποκειμενική αλλοίωση της κατασχεθείσας απαίτησης και ο κατασχών δανειστής θεωρείται ειδικός διάδοχος του καθού οφειλέτη¹²³. Αιτία εκχώρησης εν προκειμένω θεωρείται η ίδια η κατάσχεση¹²⁴.

Πρώτο ζήτημα που ανακύπτει είναι αν η εκχώρηση αυτή γίνεται «αντί» ή «χάριν» καταβολής. Γίνεται δεκτό¹²⁵ ότι η εκχώρηση αυτή γίνεται «χάριν» καταβολής, μιας και με την εκχώρηση δεν αποσβένεται η αξίωση του κατασχόντα απέναντι στον δανειστή, αλλά βρίσκει εφαρμογή το άρθρο 951 ΚΠολΔ, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στον κατασχόντα δανειστή να επιλέξει εκείνος το μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης που θα εφαρμόσει, χωρίς η εφαρμογή του ενός να αποκλείει κάποιο άλλο. Έτσι δεν παύει η υποχρέωση του καθού οφειλέτη απέναντι στον επισπεύδοντα δανειστή για την ικανοποίηση της απαίτησής του¹²⁶.

Πρέπει να επισημανθεί ότι η εκχώρηση αυτή επέρχεται διά της τηρήσεως των διατυπώσεων του ΚΠολΔ περί κατασχέσεως εις χείρας τρίτου και όχι των διατυπώσεων της συμβατικής εκχωρήσεως. Ως εκ τούτου, αυτή ενεργεί τόσο απέναντι στα υποκείμενα της εκχωρούμενης απαιτήσεως (κατασχόντος και καθ'ού η κατάσχεση) όσο και απέναντι στους τρίτους (δανειστών του δανειστή ή δανειστών του οφειλέτη της απαιτήσεως)¹²⁷. Το γεγονός αυτό αποτελεί βασική διαφορά της εκχώρησης (ως συνέπειας της θετικής δήλωσης) με τις συνέπειες του άρθρου 984 § 1 (αυτή δηλαδή της απαγόρευσης διάθεσης) η ενέργεια της οποίας είναι σχετική.

¹²² Βλ. ενδ. ΑΠ 955/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ.

¹²³ Κ. Πλιάτσικας, οπ.π..

¹²⁴ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1386.

¹²⁵ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1386.

¹²⁶ Κ. Πλιάτσικας, οπ.π..

¹²⁷ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1385.

Ακριβώς λοιπόν επειδή η εκχώρηση λαμβάνει χώρα εκ του νόμου και αυτοδίκαια, δεν υπάρχει περιθώριο για αναγγελία αυτής¹²⁸.

Άλλο ζήτημα που ανακύπτει είναι η έκταση κατά την οποία εκχωρείται η απαίτηση. Το κατασχετήριο περιλαμβάνει την αξίωση του επισπεύδοντος. Η βρισκόμενη στα χέρια του τρίτου λοιπόν απαίτηση εκχωρείται στον κατασχόντα μέχρι το ποσό που περιγράφεται σ' αυτό. Εκχωρείται δηλαδή ότι είναι αναγκαίο για να ικανοποιήσει ο κατασχών την απαίτησή του μέσω της διαδικασίας της κατάσχεσης στα χέρια του τρίτου¹²⁹. Σε περίπτωση πολλαπλών κατασχέσεων στην ίδια απαίτηση μπορεί να γίνει λόγος για αυτοδίκαιη εκ του νόμου εκχώρηση της απαίτησης μόνο στην περίπτωση που η απαίτηση επαρκεί για την ικανοποίηση των κατασχόντων¹³⁰.

Αναφορικά με τις υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία απαιτήσεις παρόλο που δεν είναι ακόμα ληξιπρόθεσμες, μπορούν εγκύρως να εκχωρηθούν. Αυτό βέβαια που στην πραγματικότητα εκχωρείται είναι το δικαίωμα προσδοκίας για την πλήρωση της αίρεσης και τη γέννηση της απαίτησης¹³¹. Μέσω λοιπόν του δικαιώματος προσδοκίας εκχωρείται και η υπό αίρεση απαίτηση. Η σκέψη αυτή στηρίζει την άποψη ότι ο τρίτος έχει υποχρέωση υποβολής θετικής δήλωσης, σχετικά με την ύπαρξη της υπό αίρεση ή προθεσμία απαίτησης, ακόμα κι αν αυτή δεν έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη, εφόσον δεν έχει επέρθει το μέλλον και αβέβαιο γεγονός από το οποίο εξαρτάται¹³².

Περαιτέρω, κατά το δίκαιο μας ανεκτή και η εκχώρηση μελλοντικών απαιτήσεων¹³³. Είναι λοιπόν έγκυρες όλες οι εκχωρήσεις μελλοντικών απαιτήσεων, που πηγάζουν από ήδη γεννημένες και υπάρχουσες βασικές έννομες σχέσεις¹³⁴. Γίνεται έτσι αντιληπτή, η υποχρέωση κατ' αρχάς του τρίτου να δηλώσει, προβαίνοντας σε θετική δήλωση, την ύπαρξη της βασικής έννομης σχέσης από την οποία θα προκύψουν μελλοντικές απαιτήσεις και οι οποίες μετά την παρέλευση του κρίσιμου χρόνου, εκχωρούνται αναγκαστικά εκ του νόμου στον κατασχόντα δανειστή, χωρίς να προκύπτει οποιασδήποτε φύσης δογματικό πρόβλημα ως προς τη συνέπεια αυτή. Προϋπόθεση βέβαια της εκχώρησης στην πράξη προς τον κατασχόντα, δανειστή αποτελεί η πλήρωση της αίρεσης δικαίου, αυτή της γέννησης της ίδιας της απαίτησης¹³⁵.

Η εξόφληση της απαίτησης από πλευράς του τρίτου προς τον κατασχόντα δανειστή, επιφέρει και την απόσβεση της υποχρέωσης να πληρώσει στον καθού ο

¹²⁸ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1385.

¹²⁹ *Κ. Πλιάτσικας*, οπ.π..

¹³⁰ *Κεραμέζ / Κονδύλης / Νίκας*, οπ.π. σελ. 1919.

¹³¹ Εφαθ 7709/2005 ΝοΒ 2006. 231.

¹³² *Κ. Πλιάτσικας*, οπ.π..

¹³³ *Α. Γεωργιάδης*, ΕνοχΔ, σελ. 184.

¹³⁴ Βλ. ενδ. ΟΛΑΠ 302/1959 ΝοΒ 1959, σελ. 1021, ΑΠ 311/2011 ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 436/2008 ΔΕΕ 2009. 1104, Εφαθ 5250/2004 ΕΕμπΔ 2004. 545, Εφαθ 6180/2002 ΕλλΔνη 2003 σελ. 831.

¹³⁵ *Κ. Πλιάτσικας*, οπ.π..

τρίτος την ίδια απαίτηση. Η ίδια δε πράξη συνεπάγεται και την απελευθέρωση του καθού, από την υποχρέωσή του να ικανοποιήσει ο ίδιος την απαίτηση του δανειστή του.

VIII.1.a.i Κρίσιμος χρόνος για την εκχώρηση της απαίτησης

Η επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου, όπως είδαμε, συνεπάγεται την απαγόρευση διάθεσης της απαίτησης από τον καθού η εκτέλεση. Αυτός όμως συνεχίζει να είναι δικαιούχος της. Με την αναγκαστική όμως εκ του νόμου εκχώρηση προχωράμε ένα βήμα παραπέρα. Πλέον ο καθού οφειλέτης δεν είναι καν δικαιούχος της απαίτησης¹³⁶. Στη θέση του υποκαθίσταται ο κατασχών δανειστής. Τίθεται λοιπόν το ζήτημα του πότε προκαλείται η σημαντική αυτή συνέπεια.

Είδαμε ότι από το άρθρο 985 § 1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο ο τρίτος οφείλει να δηλώσει και άλλες προϋπάρχουσες κατασχέσεις, στο διάστημα από την επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού μέχρι την παρέλευση της προθεσμίας του 988 § 1 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι την ίδια απαίτηση μπορούν να κατάσχουν στα χέρια του τρίτου και άλλοι δανειστές του καθού-οφειλέτη. Αν με τη δήλωση επέρχονταν αμέσως η εκχώρηση της απαίτησης δε θα έμενε χρόνος στους άλλους δανειστές να επιβάλλουν κατασχέσεις, αφού πλέον δεν είναι δικαιούχος της απαίτησης ο κοινός οφειλέτης τους¹³⁷. Ο ίδιος ο νόμος εντοπίζει το χρονικό σημείο επέλευσης της αναγκαστικής εκ του νόμου εκχώρησης της απαίτησης, στο σημείο κατά το οποίο ο τρίτος οφείλει τελικά να αποδώσει ό,τι έχει κατασχεθεί στα χέρια του. Το δε άρθρο 988 § 1 ΚΠολΔ ορίζει ρητά ότι τέτοια υποχρέωση επέρχεται με τη συμπλήρωση της οκταήμερης (ή τριακονθήμερης) προθεσμίας, η οποία αρχίζει από την επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού η εκτέλεση οφειλέτη¹³⁸.

Να επισημανθεί στο σημείο αυτό, ότι ως προς τον κρίσιμο χρόνο επέλευσης της εκχώρησης εκ του νόμου της κατασχεμένης απαίτησης γίνεται δεκτό ότι αυτός τοποθετείται την επόμενη μέρα της παρέλευσης της οκταήμερης (ή τριακονθήμερης) προθεσμίας από την επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού-οφειλέτη (988 § 1 εδ. α' ΚΠολΔ). Η εκχώρηση αφορά ποσό ανάλογο με αυτό που κατάσχεσε ο δανειστής που επέβαλε την κατάσχεση, σε περίπτωση δε που είναι περισσότεροι οι κατασχόντες (και επαρκεί η απαίτηση), εκχωρούνται τα αντίστοιχα ποσά¹³⁹.

Σε περίπτωση λοιπόν, που μετά τη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, επιδοθούν νέα κατασχετήρια στον τρίτο, για την ίδια απαίτηση, οφείλει να προβεί σε αρνητική δήλωση μιας και δικαιούχος της δεν είναι πλέον ο καθού οφειλέτης¹⁴⁰.

¹³⁶ Κ. Πλιάτσικας, οπ.π..

¹³⁷ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1385.

¹³⁸ Βλ. ενδ. ΟΛΑΠ 3/1993 ΕλλΔνη 1993. 1459, ΑΠ688/2010 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 186/2001 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΠρεβ 63/2013 ΝΟΜΟΣ.

¹³⁹ Κ. Πλιάτσικας, οπ.π..

¹⁴⁰ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1387.

VIII.1.β Διαδικασία που ακολουθεί τη θετική δήλωση του τρίτου

Τη θετική δήλωση του τρίτου ακολουθεί μια συγκεκριμένη, προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία, η οποία θα οδηγήσει τελικά στην ικανοποίηση του δανειστή, μέσω της απαίτησης που κατάσχεσε στα χέρια του τρίτου. Η διαδικασία αυτή περιγράφεται κατ' αρχάς στο άρθρο 988 ΚΠολΔ. Το εν λόγω άρθρο βρίσκει εφαρμογή στην περίπτωση που ο τρίτος έχει υποβάλλει θετική δήλωση με το περιεχόμενο που αναφέρθηκε ανωτέρω. Επίσης να σημειωθεί ότι η διαδικασία που ακολουθείται, διαφοροποιείται ανάλογα με το αν έχουμε να κάνουμε με την περίπτωση της κατάσχεσης απαίτησης στα χέρια τρίτου ή με την περίπτωση κατάσχεσης κινητού πράγματος ή απαίτησης μεταβίβασης της κυριότητας κινητού. Την πρώτη διαδικασία περιγράφει η παράγραφος 1 άρθρ. 988 ΚΠολΔ και τη δεύτερη η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου.

VIII.1.β.ι Επί κατασχέσεως απαίτησεως

Σύμφωνα με το άρθρο 988 ΚΠολΔ, η υποχρέωση του τρίτου να αποδώσει την κατασχεθείσα απαίτηση γεννάται ταυτόχρονα με την εκ του νόμου εκχώρηση της απαίτησης, ήτοι μετά την παρέλευση της οκταήμερης (ή τριακονθήμερης) προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 988§1 ΚΠολΔ. Σημείο έναρξης της προθεσμίας, όπως αναφέρθηκε, αποτελεί, κατά το γράμμα του νόμου η επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού η εκτέλεση-οφειλέτη.

Είναι προφανές ότι η διατύπωση αυτή μπορεί να προκαλέσει προβλήματα, σε περίπτωση που το κατασχετήριο επιδοθεί στον καθού η εκτέλεση-οφειλέτη αλλά όχι ακόμα στον τρίτο. Κατά το γράμμα του νόμου, ο τρίτος οφείλει να καταβάλει την κατασχεμένη απαίτηση την ένατη μέρα μετά την επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού, αν και δεν έχει πάρει ακόμα στα χέρια του ο ίδιος το κατασχετήριο. Είναι προφανές ότι η εξέλιξη αυτή δυσχεραίνει ιδιαίτερος τη θέση του τρίτου. Για το λόγο αυτό πρέπει να γίνει δεκτό, ότι σε περίπτωση που η επίδοση του κατασχετηρίου στον καθού-οφειλέτη προηγηθεί, η προθεσμία αυτή του άρθρου 988 ΚΠολΔ ξεκινά για τον τρίτο από την επομένη της επίδοσης στον ίδιο του κατασχετηρίου¹⁴¹. Σε καμία δε περίπτωση δε μπορεί να προηγηθεί της λήξης της προθεσμίας που έχει ο τρίτος για υποβολή δήλωσης¹⁴².

Σε περίπτωση περισσότερων κατασχέσεων πρέπει καταστεί σαφές ότι ο τρίτος οφείλει να καταβάλλει στους επόμενους (μετά τον πρώτο κατασχόντα) την ένατη

¹⁴¹ Βλ. ενδ. ΟΛΑΠ 3/1993 ΕλλΔνη 1993. 1459, *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π., σελ. 1437, *ΙΙ. Γέσιου-Φαλτσή*, οπ.π., σελ. 863, *Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας* (-Νικολόπουλος), άρθρο 988, σελ. 1926.

¹⁴² *Κ. Πλιάτσικας*, οπ.π..

μέρα από τότε που ο καθένας από αυτούς επέβαλε την κατάσχεση και επέδωσε στον καθού το δικό του κατασχετήριο. Με κάθε λοιπόν κατάσχεση ξεκινά νέα αυτοτελής οκταήμερη προθεσμία, για κάθε κατάσχεση μετά την παρέλευση της οποίας υποχρεούται ο τρίτος να καταβάλλει στον κάθε δανειστή. Δε θεωρείται δηλαδή ότι έχει γεννηθεί η υποχρέωση για καταβολή μόνο με την παρέλευση της οκταήμερης προθεσμίας για τον πρώτο (χρονικά) κατασχόντα¹⁴³. Στην περίπτωση αυτή όμως πρέπει ήδη από το σημείο αυτό να διευκρινίσουμε ότι την ένατη μέρα από την πρώτη χρονικά κατάσχεση, η απαίτηση έχει μειωθεί κατά το ποσό της κατάσχεσης, οπότε οι υπόλοιποι δανειστές θα ικανοποιηθούν από το εναπομείναν υπόλοιπο¹⁴⁴.

Αναφορικά με τις υπό αίρεση ή προθεσμία απαιτήσεις, παρόλο που η απαίτηση εκχωρείται την ένατη μέρα από την επίδοση στον καθού η εκτέλεση του κατασχετηρίου, η υποχρέωση του τρίτου για καταβολή γεννιέται στο χρονικό σημείο που πληρώνεται η αίρεση ή η προθεσμία, υπό την οποία τελεί η απαίτηση. Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και με τις μελλοντικές απαιτήσεις. Πιο συγκεκριμένα, υποχρέωση για καταβολή υπάρχει το πρώτον με την γέννηση της απαίτησης, όταν αυτή λάβει χώρα και με την απαραίτητη συνδρομή των όρων των άρθρων 915 και 916 ΚΠολΔ¹⁴⁵. Αυτό που αλλάζει εδώ είναι ο χρόνος υποχρέωσης καταβολής και όχι ο χρόνος εκχώρησης.

Κρίσιμος χρόνος για τον προσδιορισμό της επάρκειας ή όχι της κατασχεμένης απαίτησης για ικανοποίηση των κατασχόντων πρέπει να θεωρηθεί η επόμενη μέρα της προθεσμίας που θεσπίζει το άρθρο 988 ΚΠολΔ, μετά μάλιστα την πρώτη χρονικά κατάσχεση. Κι αυτό γιατί κατά το χρονικό εκείνο σημείο έχουν επιβληθεί όσες κατασχέσεις μπορούσαν να επιβληθούν. Τυχόν επόμενες δε λαμβάνονται υπόψη¹⁴⁶. Επομένως στο σημείο αυτό θα πρέπει να ελεγχθούν πόσες κατασχέσεις έχουν επιβληθεί στα χέρια του τρίτου, για ποια ποσά και να διαπιστωθεί αν επαρκεί ή όχι η κατασχεθείσα απαίτηση για την ικανοποίηση των κατασχόντων. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι για τον υπολογισμό της επάρκειας θα ληφθούν υπόψη και οι συντηρητικές κατασχέσεις, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 722, 723, 988§1 ΚΠολΔ¹⁴⁷.

Έτσι λοιπόν, όταν η κατασχεθείσα απαίτηση επαρκεί για την πλήρη ικανοποίηση όλων των κατασχόντων δανειστών δεν προκύπτουν ιδιαίτερα προβλήματα σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθείται. Ο τρίτος οφείλει να αποδώσει σε κάθε δανειστή που επέβαλε κατάσχεση ποσό ίσο με το ποσό που

¹⁴³ Ομοίως.

¹⁴⁴ Π. Γέσιου-Φαλτσή, *οπ.π.*, σελ. 867.

¹⁴⁵ Κ. Πλιάτσικας, *οπ.π.*.

¹⁴⁶ Ν, Νίκας, *οπ.π.* σελ. 806, Ι. Μπρίνιας, *οπ.π.* σελ. 1441, ΑΠ 1764/2014, ΧρΙΔ 2015.288 (289), ΕλλΔνη 2015.1402 (1403), ΕφΑθ 7332/1976, Αρμ 1977.139 (140/141)· 5916/1978, ΝοΒ 1979.791, Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (Νικολόπουλος) Π άρθρο 988 αριθ. 2, 3.

¹⁴⁷ Ι. Μπρίνιας, *οπ.π.* σελ. 1440.

κατάσχεσε στα χέρια του. Ο τρίτος δεν θα εξετάσει αν κάποιος από τους περισσότερους δανειστές είναι εξοπλισμένοι με προνόμια, αλλά θα τους ικανοποιήσει όλους, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει κάποια σειρά. Αν προκύψει αμφιβολία ως προς τους δικαιούχους, ο τρίτος μπορεί να προβεί σε δημόσια κατάθεση (ΑΚ 434), οπότε διορίζεται συμβολαιογράφος προς σύνταξη του πίνακα διανομής (ανάλογη εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 988 §1, 2 ΚΠολΔ)¹⁴⁸.

Αν η κατασχεμένη απαίτηση δεν επαρκεί για την ικανοποίηση όλων των δανειστών, που επέβαλαν κατάσχεση μέσα στην προθεσμία του άρθρου 988 §1, ο τρίτος υποχρεώνεται να προβεί αμέσως σε δημόσια κατάθεσή της στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, για να ακολουθήσει στη συνέχεια η διαδικασία της κατατάξεως και της διανομής. Η κατάταξη και η διανομή γίνεται από συμβολαιογράφο, που διορίζεται από τον ειρηνοδίκη του τόπου της εκτελέσεως, δηλαδή του τόπου της κατοικίας ή έδρας του τρίτου, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (686 επ.), ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δικαιολογεί έννομο συμφέρον¹⁴⁹. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι παρόλο που γίνεται δημόσια κατάθεση της απαίτησης και ακολουθεί διανομή από συμβολαιογράφο, δε μετέχουν στη διαδικασία αυτοί δανειστές που επέβαλαν κατάσχεση μετά το οκταήμερο (ή τριακονθήμερο). Η απαίτηση θα διανεμηθεί μεταξύ αυτών, στους οποίους εκχωρήθηκε η απαίτηση μετά την παρέλευση της προθεσμίας του 988 ΚΠολΔ, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα. Στάδιο αναγγελιών δεν υπάρχει στην περίπτωση αυτή στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου¹⁵⁰.

Η διανομή γίνεται με βάση τις γενικές ρυθμίσεις για την κατάταξη των άρθρων 974 επ., η δε πενθήμερη προθεσμία του άρθρου 974 § 1 ΚΠολΔ αρχίζει, αφότου γνωστοποιηθεί στον συμβολαιογράφο η απόφαση του ειρηνοδίκη που τον διορίζει (988 § I εδ. 3 ΚΠολΔ). Δεδομένου όμως ότι στο άρθρο 974 γίνεται λόγος όχι για μία αλλά για περισσότερες προθεσμίες, είναι προφανές ότι η διατύπωση του άρθρου 988 I 3 χωλαίνει¹⁵¹. Σήμερα γίνεται ορθά δεκτό ότι το άρθρο 974 θα εφαρμοσθεί αναλογικά στο σύνολό του. Εντός, λοιπόν, πέντε (5) ημερών από την επίδοση της αποφάσεως που διορίζει συμβολαιογράφο: α) οι κατασχόντες δανειστές οφείλουν να καταθέσουν τα επιστηρίζοντα την κατάσχεσή τους έγγραφα· β) εντός άλλης πενθήμερης προθεσμίας, που αρχίζει από τη λήξη της προηγούμενης, οι κατασχόντες και ο καθ' ου η κατάσχεση δικαιούνται να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους· και γ) εντός της προθεσμίας δέκα ημερών, που αρχίζει από τη λήξη της

¹⁴⁸ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 807.

¹⁴⁹ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 807-808.

¹⁵⁰ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 867, Κ.Πλιάτσικας, οπ.π., Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (Νικολόπουλος) II άρθρο 988 αριθ. 4.

¹⁵¹ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1445 επ..

προηγούμενης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει να συντάξει τον πίνακά του¹⁵².

Εν συνεχεία, εφαρμόζονται και οι ρυθμίσεις για τη γνωστοποίηση του πίνακα και των ανακοπών. Ειδικότερα: Μέσα σε τρεις ημέρες από τη σύνταξη του πίνακα καλούνται οι κατά τα ανωτέρω μετέχοντες της διαδικασίας κατατάξεως δανειστές όπως κι ο καθ' ου η κατάσχεση για να λάβουν γνώση του πίνακα (979 §1 ΚΠολΔ). Δεν καλείται ο τρίτος ούτε οποιοσδήποτε άλλος δανειστής. Οι μετέχοντες της διαδικασίας κατατάξεως δανειστές δικαιούνται σε άσκηση ανακοπής κατά του πίνακα (979 §2 ΚΠολΔ)¹⁵³.

Για τη σύνταξη του πίνακα και την κατάταξη καθενός από τους κατασχόντες δανειστές, των οποίων οι απαιτήσεις συνυπολογίζονται, ο συμβολαιογράφος θα πρέπει να λάβει υπόψη και τον χρόνο κατά τον οποίον ο τρίτος υπείχε υποχρέωση προς καταβολή στον καθένα από τους κατασχόντες αυτούς δανειστές. Εφόσον το ποσό που κατατέθηκε δεν επαρκεί για την ικανοποίηση όλων των δανειστών αυτών, γίνεται ανάλογη προς το προνόμιο καθενός, διαφορετική σύμμετρη κατάταξη (άρθρα 976-978 ΚΠολΔ)¹⁵⁴. Το αρχικό ποσό που κατατέθηκε διανέμεται μεταξύ του αρχικώς (πρώτου) κατασχόντος, και των άλλων δανειστών, των οποίων οι κατασχέσεις έλαβαν χώρα μέσα στην οκταήμερη προθεσμία του άρθρου 988 § 1. Δεν αποκλείεται, οι επόμενοι (δεύτερος, τρίτος κ.λπ.) του πρώτου κατασχόντος δανειστές να συντρέξουν μεταξύ τους ή και με άλλους μεταγενέστερους κατασχόντες, εφόσον όλοι αυτοί επέβαλαν κατάσχεση εντός του χρόνου πληρωμής του δεύτερου, τρίτου κ.λπ. δανειστών, οπότε χωρεί νέα κατάταξη μεταξύ κάθε συμπορευόμενης ομάδας. Ο συμβολαιογράφος θα προχωρήσει, δηλαδή, στη διανομή του αντιστοιχούντος σε κάθε ομάδα δανειστών ποσού μεταξύ των μετεχόντων της ομάδας αυτής δανειστών, με βάση τον χρόνο καταβολής σε κάθε έναν από τους κατασχόντες δανειστές. Σε κάθε περίπτωση λαμβάνονται φυσικά υπόψη και τα προνόμια¹⁵⁵.

Η απαίτηση υπέρ της οποίας μεσολάβησε συντηρητική κατάσχεση μέσα στο οκταήμερο του άρθρου 988 I 1, κατατάσσεται τυχαία, δηλαδή υπό την αίρεση της ευδοκιμήσεως της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ενώ δεν κατατάσσεται ο δανειστής, ο οποίος δεν ανέκοψε την αρνητική δήλωση του τρίτου, που αντιστοιχεί στην κατάταξή του¹⁵⁶.

Ιδιαιτερότητες της διαδικασίας επί κατασχέσεως στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος

¹⁵² Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 808.

¹⁵³ Κεραμής/Κονδύλης/Νίκας (Νικολόπουλος) II άρθρο 988 αριθ. 4.

¹⁵⁴ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1447.

¹⁵⁵ Βλ. Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1448 επ. με αναλυτικά παραδείγματα, Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 809-810.

¹⁵⁶ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 810.

Οι υποχρεώσεις του τρίτου μετά την καταφατική του δήλωση, που διαγράφονται στο άρθρο 988 Ι, διαφοροποιούνται (κατ' εξαίρεση), όταν η κατάσχεση επιβλήθηκε στα χέρια τράπεζας. Εφαρμόζονται, τότε, τα άρθρα 87 επ.¹⁵⁷ του ν.δ. 17.7/13.8.1923 και μόνον συμπληρωματικά οι γενικές ρυθμίσεις των άρθρων 982 επ. ΚΠολΔ.

Αμέσως μετά την καταφατική της δήλωση η τράπεζα¹⁵⁸ δικαιούται να προχωρήσει σε κατάθεση του ποσού της κατασχεμένης απαιτήσεως στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Έκτοτε, η τράπεζα απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη έναντι του δικαιούχου. Με αυτόν τρόπο όμως, η θέση του κατασχόντος επιβαρύνεται σημαντικά, οικονομικά και κυρίως χρονικά, αφού είναι υποχρεωμένος να απευθυνθεί στο δικαστήριο προκειμένου να αναλάβει το ποσό που παρακατατέθηκε (άρθρο 88 Ι ν.δ. 1923). Και ναι μεν η χορήγηση της άδειας αναλήψεως του κατατεθειμένου ποσού δικάζεται με την ταχυκίνητη διαδικασία των ασφαλιστικών μερών, δεν παύει όμως η δίκη αυτή να ανήκει στον κύκλο των ρυθμιστικών μέτρων της αναγκαστικής εκτελέσεως, ώστε να επιτρέπεται και η άσκηση εφέσεως κατά της σχετικής αποφάσεως, που συνεπάγεται διαιώνιση της διαδικασίας¹⁵⁹. Για το λόγο αυτό, συνιστάται στα τραπεζικά ιδρύματα να προσφεύγουν στη διαδικασία της παρακαταθέσεως του ποσού της κατασχεμένης απαιτήσεως μόνον, όταν διακυβέδονται πραγματικά συμφέροντά τους. Διαφορετικά θα πρέπει να επιλέγουν τη συνήθη διαδικασία του άρθρου 988 §1 ΚΠολΔ. Όπως υπογράμμισε άλλωστε ο

¹⁵⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 87 ν.δ. 1923, «1. Εάν εγένετο κατάσχεσις χρημάτων ή χρεωγράφων παρ' ανωνύμου εταιρεία, ως τρίτη, η εταιρεία δικαιούται, είτε να καταθέση τα κατασχεθέντα δικαστικώς, απαλλασσόμενη δια της τοιαύτης καταθέσεως πάσης ευθύνης προς τε τον κατασχόντα και τον δικαιούχον, είτε να αιτηθή παρὰ του προέδρου την άρσιν της κατασχεσεως, ήν ούτος δύναται να χορηγήση μετά ή άνευ εγγυήσεως. 2. Εάν η κατάσχεσις εγένετο εις χείρας της Εθνικής Τραπεζής, ως τρίτης, αυτή δικαιούται ίνα καταθέση τα κατασχεθέντα παρ' αυτή κατά τους όρους των εις την πρώτην ζήτησιν αποδοτέων καταθέσεων». Σύμφωνα με την επόμενη διάταξη του άρθρου 88, «1. [η] ανάληψις των κατά το προηγούμενον άρθρον κατατεθέντων γίνεται μόνον αδεία του προέδρου. 2. Η Εθνική Τράπεζα, εκτελούσα την απόφασιν του προέδρου, απαλλάσσεται πάσης ευθύνης». Τέλος, κατά το άρθρο 89, «1. [η] δικαστική κατάθεσις γίνεται επ' ονόματι του δικαιούχου και, εάν ούτος απεβίωσεν, επ' ονόματι του δικαιούχου και, εάν ούτος απεβίωσεν, επ' ονόματι των κληρονόμων αυτού άνευ ρητής αυτών κατονομασίας. 2. Εάν η ειδοποίησις του δικαιούχου περί της καταθέσεως είναι δυσεπίτευκτος, παραλείπεται αδεία του προέδρου».

¹⁵⁸ Κατ' εξαίρεση, η Εθνική Τράπεζα έχει την ευχέρεια καταθέσεως του ποσού σε λογαριασμό καταθέσεως σε πρώτη ζήτηση, τηρούμενο στην ίδια (άρθρο 87 ΙΙ ν.δ. 1923)· η ευχέρεια αυτή δεν παραβιάζει την αρχή της ισότητας· βλ. ΑΠ 1996/2014 : Η διάταξη του άρθρου 88 του ΝΔ δεν προσκρούει στο Σύνταγμα (αρχή της ισότητας) και δεν εισάγει ανεπίτρεπτη διάκριση υπέρ της καθής, καθόσον επιτρέπονται παρεκκλίσεις από την αρχή της ισότητας, αρκεί να μη υπερβαίνουν ορισμένα ακραία όρια σε κάθε περίπτωση αλλά και να δικαιολογούνται από ειδικούς λόγους όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση από λόγους προστασίας της καθής, που εξακολουθεί να είναι κρατική επιχείρηση.

¹⁵⁹ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 813.

Άρειος Πάγος¹⁶⁰, οι ρυθμίσεις του ν.δ. 1923 «ουδόλως αποκλείουν την εφαρμογή των κοινών περί εκτελέσεως διατάξεων του ΚΠολΔ, των οποίων ο επισπεύδων δανειστής έχει την ευχέρεια επιλογής, η άσκηση της οποίας υποδηλώνει επιτρεπτή παραίτηση από την εφαρμογή των προαναφερομένων ειδικών διατάξεων».

VIII.1.β.ii Επί κατασχέσεως κινητών

Σε περίπτωση κατασχέσεως κινητού πράγματος στην κατοχή τρίτου, ο τελευταίος καθίσταται ως γνωστόν μεσεγγυούχος με την κοινοποίηση σ' αυτόν του κατασχετηρίου (984 §3 ΚΠολΔ). Αν λοιπόν αυτός δηλώσει ότι έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα, ακολουθεί η διαδικασία ρευστοποιήσεώς του με πλειστηριασμό. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός διεξάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 959-980, όπως ήδη ισχύουν μετά τις πρόσφατες τροποποιήσεις, ιδίως των ν. 4335/2015 και 4512/2018. Ο συμβολαιογράφος ως όργανο εκτελέσεως διορίζεται κι εδώ από τον ειρηνοδίκη του τόπου της εκτελέσεως (κατοικία του τρίτου) κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε δικαιολογεί έννομο συμφέρον. Προκειμένου να καθορισθεί η έναρξη της προδικασίας του πλειστηριασμού, το άρθρο 988 § 2 παραπέμπει στο άρθρο 955 § 2. Η προβλεπόμενη από το άρθρο αυτό δεκαπενθήμερη προθεσμία δημοσιεύσεως στην ιστοσελίδα του ΤΑΝ/ΕΤΑΑ, αρχίζει αφότου η απόφαση του ειρηνοδικείου για τον διορισμό του γνωστοποιηθεί στον συμβολαιογράφο, ο οποίος και ορίζει τον δικαστικό επιμελητή, που θα διενεργήσει την εκτέλεση (988 § 2, όπως αντικατ. από τον ν. 4335/2015)¹⁶¹.

Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων περί αναγγελίας άλλων δανειστών, πρέπει, σε αντίθεση με την περίπτωση κατάσχεσης χρηματικών απαιτήσεων στα χέρια τρίτου, να γίνει δεκτό ότι πράγματι άλλοι δανειστές που δεν επέδωσαν κατασχετήριο μπορούν να αναγγελθούν. Συγκεκριμένα, όπως προαναφέρθηκε, στην περίπτωση κατάσχεσης κινητού πράγματος, η υποχρέωση του τρίτου δε συνίσταται στην αυτούσια απόδοση του πράγματος¹⁶².

VIII.1.β.ii Επί κατασχέσεως απαιτήσεως προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητών

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο νομοθέτης παρέλειψε να ρυθμίσει την περαιτέρω διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, όταν το αντικείμενο της κατασχέσεως αυτής αποτελεί αίτηση για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού. Για την πλήρωση του νομοθετικού κενού προκρίνεται η ρύθμιση του άρθρου 988 §2 ΚΠολΔ ,

¹⁶⁰ ΑΠ 1389/1991.

¹⁶¹ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 813.

¹⁶² Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 870.

που αφορά στη διαδικασία κατασχέσεως στα χέρια (ενσώματων) κινητών¹⁶³. Κρίνεται ότι η διαδικασία αυτή προσαρμόζεται καλύτερα από εκείνη της κατασχέσεως χρηματικών απαιτήσεων (988 § 1). Αντικείμενο του πλειστηριασμού είναι βεβαίως η απαίτηση του καθ' ου η κατάσχεση έναντι του τρίτου προς μεταβίβαση της κυριότητας κινητού και όχι το ίδιο το κινητό. Η αξία πάντως του κινητού θα προσδιορίσει την εκτίμηση της κατεσχημένης απαιτήσεως και την τιμή πρώτης προσφοράς¹⁶⁴. Η διεξαγωγή του πλειστηριασμού διέπεται από τα άρθρα 959 επ., χωρούν δε και αναγγελίες δανειστών του καθ' ου η κατάσχεση (όχι του τρίτου). Με την κατακύρωση ο υπερθεματιστής καθίσταται δικαιούχος της απαιτήσεως, αποκτώντας όλα τα ένδικα βοηθήματα, που προβλέπονται για την προστασία της¹⁶⁵.

ΙΧ. Η άρνηση του τρίτου να συμμορφωθεί στο περιεχόμενο της καταφατικής του δήλωσης

Με τη θετική δήλωση του τρίτου και την παρέλευση της προθεσμίας του 988 επέρχεται η αναγκαστική *ex lege* εκχώρηση της απαίτησης. Ο τρίτος από το σημείο αυτό και έπειτα είναι αναγκασμένος να εξοφλήσει την απαίτηση στον κατασχόντα – δικαιούχο. Σε περίπτωση που το πράξει, η διαδικασία λήγει αφού έχει επιτευχθεί ο σκοπός της. Σε περίπτωση που δεν το πράξει, ο νόμος, για να εξασφαλίσει τον κατασχόντα δανειστή, προέβλεψε στο άρθρο 989 ΚΠολΔ, ότι η θετική αυτή δήλωση του τρίτου, αποτελεί τίτλο εκτελεστό.

Τον εκτελεστήριο τύπο του τίτλου αυτού χορηγεί ο ειρηνοδίκης, στη γραμματεία του οποίου έγινε η δήλωση. Αν λοιπόν ο τρίτος, παρά την καταφατική του δήλωση, αρνείται ή δυστροπεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, που του επιβάλλονται από το άρθρο 988, υπάρχει δυνατότητα να εκβιασθεί κατά της περιουσίας του αναγκαστική εκτέλεση. Η εκτέλεση αυτή παρουσιάζει όμως αρκετές δυσχέρειες, αν ληφθεί υπόψη ότι από την καταφατική δήλωση του τρίτου δεν εξάγεται κατά τρόπο σαφή και αναμφίβολο η απαίτηση του δανειστή (και η αντίστοιχη υποχρέωση του οφειλέτη), ενώ τα πράγματα περιπλέκονται περισσότερο, όταν στη διανομή πρόκειται να συμμετέχουν περισσότεροι δανειστές¹⁶⁶.

Εάν έχει επιβληθεί μια μόνον κατάσχεση χρηματικής απαιτήσεως στα χέρια τρίτου μέχρι τη συμπλήρωση της οκταήμερης (ή τριακονθήμερης) προθεσμίας από την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον καθ' ου η εκτέλεση, δεν ανακύπτουν προβλήματα. Ο τρίτος οφείλει να καταβάλει τότε στον κατασχόντα την εκχωρηθείσα ήδη διαφορετικά θα διενεργηθεί η κατά το άρθρο 989 εκτέλεση της καταφατικής του

¹⁶³ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1454 επ., *Ν. Νίκας*, οπ.π. σελ. 815.

¹⁶⁴ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1454 επ..

¹⁶⁵ *Ν. Νίκας*, οπ.π. σελ. 813.

¹⁶⁶ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1456.

δηλώσεως¹⁶⁷. Η εκτέλεση γίνεται με τα μέσα εκτελέσεως προς ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων (άρθρο 951 ΚΠολΔ) στην ατομική περιουσία του τρίτου ή των νομιμοποιημένων παθητικώς προς τούτο (άρθρο 919 ΚΠολΔ), οπότε δεν αποκλείονται αναγγελίες των ατομικών δανειστών του τρίτου¹⁶⁸. Αν έχει κατασχεθεί μελλοντική απαίτηση ή απαίτηση υπό αίρεση ή προθεσμία, η εκτέλεση της καταφατικής δηλώσεως του τρίτου θα γίνει σύμφωνα με τις επιταγές και της ρυθμίσεως του άρθρου 915 ΚΠολΔ¹⁶⁹.

Προβλήματα επίσης δεν ανακύπτουν όταν επιβλήθηκαν κατασχέσεις από περισσότερους δανειστές μέσα στην οκταήμερη (ή τριακονθήμερη) προθεσμία του άρθρου 988 §1 και η κατασχεθείσα απαίτηση επαρκεί για την ικανοποίηση όλων. Κάθε δανειστής, με βάση την αντιστοιχούσα στην κατάσχεσή του καταφατική δήλωση, μπορεί να επισπεύσει αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της ατομικής περιουσίας του τρίτου, μόλις παρέλθει η ανωτέρω οκταήμερη (ή τριακονθήμερη) προθεσμία του άρθρου 988 § 1 ΚΠολΔ¹⁷⁰.

Διαφέρουν τα πράγματα όταν η κατασχεμένη απαίτηση δεν επαρκεί για να καλύψει τις απαιτήσεις των περισσότερων κατασχόντων. Στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να προκύψει από την κάθε καταφατική δήλωση του τρίτου το ακριβές ποσό, που δικαιούται να εισπράξει ο κάθε κατασχών, και άρα απουσιάζει η προϋπόθεση του εκκαθαρισμένου της εκτελούμενης απαιτήσεως (άρθρο 916 ΚΠολΔ), η οποία πρέπει να προκύπτει από τον ίδιο τον εκτελεστό τίτλο¹⁷¹. Η προϋπόθεση αυτή δεν μπορεί να παρακαμφθεί. Υφίσταται επομένως αδυναμία αναγκαστικής εκτελέσεως της καταφατικής δηλώσεως του τρίτου. Ο τρίτος οφείλει σε μια τέτοια περίπτωση να προβεί σε δημόσια κατάθεση της κατασχεμένης απαιτήσεως, ώστε να ακολουθήσει διανομή της από συμβολαιογράφο. Αν ο ίδιος αρνηθεί να προβεί στην κατάθεση αυτή, παρέχεται σε οποιονδήποτε κατασχόντα το δικαίωμα ασκήσεως αγωγής, με αίτημα την κατάθεση της κατασχεμένης απαιτήσεως στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ώστε να ακολουθήσει η διανομή της κατά το άρθρο 988 ΚΠολΔ¹⁷².

Όταν αντικείμενο της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου είναι κινητό πράγμα, ο τρίτος καθίσταται μεσεγγυούχος από τη συντέλεση της κατασχέσεως και υποχρεούται να το παραδώσει σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την κατάσχεση και μεσεγγύηση κινητών. Τυχόν άρνηση του τρίτου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και να παραδώσει το κατασχεμένο κινητό πράγμα, αντιμετωπίζεται με την

¹⁶⁷ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 816 βλ. ενδ. και ΑΠ 954/2019, ΑΠ 1297/2011.

¹⁶⁸ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1457.

¹⁶⁹ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 817.

¹⁷⁰ Ομοίως.

¹⁷¹ Κ. Πλιάτσικας, οπ.π..

¹⁷² Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (Νικολόπουλος) Π άρθρο 989 αριθ. 3, Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 818.

αντικατάστασή του (956 § 5). Ζήτημα εκτελέσεως της καταφατικής δηλώσεως δεν χρειάζεται λοιπόν να τεθεί¹⁷³.

X. Συνέπειες από την παράλειψη υποβολής της δηλώσεως

Ο ΚΠολΔ απομακρύνθηκε από τις ρυθμίσεις του προϊσχύσαντος δικαίου και εξομοίωσε την παράλειψη δηλώσεως προς αρνητική δήλωση (985§3 ΚΠολΔ). Η παράλειψη της δηλώσεως όπως και η ρητή αρνητική, αλλά σε κάθε περίπτωση ανακριβής δήλωση, στοιχειοθετεί ευθύνη του τρίτου να αποζημιώσει τον επισπεύδοντα την κατάσχεση δανειστή, για τις όποιες ζημίες υπέστη συνεπεία της παραλείψεως της δηλώσεως ή της ανακριβούς δηλώσεως. Η ευθύνη προς αποζημίωση και γενικά οι προϋποθέσεις της αποζημιώσεως συμπίπτουν τόσο στην περίπτωση που ο τρίτος παρέλειψε να υποβάλει δήλωση (ή την υπέβαλε εκπρόθεσμα), όσο και όταν η δήλωσή του ήταν ανακριβής¹⁷⁴.

Γενεσιουργός λόγος της αποζημιώσεως είναι ο νόμος, ο οποίος συνδέει την παράλειψη της δηλώσεως ή την ανακριβή δήλωση με την αποζημίωση αυτή. Ο τρίτος ευθύνεται εξάλλου να αποζημιώσει τον κατασχόντα από μόνον τον λόγο της παραλείψεως ή της ανακρίβειας, χωρίς να απαιτείται απόδειξη υπαιτιότητας και ανεξάρτητα από την ύπαρξη οφειλής του έναντι του καθ' ου η εκτέλεση κατά τον χρόνο επιβολής της κατασχέσεως. Επομένως, προϋπόθεση για την ευθύνη του τρίτου προς αποζημίωση είναι το ζημιογόνο γεγονός της παραλείψεως της δηλώσεως ή της ανακρίβειας της δηλώσεως που υποβλήθηκε, η ζημία του κατασχόντος και ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του ζημιογόνου τούτου γεγονότος και της ζημίας. Τα περιστατικά αυτά καθώς και το περιεχόμενο της ζημίας θα κριθούν κατά το αστικό δίκαιο (ΑΚ 914 επ.)¹⁷⁵. Αποζημιώνεται κάθε ζημία (θετική και αποθετική), απότοκος της συμπεριφοράς του τρίτου, που μπορεί να φθάνει και μέχρι το ύψος της απαιτήσεως του κατασχόντος. Δεν αποκλείεται, επομένως, ο κατασχών να αναζητήσει λόγω αποζημιώσεως ολόκληρη την απαίτησή του, προς ικανοποίηση της οποίας επιβλήθηκε η κατάσχεση. Αρκεί να επικαλείται και να αποδεικνύει ότι η μη είσπραξη της οφειλής αυτής οφείλεται στην παραπλανητική δήλωση ή στην παράλειψη του τρίτου να υποβάλει δήλωση (λ.χ. ότι έχασε τη δυνατότητα να κατάσχει άλλα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, από τα οποία θα μπορούσε να ικανοποιηθεί πλήρως)¹⁷⁶.

Η αποζημίωση επιδιώκεται από τον κατασχόντα, κατ' αρχήν, μέσω αγωγής, που ασκείται με βάση τις κοινές δικονομικές διατάξεις. Η αγωγή αυτή δεν ανοίγει

¹⁷³ *N. Νίκας*, οπ.π. σελ. 818.

¹⁷⁴ *Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας* (Νικολόπουλος) II άρθρο 985 αριθ. 7.

¹⁷⁵ *N. Νίκας*, οπ.π. σελ. 775, βλ. ενδ. και ΑΠ 752/2017, ΑΠ 663/2017, ΑΠ 1456/1999, ΑΠ 15/1993, ΑΠ 454/1990.

¹⁷⁶ *N. Νίκας*, οπ.π. σελ. 775-776.

δίκη περί την εκτέλεση (αφού δεν προσβάλλει πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας) και μπορεί κάλλιστα να σωρευθεί (επικουρικά) στο δικόγραφο της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ¹⁷⁷. Σε κάθε περίπτωση ο κατασχών οφείλει με το σχετικό δικόγραφο (αγωγής ή ανακοπής) να επικαλείται περιστατικά, τα οποία τελούν σε αιτιώδη σύνδεσμο προς την αιτούμενη αποζημίωση, όπως λ.χ. ότι ο οφειλέτης κατέστη μεταγενεστέρως αναξιώχρεος ή ότι δεν είναι δυνατόν, πλέον, να ασκηθεί κατ' αυτού αγωγή εξ αιτίας της μη έγκαιρης ενημερώσεώς του, άλλως το δικόγραφο αυτό καθίσταται αόριστο και το σχετικό αίτημα απορρίπτεται ως απαράδεκτο¹⁷⁸.

XI. Η ανακοπή του καθού η εκτέλεση οφειλέτη

Κατά των πράξεων της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης¹⁷⁹, νομιμοποιείται να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 933, προσβάλλοντας ως άκυρη την κατάσχεση και αμφισβητώντας την απαίτηση του κατασχόντος, τον εκτελούμενο τίτλο, την προδικασία, τα ελαττώματα της επιδόσεως σ' αυτήν του κατασχετηρίου, το ακατάσχετο¹⁸⁰ κ.λπ. Η άσκηση της ανωτέρω ανακοπής επιβάλλεται, μετά τον ν. 4335/2015, να ασκηθεί μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημέρα της επιδόσεως του κατασχετηρίου εγγράφου στον καθ' ου, εφόσον οι λόγοι της ανακοπής αφορούν στο κύρος του εκτελεστού τίτλου και της προδικασίας ή στην απαίτηση (934 §1 στοιχ. α, εδ. 1)¹⁸¹. Αυτό σημαίνει ότι η ανακοπή αυτή μπορεί να ασκηθεί και μετά την αυτοδίκαιη εκχώρηση της απαιτήσεως στον κατασχόντα δανειστή (988 §1 ΚΠολΔ), αν προηγηθεί καταφατική δήλωση του τρίτου. Η κήρυξη της ακυρότητας της κατάσχεσης έχει ως συνέπεια να θεωρείται ότι η θετική δήλωση του τρίτου δεν έγινε, διότι η ex lege εκχώρηση της κατασχεθείσας απαίτησης προϋποθέτει ότι έχει λάβει χώρα νόμιμη κατάσχεση¹⁸². Από τα πιο πάνω συνάγεται, ότι όταν ασκείται ανακοπή κατά της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου και του κατασχετηρίου από τον οφειλέτη καθού η εκτέλεση, θεωρείται ότι έχει προσβληθεί με αυτήν και η στενά και άμεσα εξαρτώμενη από αυτήν θετική δήλωση του τρίτου, καθόσον ο ανακόπτων, με την ανακοπή του, δεν σκοπεύει απλά και μόνον στην ακύρωση αυτής καθαυτής της κατάσχεσης, στα χέρια τρίτου αλλά και όλων των έννομων συνεπειών της και της μετέπειτα διαδικασίας που επακολουθεί της κατάσχεσης¹⁸³. Στην περίπτωση αυτή, ο ανακόπτων νομιμοποιείται να υποβάλει και αίτηση αναστολής της διαδικασίας, όχι, βέβαια, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου

¹⁷⁷ Βλ. κατωτέρω XVI.3.

¹⁷⁸ Ν. Νίκας, οπ.π. σελ. 776, Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1396.

¹⁷⁹ Όπως επίσης και άλλοι δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση (933 Ι).

¹⁸⁰ Βλ. ενδ. ΑΠ 360/2017, ΕφΑΔ 2017.863 (837 ΙΙ), παρατ. Ειρ. Γαβαλά, ΜΠΑ 700/2013, ΝοΒ 2013.1265/1266· ΜονΠλαρ 535/2014, ΕΠολΔ 2014.773 (774 ΙΙ), σημ. Κατηφόρη, ΜΠΒόλου 522/2014, ΧρΙΔ 2014.743 (744).

¹⁸¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 761.

¹⁸² Βλ. ενδ. ΜΠΒολ 631/2020 (αδημ.).

¹⁸³ Βλ. ενδ. ΕφΑθ 147/2017 ΝΟΜΟΣ.

938 ΚΠολΔ, που προϋποθέτει άμεση εκτέλεση και η οποία δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, όπως είναι και η κατάσχεση εις χείρας τρίτου, αλλά κατ' εφαρμογή του άρθρου 731 ΚΠολΔ, οπότε η αναστολή κατατείνει στην αναστολή της προθεσμίας για την υποβολή της θετικής δήλωσης του τρίτου, άλλως και σε περίπτωση, που ασκηθεί μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας, της έτερης οκταήμερης προθεσμίας του άρθρου 988 παρ. 1 α; ΚΠολΔ, με αποτέλεσμα να μην επέλθει, λόγω μη συμπλήρωσης αυτής, η εκ του νόμου εκχώρηση της απαίτησης του καθού η εκτέλεση στον επισπεύδοντα¹⁸⁴. Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι, στην περίπτωση της κατάσχεσης απαιτήσεων εις χείρας τρίτου, η αίτηση αναστολής είναι απαραίτητο να ασκηθεί πριν την παρέλευση της προβλεπόμενης από το άρθρο 988 παρ. 1α; ΚΠολΔ προθεσμίας, οπότε συντελείται η αναγκαστική εκχώρηση της απαίτησης του οφειλέτη προς τον κατασχόντα και ο τελευταίος αποκτά τον κατ' άρθρο 989 εκτελεστό τίτλο σε βάρος του τρίτου. Διότι, μετά το χρονικό αυτό σημείο, η αναγκαστική εκτέλεση έχει πλέον περατωθεί και, ως εκ τούτου, δεν είναι νοητή η αναστολή της¹⁸⁵. Οι παραδοχές αυτές δεν αναιρούνται από το γεγονός ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 934 παρ. 1α ΚΠολΔ, η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής κατ' άρθρο 933 του ίδιου Κώδικα. σε περίπτωση κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, είναι, όπως προαναφέρθηκε, 45 ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, δηλαδή από το γεγονός ότι έχει προβλεφθεί για την ακύρωση της κατάσχεσης προθεσμία, το καταληκτικό σημείο της οποίας τοποθετείται χρονικά κατά κανόνα μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως προπεριγράφηκε¹⁸⁶.

ΧΙΙ. Η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ

Στην περίπτωση που η δήλωση του τρίτου είναι καταφατική (άρθρο 985 ΚΠολΔ), καμία δικαστική διάγνωση δεν μεσολαβεί και δεν είναι αναγκαία ως προς το αντικείμενο της κατασχέσεως¹⁸⁷ και ο κατασχών θα ικανοποιηθεί γρήγορα και απρόσκοπτα (άρθρο 988 ΚΠολΔ)¹⁸⁸. Αν όμως ο τρίτος δηλώσει ότι δεν υπάρχει στα χέρια του η απαίτηση ή το κινητό που κατασχέθηκε ή δεν υποβάλλει καθόλου δήλωση ή υποβάλλει εκπρόθεσμη δήλωση, ο κατασχών δανειστής δικαιούται να αμφισβητήσει, εν όλω ή εν μέρει, την ειλικρίνεια της αρνητικής αυτής δήλωσης του τρίτου με την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ¹⁸⁹.

¹⁸⁴ Χ. Απαλαγάκη, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο, εκδ 4η, τόμος υπό άρθρο 985, σελ. 2.672.

¹⁸⁵ Βλ. ενδ. ΑΠ 11/2017, ΔΕΕ 2017. 1063.

¹⁸⁶ Βλ. ενδ. ΜΠΒολ 631/2020 (αδημ.).

¹⁸⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 779, Π. Γέσιου- Φαλτσή, οπ.π., σελ. 814.

¹⁸⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 814.

¹⁸⁹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 779, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 814, Γ.Ορφανίδης οπ.π., σελ. 37, Ι. Μπρίνιας οπ.π., σελ. 1399, Β.Βαθρακοκόιλης οπ.π. αρ.1 σελ. 104.

Η διάταξη του άρθρου 986 ΚΠολΔ προβλέπει ότι «μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δήλωση του άρθρου 985 όποιος επέβαλε την κατάσχεση έχει δικαίωμα να την ανακόψει ενώπιον του κατά τα άρθρα 12 επ. και 23 επ. δικαστηρίου. Με την ανακοπή μπορεί να ζητηθεί και αποζημίωση κατά το άρθρο 985 παρ. 3. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεσή της, μπορεί δε να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε την προσβαλλομένη δήλωση.»¹⁹⁰ Με το ειδικό αυτό ένδικο βοήθημα ο κατασχών, επικαλούμενος ολική ή μερική ανακρίβεια της δηλώσεως, αποβλέπει στην εξουδετέρωση των συνεπειών της. Αμφισβητεί η ανακοπή αυτή τα πραγματικά περιστατικά, που εκτίθενται τυχόν στη δήλωση του τρίτου και επιδιώκει την καταδίκη του τρίτου στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού ή στην παράδοση του κατασχεθέντος πράγματος, θεωρώντας αυτόν (τον τρίτο) ως οφειλέτη του επισπεύδοντος (990 ΚΠολΔ).¹⁹¹

Δέον να επισημανθεί ότι η ανακρίβεια της αρνητικής δήλωσης κρίνεται μόνο αντικειμενικά, δηλαδή ανεξάρτητα από την υποκειμενική αντίληψη του δηλούντος και την καλή ή κακή πίστη του, γίνεται, δε, δεκτή η κατ' αυτής ανακοπή και υποχρεούται τότε ο τρίτος να ενεργήσει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 990 ΚΠολΔ, εφόσον η δήλωση δεν αληθεύει ως προς τα πραγματικά περιστατικά ή αναλόγως ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών¹⁹².

XIII. Η ανάγκη και ο σκοπός του θεσμού

Η διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου, ως μέσο για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, αρχίζει (άρθρα 924, 927 ΚΠολΔ) και συνεχίζεται (άρθρο 983 ΚΠολΔ) με μόνη την ιδιωτική βούληση εκείνου που επιβάλλει την κατάσχεση¹⁹³, ο οποίος με δική του αποκλειστικά πρωτοβουλία,

¹⁹⁰ Όπως το εδ. Γ' προστέθηκε με το άρθρο 19 παρ. 12 του Ν 4055/2012. Έναρξη ισχύος 02.04.2012- άρθρο 113 του Ν. 4055/2012.

¹⁹¹ Χ. Απαλαγάκη «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο», αρθ. 986, σελ. 3214, Ι. Τέντες «Αναγκαστική Εκτέλεση», 2019, σελ. 395 Και εκεί παραπομπές, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 815, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 780, Ι. Χαμηλοθώρης, Θ. Κλουκινάς Χ. Κλουκίνας «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης» σελ. 165, Ι. Μπρίνιας οπ.π. 1399 επ., βλ ενδ. ΑΠ 1065/2009, ΕΠολΔ 2010, σελ. 62, παρατ. Κατηφόρη, ΑΠ 73/1995, ΕλλΔνη 1997, σελ. 809, ΕφΘες 2646/2017 ΝΟΜΟΣ, Εφ/Θες 1492/2017 ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 377/2015 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 3060/2007 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΑθ 109/2016 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΚοζ 231/2019 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΡοδ 261/2018 ΕφΑΔΠολΔ 2018, ΜΠΑ 2247/2017 ΝΟΜΟΣ.

¹⁹² Βλ. ενδ. ΑΠ 1386/2019 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1242/2019 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1132/2019 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 663/2017 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 480/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 279/2020 ΝΟΜΟΣ, ΕφΛαρ 230/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΘες 2646/2017 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 303/2016 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΗρ 19/2020 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑθ 109/2016 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΑθ 2247/2017 ΝΟΜΟΣ.

¹⁹³ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 814-815, Κ.Κεραμεύς Γνωμοδότηση, ΝοΒ 19 (1971), σ. 1093 (1094).

διενεργώντας εξώδικες πράξεις εκτελέσεως, εμπλέκει στη διαδικασία τον ως τότε αμέτοχο τρίτο, κατά του οποίου όμως μπορεί και να μην υπάρχει κανένα στοιχείο εκτελεστότητας. Γι' αυτό και στον τρίτο εναπόκειται να καθορίσει το είδος της πορείας που θα ακολουθήσει η εκτέλεση, και πάλι με εξώδικη πράξη, υποβάλλοντας καταφατική ή αρνητική (ρητή ή σιωπηρή δήλωση).¹⁹⁴ Και το ζήτημα αυτό αποκτά πρακτική σημασία, όπως αναφέρθηκε¹⁹⁵, στην περίπτωση που η δήλωση του τρίτου είναι αρνητική (ολικώς ή μερικώς), ακριβώς επειδή αυτή γίνεται με εξώδικη πράξη¹⁹⁶ και επομένως το δικονομικό βάρος για την εναντίωση κατ' αυτής εναποθέτει πλέον ο νόμος σε εκείνον που επέβαλε την κατάσχεση.¹⁹⁷

Καθότι δεν είναι δικαιοπολιτικά αποδεκτό να υποχρεώνεται ο καταρχήν αμέτοχος τρίτος να κινεί δικαστική διαδικασία για τη βεβαίωση του γεγονότος ότι δεν είναι οφειλέτης, εναπόκειται και πάλι στον επισπεύδοντα την κατάσχεση η πρωτοβουλία για το αν θα υπάρξει διαδικασία διαγνωστική που θα καθορίσει στο εξής την περαιτέρω πορεία της εκτελέσεως. Το ένδικο βοήθημα που δίνει για τον σκοπό αυτόν η έννομη τάξη στον κατασχόντα είναι η ανακοπή κατά της δηλώσεως του τρίτου (άρθρο 986 ΚΠολΔ)¹⁹⁸.

XIV. Φύση και αντικείμενο της ανακοπής

Η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ αντιμετωπίζεται, κατά πάγια θεωρία και νομολογία, ως ειδική μορφή της ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ, αφού στρέφεται κατά εξώδικης πράξεως (της δηλώσεως του τρίτου), στην οποία δεν έλαβε μέρος ο κατασχών δανειστής και η οποία του προκαλεί βλάβη¹⁹⁹. Το ένδικο αυτό βοήθημα

¹⁹⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 814-815, Π. Γέσιου- Φαλτσή Η δικονομική έννομη τάξη, τομ. 4, 2009, σελ. 639.

¹⁹⁵ Βλ. παραπάνω, Ι.

¹⁹⁶ Για τη νομική φύση της δήλωσης βλ. ανωτέρω ενότ. ΙΙΙ.

¹⁹⁷ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 814-815, Π. Γέσιου- Φαλτσή Η δικονομική έννομη τάξη, τομ. 4, 2009, σελ. 639.

¹⁹⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 814-815, Π. Γέσιου- Φαλτσή Η δικονομική έννομη τάξη, τομ. 4, 2009, σελ. 639.

¹⁹⁹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 815, Ν. Νίκας, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, β' τόμος, β' έκδοση, 2018, σελ. 780, Π. Κολοτούρος 41^ο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, 2017, σελ. 203, Γ. Ράμμος, «Εγχειρίδιον ΙΙΙ», σελ. 1638. Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1404, Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π. σελ. 106, Κεραμεύς / Κονδύλης / Νίκας, ΚΠολΔ ΙΙ (2000), άρθρο 986, αρ. 5. Βλ. ενδ. ΑΕΔ 1/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 287/2020 <http://www.areiospagos.gr/>, ΑΠ 259/2020 <http://www.areiospagos.gr/>, ΑΠ 1132/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 1261/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, 1242/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 1386/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 279/2020 <http://www.nomotelia.gr/>, ΕφΛαρ 230/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΠειρ 120/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 1022/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 9162/2016 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 936/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, Σ. Σταματόπουλος, Παρατηρήσεις, Δ 15 (1974), σελ. 870, ΕφΘες 1433/1977, Α. Παπαθανασίου, Αρμ ΛΒ' (1978), σελ. 277, ΕφΠειρ 678/1987, Γ. Βελλής, ΝοΒ 35 (1987), σελ. 1265, ΠΠΑθ 4929/1995,

έχει αφενός μεν σύνθετο, αφετέρου δε ιδιόρρυθμο χαρακτήρα. Σύνθετο γιατί η ανακοπή κατά της δηλώσεως του τρίτου (άρθρο 986 ΚΠολΔ) δεν είναι μόνο μέσο άμυνας, όπως, π.χ., η γενική ανακοπή του άρθρου 583 ΚΠολΔ και εκείνη του άρθρου 933 ΚΠολΔ, αλλά έχει συγχρόνως και επιθετικό χαρακτήρα. Ιδιόρρυθμο γιατί ασκείται, κατ' εξαίρεση, από τον ίδιο τον επισπεύδοντα δανειστή.²⁰⁰

XIV.1 Ειδικότερα το αντικείμενο της ανακοπής του άρθρου 986ΚΠολΔ

Η έλλειψη, οποιασδήποτε ειδικότερης ρυθμίσεως σχετικά με την ανακοπή αυτήν, εγείρει εύλογα ερωτήματα για σημαντικά ζητήματά της, πρωτίστως δε σχετικά με το αντικείμενό της.

Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, κύριο αντικείμενο της εν λόγω ανακοπής και της ανοιγόμενης δι' αυτής διαγνωστικής δίκης είναι η αναγνώριση του καθ' ου ως δικαιούχου της κατασχεθείσας απαίτησης ή ως κυρίου του κατασχεθέντος πράγματος, ενδεχομένως δε και η καταδίκη του τρίτου στην καταβολή της απαίτησης ή στην παράδοση του πράγματος (άρθρο 990 ΚΠολΔ)²⁰¹. Στην ουσία, δηλαδή, εισάγεται προς εκδίκαση η έναντι του τρίτου απαίτηση του καθ' ου η εκτέλεση, η οποία αποτελεί και το κύριο αντικείμενο της σχετικής δίκης, ώστε να διαπιστωθεί αν ο τρίτος είναι ή όχι και με ποιους περιορισμούς οφειλέτης του οφειλέτη του κατασχόντος. Από την άποψη αυτή η ανακοπή αποτελεί πλαγιαστική άσκηση των δικαιωμάτων του καθ' ου η κατάσχεση²⁰². Χαρακτηρίζεται έτσι ο ανακόπτων δανειστής ως μη δικαιούχος διάδικος.²⁰³

Έχει ωστόσο υποστηριχθεί²⁰⁴, ότι η πρόσδοση αναγνωριστικού απλώς χαρακτήρα στην ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ προσκρούει, αφενός μεν, στην

Σ. Μελάς, Δ 29 (1998), σελ. 74, ΜΠΒολ 32/1971, Σ. Μπαρμπαστάθης, ΝοΒ 20 (1972), σελ. 97, Βλ. όμως και Μπέη, Δ 28 (1997), σ. 399 (402, 403): «κατά κυριολεξία λοιπόν ο κατασχών δεν ασκεί ανακοπή»... «ο νόμος ενσυνειδήτως και σκοπίμως χαρακτηρίζει αυτήν την αρνητική αναγνωριστική αγωγή ως ανακοπή για... να διευκολύνει το χαρακτηρισμό της σχετικής δίκης ως δίκης της αναγκαστικής εκτέλεσης».

²⁰⁰ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 815.

²⁰¹ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 204, Δ. Δημητρίου, «Σκέψεις περί του αντικειμένου της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου επί κατασχέσεως εις χείρας του, ΕΠολΔ 6 (2013), σελ. 761, 763, Π. Αρβανιτάκης, «Κύρος δεύτερης κατασχέσεως εις χείρας του ίδιου τρίτου από τον ίδιο κατασχόντα για την αυτή απαίτηση», Αρμ 56 (2002), σελ. 1127, Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1404 επ., Ν. Νίκας, οπ.π., 2018, σελ. 780, βλ. ενδ και ΑΠ 287/2020 <http://www.areiospagos.gr/>, ΑΠ 1500/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 663/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 448/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 96/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 480/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 1065/2009 <http://www.areiospagos.gr/>, Εφαθ 279/2020 <http://www.nomotelia.gr/>, Εφαθ 1930/2007 ΕφαΔ (2008), ΜΠΠ 2114/2020 www.protodikeio-peir.gr, ΜΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁰² Κ. Ρήγας, οπ.π., 2020, βλ. ενδ Εφαθ 279/2020 ΝΟΜΟΣ, Εφαθ 1022/2008 ΕφαΔ 2009 σελ. 228, Εφαθ 1930/2007 ΕφαΔ 2008 σελ. 365, Εφαθ 1837/2007 ΝοΒ 2007 σελ. 1143.

²⁰³ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 816, Ν. Νίκας, οπ.π., 2018, σελ. 781, Ι. Χαμηλοθώρης, Θ. Κλουκίνας Χ. Κλουκίνας, οπ.π. σελ. 166.

²⁰⁴ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 204 και σε ΕΠολΔ (2016) σελ 127 επ. www.sakkoulas-online.gr.

διαπλαστική ενέργεια της δικαστικής απόφασης η οποία δέχεται εν λόγω την ανακοπή και ακυρώνει τη δήλωση του τρίτου, συνεπεία της οποίας επέρχεται η σκοπούμενη νομική μεταβολή στο πλαίσιο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, αφετέρου δε στο καθιερούμενο με τα άρθρα 159 επ. ΚΠολΔ σύστημα των δικονομικών ακυροτήτων, το οποίο επιβάλλει τη διαπλαστική επέμβαση του δικαστηρίου, προκειμένου να κηρυχθεί η ακυρότητα της προσβαλλόμενης διαδικαστικής πράξης.

Είναι γεγονός ότι παγίως τα ελληνικά δικαστήρια²⁰⁵ απορρίπτουν το αίτημα της ακύρωσης της αρνητικής δήλωσης, με την αιτιολογία ότι η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ έχει αναγνωριστικό και όχι διαπλαστικό χαρακτήρα και με αυτή δεν προσβάλλεται η δήλωση ως εξώδικη πράξη, αλλά αμφισβητείται το ουσιαστικό περιεχόμενό της. Συνέπεια δηλαδή της παραδοχής της δεν είναι ακύρωση της ανειλικρινούς δήλωσης αλλά η αναγνώριση της ανειλικρίνειας της αρνητικής δήλωσης ή της προς αυτήν εξομοιούμενης παράλειψης του τρίτου²⁰⁶.

Παρατηρείται συνεπώς διχογνωμία ως προς τον διαπλαστικό χαρακτήρα της ανακοπής αυτής. Πιο συγκεκριμένα, υποστηρίζεται ότι κύριο αντικείμενο της κατ' άρθρο 986 ΚΠολΔ ανακοπής και της δι' αυτής ανοιγόμενης δίκης είναι το δικονομικό διαπλαστικό αίτημα του κατασχόντος προς ακύρωση της αρνητικής δήλωσης του τρίτου, προδικαστικό δε ζήτημα η αναγνώριση του τρίτου ως οφειλέτη της κατασχεθείσας απαίτησης ή του καθ' ου η εκτέλεση ως κυρίου του κατασχεθέντος πράγματος²⁰⁷. Δημιουργούνται συνεπώς, σύμφωνα με τη γνώμη αυτή, δύο αντικείμενα δίκης. Το πρώτο έχει επιθετικό χαρακτήρα (αναγνωριστικό και καταψηφιστικό αίτημα)²⁰⁸. Η ανακοπή έχει λοιπόν ως προς αυτά φύση αναγνωριστική και καταψηφιστική (άρθρο 990 ΚΠολΔ)²⁰⁹. Το δεύτερο έχει αμυντικό

²⁰⁵ Βλ. ενδ ΠΠΑ 1460/2016 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑ 288/2016 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΠ 4044/2019 www.protodikeio-peir.gr, ΜΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΛαμ 130/2017 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΘεσ 7662/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘεσ 149/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΡοδ 41/2016 ΝΟΜΟΣ με παραπομπή σε Ι.Μπρίνια οπ.π. σελ 1404-1406 και Β. Μπρακατσούλα «Η Αναγκαστική Εκτέλεση», τόμος Ι σελ. 610.

²⁰⁶ Βλ. ενδ. ΕφΠειρ 377/2015 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁰⁷ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 205 και σε ΕΠολΔ (2016) σελ 127 επ. www.sakkoulas-online.gr, Παναγόπουλος, «Ζητήματα ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου από την κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου», σε ΕφΑΔ 9 (2016), σελ.19: Η δίκη της ανακοπής αποτελεί «...δίκη περί την εκτέλεση με διαπλαστικό μάλιστα κύριο αντικείμενο την ακύρωση της δηλώσεως του τρίτου, ως προδικαστικό δε απλώς ζήτημα (όχι κύριο αντικείμενο της δίκης και της αποφάσεως) θα πρέπει να θεωρείται η διάγνωση της απαιτήσεως του κατασχόντος...».

²⁰⁸ Βλ. ενδ. ΕφΛαρ. 230/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ : «Κατά το επιθετικό σκέλος, η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ εμπεριέχει τη σώρευση δύο αιτημάτων: ενός αναγνωριστικού (αναγνώριση της οφειλής του τρίτου) και ενός καταψηφιστικού (καταδίκη του τρίτου σε καταβολή της κατασχεθείσας απαίτησης ή παράδοση του κατασχεθέντος πράγματος) (βλ.σχετ. ΑΠ 256/2011 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 1837/2007 ΝοΒ 2007, 1143), ΠΠΗρ 19/2020 ΝΟΜΟΣ, ».

²⁰⁹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 815, και σε «Η δικονομική έννομη τάξη», τομ. 4, 2009, σελ. 640, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ, 780-781, Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (Νικολόπουλος), ό.π., άρθρο 986 αρ. 10.

χαρακτήρα και ως προς αυτό η φύση της ανακοπής έχει χαρακτηριστεί ως διαπλαστική²¹⁰. Ο λόγος διαπλάσεως, ο λόγος δηλαδή της ακυρώσεως της ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου, εμπεριέχεται στο αναγνωριστικό σκέλος της ανακοπής²¹¹.

XV. Περιεχόμενο της ανακοπής

Το δικόγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει τα στοιχεία κάθε εισαγωγικού δικογράφου (άρθρα 118 ΚΠολΔ επ.) και κρίνεται κατά τις διατάξεις που διέπουν την αγωγή (άρθρο 216 ΚΠολΔ)²¹². Οι λόγοι της ανακοπής²¹³ εξαρτώνται βασικά από το περιεχόμενο της δηλώσεως του τρίτου, όπως και από το περιεχόμενο του κατασχετηρίου²¹⁴. Στο δικόγραφο της ως άνω ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ, πρέπει να προσδιορίζεται κατά τα ουσιώδη στοιχεία της η απαίτηση, δηλαδή η αιτία της οφειλής του τρίτου προς τον καθ' ου η εκτέλεση, κατά τα πραγματικά περιστατικά που τη στηρίζουν, αφού ο ανακόπτων φέρει το βάρος της απόδειξης της κατασχεμένης απαιτήσεως, αλλιώς το δικόγραφο της ανακοπής είναι αόριστο²¹⁵. Απαιτείται δηλαδή να καθορίζεται συνολικά το κατασχεμένο ποσό κατ' ανώτατο όριο (κατά τον υπολογισμό του κατασχόντος), ώστε να είναι σε θέση το δικαστήριο να ορίζει το καταβλητέο ποσό με τους τόκους του και τα έξοδα μέχρι το ανώτατο όριο της κατασχέσεως²¹⁶. Δεν απαιτείται να προσδιορίζεται το είδος αυτής και τα περαιτέρω στοιχεία της²¹⁷.

²¹⁰ Γ. Ράμμος, Εγχειρίδιον ΙΙΙ, σ.1638, Π.Γιαννόπουλος 1914/2011, ΕΠολΔ 2012 σελ. 191 επ., Κ.Μπέης ΠολΔικ, ό.π. (: «η ανακοπή ουσιαστικά δεν είναι τίποτε άλλο παρά μία μορφή διαπλαστικής αγωγής με ακυρωτικό αίτημα»). Βλ. όμως και τον ίδιο, Δ 28 (1997), σ. 399 (402-403): η ανακοπή του άρθρου 986 έχει αναγνωριστική και καταψηφιστική φύση

²¹¹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 815, και σε «Η δικονομική έννομη τάξη», τομ. 4, 2009, σελ. 640, βλ. ενδ. και ΑΠ 44/1990 Ελλ.Δνη 32.81, ΑΠ 73/1995 Ελλ.Δνη 38.809, ΕφΑΘ 178/1994 Ελ.Δνη 37.401, ΕφΠειρ 150/1997 Ελλ.Δνη 38.1625, ΠΠΑ 542/2015 ΤΝΠ ΔΣΑ «...ο κατασχών επιδιώκει την αναγνώριση της ανακρίβειας της δήλωσης εν όλω ή εν μέρει, που αποτελεί αυτόθροη συνέπεια της αναγνώρισης της ύπαρξης της απαίτησης...».

²¹² Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 818, και σε «Η δικονομική έννομη τάξη», τομ. 4, 2009, σελ. 640, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 780-781.

²¹³ Βλ. ενοτ. VII.1.

²¹⁴ Βλ. ενδ ΑΠ 259/2020 <http://www.areiospagos.gr/>, ΕφΑθ 279/2020 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 1930/2007 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑ 109/2016 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΠειρ 3563/2014 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΑ 2247/2017 ΝΟΜΟΣ.

²¹⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 782 , βλ. ενδ. ΑΕΔ 1/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 287/2020 <http://www.areiospagos.gr/>, ΑΠ 663/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 480/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 256/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 1065/2009 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 3/1995 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΠ 4366/2015 www.protodikeio-peir.gr. Δεν είναι, πάντως, αόριστη η ανακοπή, που δεν περιγράφει κατά τρόπο ορισμένο την κατασχεθείσα απαίτηση, αν ο τρίτος δεν αμφισβητεί την ύπαρξη αυτής, αλλά προβάλλει απλώς λόγους αδυναμίας καταβολής της κατασχεθείσας απαιτήσεως (ΑΠ 480/2012 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 2284/2016, ΕφΑΔ 2017.570-572).

²¹⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 782-783, βλ. ενδ. ΕφΑθ 1022/2008, ΕφΑΔ 2009 σελ. 229.

²¹⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 782, ΑΠ 1065/2009, ΧρΙΔ 2010.274 ΙΙ.

Όταν πρόκειται για κατάσχεση στα χέρια τρίτου κινητού, που ανήκει στον οφειλέτη, αρκεί η αναφορά ότι σ' αυτό έχει δικαίωμα κυριότητας ο οφειλέτης, αφού, μόνον με τη συνδρομή του στοιχείου αυτού, παρέχεται το δικαίωμα στον οφειλέτη να διεκδικήσει το πράγμα κατά του κατέχοντος αυτό τρίτου (ΑΚ 1094).²¹⁸

XV.1. Ειδικότερα οι λόγοι της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ

Τη βάση της ανακοπής συνιστούν οι λόγοι της, που πρέπει να είναι παραδεκτοί (άρα και ορισμένοι) και νόμω βάσιμοι. Οι λόγοι, που θεμελιώνουν το δικονομικό διαπλαστικό αίτημα της ανακοπής προς ακύρωση της αρνητικής ή ανακριβούς δήλωσης του τρίτου, όπως αναφέρθηκε, συναρτώνται άμεσα μεν προς το περιεχόμενο της ανακοπτόμενης δήλωσης, έμμεσα δε προς το περιεχόμενο του επιδοθέντος κατασχετηρίου²¹⁹. Από το περιεχόμενο της δηλώσεως του τρίτου, εφόσον υπάρξει τέτοια, προκύπτουν η αναγκαιότητα της ανακοπής και οι επιμέρους λόγοι της²²⁰, ενώ από το περιεχόμενο του κατασχετηρίου προκύπτει ειδικότερα ποιο είναι το αντικείμενο της κατασχέσεως, το οποίο θα μπορεί να καταστεί και αντικείμενο της δίκης της ανακοπής. Η αναγκαιότητα ασκήσεως της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ υπάρχει όταν η δήλωση του τρίτου έχει τέτοιο περιεχόμενο, ώστε να μην επιτρέπει την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του τρίτου, όταν δηλαδή η δήλωση δεν περικλείει την ύπαρξη απαιτήσεως δεκτικής εκτελέσεως για το ποσό για το οποίο επιβλήθηκε η κατάσχεση²²¹.

Πιο συγκεκριμένα, διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

1.- Αν πρόκειται για κατάσχεση χρηματικής απαιτήσεως ή απαιτήσεως για μεταβίβαση κυριότητας κινητών και η δήλωση του τρίτου είναι εξολοκλήρου αρνητική (ή αν έχει παραλειφθεί η δήλωση από τον τρίτο), οι λόγοι της ανακοπής πρέπει να αναφέρονται στην ύπαρξη της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, να προσδιορίζουν δηλαδή εξειδικευμένα τα παραγωγικά της κατασχεθείσας απαίτησης πραγματικά περιστατικά²²². Διαφορετικά, η ανακοπή θα απορριφθεί ως αόριστη²²³. Αν ο τρίτος έχει προβάλει απόσβεση της απαιτήσεως, λ.χ. δια συμψηφισμού, ο

²¹⁸ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 783 με παραπομπή στην ΕφΑθ 6153/1984, Δ 1984.867 (869).

²¹⁹ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 206 και σε ΕΠολΔ (2016) σελ 127 επ. www.sakkoulas-online.gr.

²²⁰ Ι. Μπρίνιας οπ.π., σελ. 1408 επ.. Βαθρακοκοίλης, οπ.π. σελ. 108-109.

²²¹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 819, και σε «Η δικονομική έννομη τάξη», τομ. 4, 2009, σελ. 643, Ι.Μπρίνιας οπ.π., σελ. 1409.

²²² Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 819, και σε «Η δικονομική έννομη τάξη», τομ. 4, 2009, σελ. 643, Ι. Κουσουλός, ΝοΒ 24 (1976), σελ. 192, Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας, οπ.π. άρθρο 986, αρ. 2, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1409.

²²³ Δεν είναι, πάντως, αόριστη η ανακοπή, που δεν περιγράφει κατά τρόπο ορισμένο την κατασχεθείσα απαίτηση, αν ο τρίτος δεν αμφισβητεί την ύπαρξη αυτής, αλλά προβάλλει απλώς λόγους αδυναμίας καταβολής της κατασχεθείσας απαιτήσεως (ΑΠ 480/2012, Νόμος· ΕφΑθ 2284/2016, ΕφΑΔ 2017.570, 572 ΙΙ).

κατασχών πρέπει βέβαια να αμφισβητήσει τον λόγο της αποσβέσεως²²⁴, αντιτάσσοντας, στο εν λόγω παράδειγμα, ότι ο συμψηφισμός εχώρησε μετά την επιβολή της κατάσχεσης, ότι είναι εικονικός κ.λπ.²²⁵ Αν η δήλωση του τρίτου είναι εν μέρει μόνο αρνητική, ευνόητο είναι ότι οι λόγοι της ανακοπής πρέπει να αναφέρονται στο αρνητικό τμήμα της²²⁶.

2.- Αν πρόκειται για κατάσχεση κινητού πράγματος που βρίσκεται στα χέρια του τρίτου και η δήλωσή του είναι αρνητική (ρητή ή σιωπηρή), οι λόγοι της ανακοπής θα αναφέρονται κατά πρώτο λόγο στην κυριότητα του καθ' ου επί του κατασχεθέντος πράγματος²²⁷ και κατά δεύτερο λόγο στην κατοχή αυτού εκ μέρους του τρίτου, καθώς και στους λόγους αυτής της κατοχής²²⁸.

3.- Προκειμένου περί μελλοντικών απαιτήσεων ή απαιτήσεων υπό αίρεση ή προθεσμία απαραίτητη είναι η εξατομίκευση της δικαιολογικής σχέσης (λ.χ. μίσθωσης, εταιρείας, παρακαταθήκης, χρησιδανείου κ.λπ.), από την οποία προσδοκάται η γένεση της μέλλουσας ή η πληρωμή της υπό αίρεση ή προθεσμία απαίτησης του καθ' ου κατά του τρίτου οφειλέτη²²⁹, αφού ο ανακόπτων βαρύνεται με την απόδειξη της κατασχεθείσας απαίτησης, εκτός αν ο τρίτος δεν αμφισβητεί με τη δήλωσή του την ύπαρξή της και απλώς επικαλείται λόγους που εμποδίζουν την ικανοποίησή της²³⁰. Η απουσία της περιγραφής ή η ατελής περιγραφή της δικαιογόνου αιτίας και των παραγωγικών της κατασχεθείσας απαίτησης πραγματικών

²²⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 819, και σε «Η δικονομική έννομη τάξη», τομ. 4, 2009, σελ. 643

²²⁵ Βλ.ενδ. ΑΠ 1914/2011 ΝΟΜΟΣ· ΕφαΘ 9000/2005 ΧρΙΔ 6 (2006).

²²⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 819, η ίδια Η δικονομική έννομη τάξη, σελ. 644.

²²⁷ βλ. ενδ. ΑΠ 73/1995, ΕλλΔνη 1997, σελ.809 : «Ειδικώς όμως όταν πρόκειται για κατάσχεση κινητών πραγμάτων εις χείρας τρίτου, τα οποία ανήκουν στον οφειλέτη, (βλ. άρθ. 982 § 1 εδ. α ΚΠολΔ) αρκεί η αναφορά ότι επ' αυτών έχει δικαίωμα κυριότητας ο οφειλέτης, εφ' όσον μόνο με την συνδρομή του στοιχείου αυτού, παρέχεται το δικαίωμα στον οφειλέτη να διεκδικήσει τα πράγματα κατά του κατέχοντος αυτά τρίτου (άρθ. 1094 ΑΚ»).

²²⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π., σελ. 819-820, η ίδια Η δικονομική έννομη τάξη, σελ. 644, Κεραμεύς/Κονδύλη/Νίκας, ΚΠολΔ ΙΙ (2000), άρθρο 986, αρ. 2.

²²⁹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π. σελ. 820, η ίδια Η δικονομική έννομη τάξη, σελ. 644, βλ. ενδ. ΠΠΑ 10250/2003 Αρμ 57 (2003), σελ. 1324, βλ ενδ. και ΕφαΘ 5526/2006 ΝΟΜΟΣ, ΕφαΛαρ 379/2003 ΝΟΜΟΣ, ΕφαΘ 8540/1999 ΝΟΜΟΣ, ΕιρΘες 532/2015 ΝΟΜΟΣ: «Η απαίτηση αυτή μπορεί να είναι μέλλουσα ή υπό αίρεση ή υπό προθεσμία, αρκεί μόνο κατά το χρόνο της επιβολής της κατάσχεσης να υπάρχει η βασική έννομη σχέση, από την οποία, ως παραγωγό αιτία, απορρέει η μελλοντική απαίτηση και μπορεί κατά τον παραπάνω χρόνο να προσδιοριστεί κατ' είδος και οφειλέτη.».

²³⁰ ΑΠ 480/2012 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1065/2009 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 10/1995 ΕλλΔνη 1996.105.. ΑΠ 73/1995 ΕλλΔνη 1997. 809, ΕφαΘ 1022/2008 ΕΦΑΔ 2009.228, ΕφαΘ 3060/2007 ΕλλΔνη 2007. 1709, ΕφαΘ 9374/2000 ΕπΔ2002. 1073, ΕφαΘ 3407/1999 ΕΦΑΔ 2001.774, ΕφαΘ 7319/1998 ΕλλΔνη 1999. 1128, ΜΠΧαλκ 20/2015. ΤΝΠ ΔΣΑ.

περιστατικών επάγονται αοριστία της ιστορικής βάσης της ανακοπής, εντεύθεν δε και την απόρριψη αυτής ως απαράδεκτης²³¹.

4.- Ο λόγος του διαπλαστικού αιτήματος της ανακοπής είναι η ανακρίβεια της δηλώσεως του τρίτου, γεγονός επακόλουθο της αναγνώρισεως της απαιτήσεως του καθού κατά του τρίτου²³².

Οι λόγοι ανακοπής μπορούν να εμπεριέχουν όλους τους ισχυρισμούς που έχει ο καθού η εκτέλεση κατά του τρίτου. Μπορεί επίσης, ο κατασχών να επικαλείται και λόγους «εξ ιδίου δικαίου». Αυτό ενδέχεται να συμβεί, π.χ., όταν οι λόγοι της ανακοπής περιέχουν ισχυρισμούς για δόλιες ενέργειες μεταξύ του καθού η εκτέλεση και του τρίτου, όπως καταδολιευτικές συνεννοήσεις μεταξύ του καθ' ου και του τρίτου οφειλέτη προς δημιουργία εικονικών ανταπαιτήσεων²³³.

Στο σημείο αυτό, τίθεται ο προβληματισμός για το αν μπορεί να ασκηθεί και το δικαίωμα διαρρήξεως της καταδολιευτικής δικαιοπραξίας (939 επ. ΑΚ) με την ανακοπή του άρθρου 986, όταν, π.χ., ο τρίτος ισχυρίζεται στη δήλωσή του ότι απέκτησε το κατασχεμένο αντικείμενο με έγκυρη μεταβίβαση πριν από την κατάσχεση. Θα μπορούσε καταρχήν να υποστηριχθεί ότι είναι δυνατή, η προβολή της καταδολιεύσεως με την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ, αφού μετά τη διάρρηξή της η καταδολιευτική απαλλοτρίωση, σε όσο μέτρο είναι απαραίτητο για την ικανοποίηση του δανειστή, λογίζεται πλέον ως εξαρχής ανύπαρκτη. Η δυνατότητα αυτή θα προσέκρουε όμως στο άρθρο 953 § 2 εδ. γ ΚΠολΔ, διότι σύμφωνα με τη ρύθμιση αυτή, για να μπορεί να γίνει κατάσχεση κινητού που έχει μεταβιβασθεί καταδολιευτικά από τον οφειλέτη στον τρίτο, πρέπει ο κατασχών δανειστής να έχει προηγουμένως επιτύχει τη διάρρηξη της μεταβιβάσεως ως καταδολιευτικής κατά τα άρθρα 939 επ. ΑΚ²³⁴.

Τέλος, δυνατότητα ασκήσεως της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ αναγνωρίζεται και όταν η δήλωση του τρίτου είναι δικονομικά άκυρη, αφού κατά το σύστημα του ΚΠολΔ η άκυρη διαδικαστική πράξη παράγει τις συνέπειές της μέχρι να ακυρωθεί με δικαστική απόφαση (άρθρα 159 επ., και 933 επ. ΚΠολΔ)²³⁵. Το ίδιο ισχύει και όταν έχει υποβληθεί εκπρόθεσμη (άρθρο 151 ΚΠολΔ: έκπτωση) ή παράτυπη (ανυπόστατη) δήλωση, αφού αυτές ισοδυναμούν με παράλειψη υποβολής δηλώσεως και άρα με αρνητική δήλωση (985 παρ.3 ΚΠολΔ), η οποία πρέπει να προσβληθεί με ανακοπή.²³⁶

²³¹ Βλ. ενδ. Εφαθ 3416/1990 ΕλλΔνη (1991), σελ. 1029 επ..

²³² Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 819, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 644.

²³³ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 820, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 644.

²³⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 820, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 644.

²³⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 783, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1400.

²³⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 783.

XV.2 Αίτημα της ανακοπής

Ο σύνθετος χαρακτήρας²³⁷ της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ συνεπάγεται την ύπαρξη περισσότερων αιτημάτων. Ο ειδικότερος προσδιορισμός αυτών των αιτημάτων εξαρτάται από το είδος του αντικειμένου που κατασχέθηκε²³⁸.

Εν πρώτοις, υπάρχει το αναγνωριστικό αίτημα της ανακοπής που αφορά την αναγνώριση της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, ή της κυριότητας του καθού η εκτέλεση στο κινητό που κατασχέθηκε στα χέρια του καθού η ανακοπή τρίτου, ή, τέλος, της απαιτήσεως για τη μεταβίβαση της κυριότητας του κινητού. Είναι μάλιστα γεγονός πως η νομολογία παγίως προτάσσει τον αναγνωριστικό χαρακτήρα της εν λόγω ανακοπής²³⁹.

Το καταψηφιστικό αίτημα της ανακοπής, κατά δεύτερο λόγο, αποτελεί συνέπεια του πρώτου και ποικίλλει ανάλογα με το αντικείμενο της κατασχέσεως. Όταν πρόκειται για κατάσχεση απαιτήσεως, το καταψηφιστικό αίτημα της ανακοπής συνίσταται στο αίτημα καταδίκης του τρίτου «να καταβάλει το κατασχεμένο ποσό» (άρθρο 990 ΚΠολΔ)²⁴⁰. Παγίως η νομολογία δέχεται ότι το δικαστήριο με την απόφαση του με την οποία δέχεται την ανακοπή υποχρεώνει τον τρίτο να καταβάλλει το κατασχεμένο ποσό ή να παραδώσει το κατασχεμένο πράγμα, ανεξάρτητα από την υποβολή σχετικού αιτήματος από τον ανακόπτοντα, κατ' άρθρον 990 ΚΠολΔ²⁴¹.

Έχει γίνει μάλιστα δεκτό ότι μπορεί να ζητηθεί η καταδίκη του τρίτου στην καταβολή και με προσωπική κράτηση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 1047 ΚΠολΔ²⁴². Δεν αποκλείεται επίσης το παρεπόμενο αίτημα για την κήρυξη της αποφάσεως προσωρινά εκτελεστής (άρθρο 907 ΚΠολΔ)²⁴³. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις τα δικαστήρια απορρίπτουν ως μη νόμιμο το αίτημα περί κήρυξης της απόφασης προσωρινώς εκτελεστής, διότι μόνο με την τελεσιδικία της απόφασης που κάνει δεκτή την ανακοπή επέρχεται αυτοδικαίη εκ του νόμου εκχώρηση της κατασχεθείσας απαίτησης στον κατάσχοντα²⁴⁴.

Ανέκυψε το ζήτημα για το αν μπορεί να υπάρξει καταψηφιστικό αίτημα στις περιπτώσεις της κατασχέσεως των υπό προθεσμία ή υπό αίρεση ή μελλοντικών

²³⁷ Βλ. παραπάνω VI.

²³⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 822, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 646

²³⁹ Βλ. υποσ. 18.

²⁴⁰ Βλ ενδ. ΑΠ 1261/2019, Εφαθ 230/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 823, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 647.

²⁴¹ Βλ. ενδ. ΕφΘες 2646/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ με παραπομπές σε *I. Μπρίνια*, οπ.π. σελ. 1466, *B. Μπρακατσούλα* οπ.π. σελ. 617.

²⁴² Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 822, η ίδια Η δικονομική έννομη τάξη, σελ. 647, ΑΠ 44/1990, Χρ. Πλουμής, ΕλλΔικ 32 (1991), 81 (82), με σύμφωνες παρατηρήσεις Στ. Μαθθία

²⁴³ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 823, *I. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1467.

²⁴⁴ Βλ. ενδ ΟΛΑΠ 3/1993, ΝοΒ 1995.223, ΠΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΡοδ 164/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΑ 542/2015 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, *Κεραμεύς / Κονδύλης / Νίκας* οπ.π. σελ. 1922, βλ.ενοτ. XIII.2.

απαιτήσεων²⁴⁵. Καταρχήν, η ανακοπή δεν μπορεί να έχει το καταψηφιστικό αυτό αίτημα, αφού η απαίτηση του καθ' ου κατά του τρίτου δεν είναι ακόμη δικαστικώς επιδιώξιμη²⁴⁶. Έχει υποστηριχθεί η άποψη ότι η υποβολή αιτήματος για την καταδίκη του τρίτου να καταβάλει την παραπάνω απαίτηση μπορεί να θεμελιωθεί στο άρθρο 69 § 1α και ε²⁴⁷. ΚΠολΔ. Εάν στη διάρκεια της δίκης της ανακοπής συμπληρωθεί η προθεσμία ή πληρωθεί η αίρεση ή γεννηθεί η απαίτηση από τη βασική έννομη σχέση²⁴⁸ που αποτελεί το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής, μπορεί να υποβληθεί με παρεμπίπτουσα αγωγή (άρθρο 283 ΚΠολΔ) και το αίτημα για την άμεση καταδίκη του τρίτου. Αίτημα όμως για την καταδίκη του τρίτου να προχωρεί σε νέα δήλωση κάθε φορά που γεννιέται η επιμέρους απαίτηση (π.χ. εταιρικά κέρδη) δεν γίνεται δεκτό, αφού από καμία διάταξη του νόμου δεν καθιερώνεται μια τέτοια υποχρέωση του τρίτου. Πρέπει εν προκειμένω να επισημανθεί, ότι στην περίπτωση της κατασχέσεως μέλλουσας απαίτησης, οπότε ο τρίτος συνήθως βρίσκεται σε αδυναμία να παράσχει σαφή πληροφόρηση και πάλι δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής δηλώσεως, αφού στην περίπτωση αυτή, η δήλωση του είναι δυνατόν να είναι αρνητική, ως προς την ενεστώσα οφειλή και θετική, ως προς τη μελλοντική, παρέχοντας τη διαβεβαίωση, ότι θα παρακρατήσει οτιδήποτε προκύψει στο μέλλον υπέρ του καθού η κατάσχεση από τη δικαιολόγο αιτία της οφειλής²⁴⁹.

Με την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ μπορεί, τέλος, να ζητηθεί και η καταδίκη του τρίτου σε πληρωμή τόκων επί της απαιτήσεως, αξίωση που αρχίζει, όχι με την επιβολή της κατασχέσεως, αλλά μόλις περάσει η προθεσμία του άρθρου 988 § 1 ΚΠολΔ, από τότε δηλαδή που είναι υποχρεωμένος ο τρίτος να καταβάλει στον ανακόπτοντα (988 § 1 εδ. α ΚΠολΔ και 345 ΑΚ)²⁵⁰. Επομένως, τυχόν αίτημα περί τοκογονίας της απαίτησης από την επόμενη της επιβολής της κατάσχεσης απορρίπτεται ως μη νόμιμο.

Όταν το αντικείμενο της κατασχέσεως είναι κινητό που βρίσκεται στα χέρια του καθού η ανακοπή τρίτου, το καταψηφιστικό αίτημα της ανακοπής συνίσταται σε αίτημα καταδίκης του τρίτου «να παραδώσει το κατασχεμένο πράγμα» (άρθρο 990 ΚΠολΔ). Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι ο τρίτος, με την επίδοση του κατασχετηρίου, έχει γίνει μεσεγγυούχος (άρθρο 984 § 3 ΚΠολΔ), και ότι το άρθρο 990 ΚΠολΔ επιβάλλει την τήρηση του άρθρου 988 ΚΠολΔ, το ειδικότερο αίτημα της ανακοπής

²⁴⁵ Βλ. και ενοτ XIII.3.

²⁴⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 824, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 648.

²⁴⁷ Ι. Μπρίνιας, οπ.π. σελ. 1416, ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΚερκ 97/2001 ΙονΕπιθΔ 2001,93.

²⁴⁸ ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁴⁹ Βλ. ενδ. ΑΠ 259/2020 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 919/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 825/2018 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 279/2020 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 5740/2011 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑΘ 8540/1999 ΝΟΜΟΣ.

²⁵⁰ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 824, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 648, Ι. Κατράς «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας», 2016, σελ. 977, βλ ενδ. και ΕφΑΘ 9000/2005, ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ.

πρέπει εδώ να συνίσταται στην καταδίκη παραδόσεως του πράγματος στον υπερθεματιστή που θα αναδειχθεί ως τέτοιος με τη διαδικασία του πλειστηριασμού του άρθρου 988 § 2 ΚΠολΔ.

XV.2.α Η περίπτωση του άρθρου 982 παρ.1^α ΚΠολΔ

Τίθεται εν προκειμένω το ζήτημα αν μπορεί να υπάρξει και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιο μπορεί να είναι το καταψηφιστικό αίτημα της ανακοπής στην περίπτωση κατασχέσεως απαιτήσεως για τη μεταβίβαση κυριότητας κινητού (άρθρο 982 § 1^α ΚΠολΔ). Το ζήτημα αυτό δεν ρυθμίζεται στον νόμο, καθώς το άρθρο 990 ΚΠολΔ αναφέρεται μόνο στα δύο άλλα αντικείμενα της κατασχέσεως. Έχει διατυπωθεί η θέση²⁵¹, ότι το αίτημα της ανακοπής στην κατάσχεση αυτών των απαιτήσεων διαμορφώνεται με αναλογική εφαρμογή των όσων ισχύουν, όταν κατάσχονται κινητά που βρίσκονται στα χέρια τρίτου. Αν όμως ληφθεί υπόψη ότι το αντικείμενο της κατασχέσεως δεν είναι στην περίπτωση αυτή το συγκεκριμένο υλικό αντικείμενο, αλλά μόνο η άυλη απαίτηση για τη μεταβίβαση της κυριότητάς του, η οποία και πρόκειται να εκτεθεί στον πλειστηριασμό, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το αίτημα για την παράδοση του κινητού δεν μπορεί βέβαια να ευσταθήσει. Έτσι, τα συμφέροντα του κατασχόντος για τη ρευστοποίηση της κατασχεμένης απαιτήσεως και την ικανοποίησή του από το προϊόν της προστατεύονται καταρχήν αποτελεσματικά και με μόνο το αναγνωριστικό αίτημα για την ύπαρξη της σχετικής απαιτήσεως.

Προκειμένου όμως να υπάρξει και εκτελεστότητα, που θα μπορεί να λειτουργήσει ακόμη και μετά τον πλειστηριασμό (υπέρ του υπερθεματιστή), σκόπιμο είναι, όταν ο τρίτος αμφισβητεί την υποχρέωσή του για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητών, να σωρεύεται στην ανακοπή, εφόσον το είδος της απαιτήσεως το επιτρέπει, και το καταψηφιστικό αίτημα για την καταδίκη του τρίτου σε δήλωση βουλήσεως (άρθρο 949 ΚΠολΔ), όπως ακόμη και το πρόωρο αίτημα για την καταδίκη στην παράδοση του κινητού (άρθρο 69 § 1δ ΚΠολΔ). Στην περίπτωση αυτή, όχι μόνον ο κατασχών δανειστής, αλλά και ο υπερθεματιστής, ως ο ειδικός διάδοχος του καθού η εκτέλεση (άρθρα 325 αρ. 2, 919 αρ. 1 ΚΠολΔ), θα μπορεί να επωφελείται από την καταδίκη του τρίτου στη σχετική δήλωση βουλήσεως και την παράδοση του πράγματος, ώστε να είναι εφικτή η αναγκαστική εκτέλεση κατά του τρίτου²⁵².

Το διαπλαστικό αίτημα της ανακοπής αποτελεί, τέλος, όπως αναφέρθηκε²⁵³, το επακόλουθο του αναγνωριστικού αιτήματος για την ύπαρξη της κατασχεμένης απαιτήσεως και τη συνακόλουθη ανακρίβεια της δηλώσεως του τρίτου. Με το αίτημα αυτό ο κατασχών δανειστής ζητά να ακυρωθεί η δήλωση του τρίτου, εξαιτίας της

²⁵¹ *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1455.

²⁵² *Π. Γέσιου- Φαλτσή* οπ.π. σελ. 825-826, *η ίδια* Η δικονομική έννομη τάξη, σελ. 650.

²⁵³ Βλ. ανωτέρω III.1.

ανακρίβειας του ουσιαστικού περιεχομένου της. Το διαπλαστικό αυτό αίτημα αποτελεί στοιχείο του ακυρωτικού χαρακτήρα της ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ, σύνθετη και ιδιόρρυθμη μορφή της οποίας είναι η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ. Η ανάγκη για την απαγγελία της ακυρότητας της δηλώσεως του τρίτου απορρέει και από τη φύση της ως διαδικαστικής πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως, αφού, ως τέτοια, παραμένει έγκυρη, ώσπου να ακυρωθεί με ανακοπή²⁵⁴.

XV.2.β Σώρευση αιτήματος αποζημίωσης

Δυνατή είναι εξάλλου και η αθροιστική ή επικουρική σώρευση αποζημιωτικού αιτήματος (ΚΠολΔ 986 εδ. β'), κατατείνοντας στην αποκατάσταση της ζημίας που προκάλεσε στον κατασχόντα η αρνητική ή η εξομοιούμενη προς αυτήν παραλειφθείσα δήλωση του τρίτου (ΚΠολΔ 985 παρ. 3 εδ. β'), ενδεχομένως και πέραν του ύψους του κατασχεθέντος ποσού²⁵⁵.

XVI. Διαδικαστικές προϋποθέσεις ασκήσεως της ανακοπής

Κατ' αρχήν, όπως συμβαίνει με όλες τις ανακοπές, έτσι και η ανωτέρω ανακοπή θα πρέπει να συγκεντρώνει όλες εκείνες τις διαδικαστικές προϋποθέσεις, που απαιτούνται για να εισέλθει το δικαστήριο στην ουσιαστική της έρευνα. Οι ιδιαιτερότητές της επισημαίνονται κατωτέρω.

XVI.1 Νομιμοποίηση

Όπως ήδη σημειώθηκε, στην άσκηση της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου ενεργητικά νομιμοποιείται αποκλειστικά εκείνος που επέβαλε την κατάσχεση (άρθρο 986 ΚΠολΔ). Παθητικά νομιμοποιείται αποκλειστικά ο τρίτος που έκανε ή έπρεπε να κάνει τη δήλωση²⁵⁶. Ο καθ' ου η κατάσχεση δεν νομιμοποιείται ούτε ενεργητικά ούτε παθητικά σε άσκηση της ανακοπής αυτής. Ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης αφενός μεν διατηρεί το δικαίωμα να ασκήσει τακτική αγωγή για την απαίτησή του κατά του τρίτου και μετά την κατάσχεση (άρθρο 984 § 4 ΚΠολΔ), αφετέρου δε νομιμοποιείται να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, υπό τις εκεί προβλεπόμενες προϋποθέσεις²⁵⁷. Η διαφορά των δύο ανακοπών έγκειται στους λόγους της κάθε ανακοπής: Στην ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ οι λόγοι που προβάλλονται αφορούν αποκλειστικά τη δήλωση του τρίτου και, συνακόλουθα, την ύπαρξη και την έκταση της οφειλής του²⁵⁸. Στην ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, οι λόγοι της αφορούν τον εκτελεστό τίτλο και την απαίτηση του

²⁵⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 826, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 650-651.

²⁵⁵ Βλ. αναλυτικά πιο κάτω ενοτ. ΙΧ.3.

²⁵⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 784, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1404, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 827, Κεραμεύς / Κονδύλης / Νίκας, ΚΠολΔ ΙΙ (2000), άρθρο 986, αρ. 9.

²⁵⁷ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 828, η ίδια Η δικονομική έννομη τάξη, σελ. 652.

²⁵⁸ Βλ. ενοτ. VII.5.

επισπεύδοντος, ή τα ελαττώματα της διαδικασίας, επομένως και εκείνα που αναφέρονται στη δήλωση του τρίτου²⁵⁹.

XVI.2 Δικαιοδοσία

Κρίσιμος παράγοντας για την οριοθέτηση της δικαιοδοσίας στην περίπτωση της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου είναι η φύση της οφειλής του τρίτου προς τον καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη, που αποτελεί και το κύριο αντικείμενο της ανακοπής αυτής²⁶⁰. Αν η ανωτέρω οφειλή παράγεται από σχέση ιδιωτικού δικαίου, η ανακοπή υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων²⁶¹.

Δεν ενδιαφέρει και δεν ασκεί επιρροή στην ανακοπή κατά της δηλώσεως του τρίτου, αν η φύση της υποκείμενης σχέσεως ή αιτίας, στην οποία ορίζεται ο τίτλος του άρθρου 2 Π του ΚΕΔΕ, συγκροτεί σχέση δημοσίου δικαίου. Κρίσιμη, δηλαδή, δεν είναι η απαίτηση υπέρ της οποίας επιχειρείται η αναγκαστική εκτέλεση, αλλά εκείνη που αποτελεί το αντικείμενο της ανακοπής²⁶².

XVI.3 Αρμοδιότητα

XVI.3.α Η καθ' ύλην αρμοδιότητα

Σύμφωνα με το άρθρο 986 ΚΠολΔ, η ανακοπή ασκείται «ενώπιον του κατά τα άρθρα 12 επ. δικαστηρίου». Η καθ' ύλην αρμοδιότητα για την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ καθορίζεται έτσι με παραπομπή στις γενικές διατάξεις²⁶³ και όχι στη ρύθμιση για την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, στο κριτήριο δηλαδή του εκτελεστού τίτλου. Επομένως, δεν αποκλείεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου²⁶⁴.

Με βάση τη ρύθμιση του άρθρου 986 ΚΠολΔ, ως κριτήρια για τον καθορισμό της καθ' ύλην αρμοδιότητας πρέπει να λαμβάνονται αφενός η αξία του αντικειμένου της διαφοράς (άρθρα 14, 16, 18 ΚΠολΔ), και αφετέρου η φύση της (άρθρα 15, 16 ΚΠολΔ). Αφού μάλιστα αντικείμενο της ανακοπής είναι μόνον η ύπαρξη του ποσού

²⁵⁹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 828.

²⁶⁰ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 784, βλ. ενδ. ΑΕΔ 1/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 325/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 1945/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 9231/2014 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΠ 1564/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΑ 1140/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 7662/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁶¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 785.

²⁶² Βλ. ενστ. XV.2.

²⁶³ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 829 επ., Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1407 επ., Β.Βαθρακοκόιλης, οπ.π. σελ. 108.

²⁶⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 785, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 829 επ..

της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, και όχι η ύπαρξη της απαιτήσεως του²⁶⁵, λαμβάνεται υπόψη και η φύση της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, ώστε, αν το αντικείμενο που κατασχέθηκε εμπίπτει στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου (άρθρο 15 ΚΠολΔ) ή του Μονομελούς Πρωτοδικείου (άρθρα 16, 17 ΚΠολΔ), η καθ' ύλην αρμοδιότητα να κρίνεται χωρίς να ληφθεί καταρχήν υπόψη η αξία του αντικειμένου της διαφοράς²⁶⁶.

Σ' ό,τι αφορά ειδικότερα το κριτήριο της αξίας της διαφοράς και το ερώτημα αν αυτό πρέπει να λάβει υπόψη το σύνολο της αξίας του κατασχεμένου αντικειμένου ή μόνο το (μικρότερο) ποσό που ενδεχομένως κατασχέθηκε, αφού αυτό θα αποτελέσει το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής, επικράτησε η άποψη ότι η καθ' ύλην αρμοδιότητα πρέπει να κρίνεται με βάση το μικρότερο αυτό ποσό²⁶⁷. Είναι όμως αδιάφορο για τον προσδιορισμό της καθ' ύλην αρμοδιότητας αν ο τρίτος δηλώσει ότι οφείλει μικρότερο ποσό από εκείνο που κατασχέθηκε²⁶⁸.

Το άρθρο 986 ΚΠολΔ παραπέμπει μόνο στα άρθρα 12 επ., είναι όμως ευνόητο ότι ο υπολογισμός της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς (άρθρο 7 ΚΠολΔ) πρέπει να γίνεται και εδώ με βάση τους γενικούς κανόνες (άρθρα 8-11 ΚΠολΔ). Αν επομένως έχει κατασχεθεί χρηματική απαίτηση που στρέφεται κατά περισσότερων συνοφειλετών, η καθ' ύλην αρμοδιότητα για την ανακοπή κατά της δηλώσεώς τους πρέπει να κριθεί με βάση το ποσό που οφείλει ο καθένας (άρθρο 9 εδ. δ ΚΠολΔ), εκτός αν πρόκειται για παθητική εις ολόκληρον ενοχή. Το ίδιο πρέπει να γίνει αναλογικά δεκτό και όταν η ανακοπή ασκείται από περισσότερους κατασχόντες συνδανειστές (άρθρο 9 εδ. Δ ΚΠολΔ: «λαμβάνεται υπόψη το αίτημα κάθε ενάγοντος»), πρέπει να ληφθεί δηλαδή υπόψη το κατασχεθέν ποσό που αναλογεί στον καθένα²⁶⁹.

Οι παραπάνω λύσεις πρέπει να ισχύσουν και όταν επιχειρείται η κατάσχεση κινητού πράγματος στα χέρια τρίτου από περισσότερους συνδανειστές ή κατά περισσότερων τρίτων που το κατέχουν, εφόσον όμως πρόκειται για κινητό πράγμα διαιρετό. Αν, αντίθετα, πρόκειται κατά τη φύση του για αδιαίρετο κινητό, η καθ'

²⁶⁵ I. Μπρίνιας, όπ.π., σελ. 1407-1408, Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας όπ.π., παρ. 6, Β. Βαθρακοκόιλης, όπ.π., αριθμ. 11, Χ. Απαλαγάκη όπ.π. αρ.8, βλ. ενδ. και ΠΠΘες 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 1945/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 20701/2014 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΠατρ 215/2020 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 7662/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ: «Ως προς την καθ' ύλην αρμοδιότητα, αυτή προσδιορίζεται ανάλογα με την αξία και το είδος της απαίτησης που κατασχέθηκε, ήτοι με βάση το κατασχεθέν ποσό (άρθρ. 14 ΚΠολΔ) ή τη φύση της κατασχεθείσας απαίτησης (άρθρ. 15, 16 ΚΠολΔ) και όχι με βάση το συνολικό ποσό που φέρεται συνολικά οφειλόμενο από τον τρίτο».

²⁶⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή όπ.π, σελ. 830, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 655.

²⁶⁷ I. Μπρίνιας, όπ.π., 1408. Κ. Κεραμεύς - Δ. Κονδύλης - Ν. Νίκας όπ.π., παρ. 6, Β. Βαθρακοκόιλης, όπ.π., σελ. 108.

²⁶⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή όπ.π, σελ. 830, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 655.

²⁶⁹ Β. Βαθρακοκόιλης, όπ.π., σελ. 108, Π. Γέσιου- Φαλτσή όπ.π, σελ. 830.

ύλην αρμοδιότητα για την ανακοπή πρέπει να κριθεί με βάση το σύνολο της αξίας του²⁷⁰.

XVI.3.β Η κατά τόπον αρμοδιότητα

Κατά τόπο αρμόδιο είναι, κατ' αρχήν, το δικαστήριο της νόμιμης γενικής δωσιδικίας του τρίτου (άρθρο 22 επ. ΚΠολΔ), ο οποίος αντιμετωπίζεται νομοθετικά ως εναγόμενος. Αν όμως η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται σε αποκλειστική ειδική δωσιδικία, η γενική δωσιδικία υποχωρεί και η ανακοπή εισάγεται στο δικαστήριο της αποκλειστικής δωσιδικίας. Αν, παράλληλα προς τη γενική δωσιδικία του τρίτου προβλέπεται και ειδική συντρέχουσα δωσιδικία, λ.χ. του υποκαταστήματος²⁷¹ ή ειδική κατοικία (άρθρο 23 ΙΙ ΚΠολΔ), το δικαίωμα επιλογής²⁷² του δικαστηρίου ανήκει στον ανακόπτοντα-κατασχόντα²⁷³.

XVI.2.γ. Η διεθνής δικαιοδοσία

Δεδομένου ότι και η διεθνής δικαιοδοσία συναρτάται με την κατά τόπο αρμοδιότητα (άρθρο 3 ΚΠολΔ), η ανακοπή κατά της δηλώσεως του τρίτου εισάγεται στα ελληνικά δικαστήρια, αν ο τρίτος κατοικεί ή διαμένει στην Ελλάδα ή αν υφίσταται άλλη αποκλειστική ή συντρέχουσα ειδική δωσιδικία για την κατασχεθείσα απαίτηση του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου.

Τίθεται εν προκειμένω το ζήτημα αν η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ αποτελεί δίκη περί την εκτέλεση, που, άρα, υπόκειται ως τέτοια στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων της χώρας όπου η εκτέλεση επιχειρείται, ανεξάρτητα από τη συνδρομή της γενικής ή των ειδικών δωσιδικιών. Όπως θα αναλυθεί παρακάτω²⁷⁴, κράτους είναι μάλλον η άποψη ότι η εν λόγω ανακοπή δεν αποτελεί δίκη περί την εκτέλεση. Συνεπώς, σύμφωνα με την άποψη αυτή, δεν

²⁷⁰ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 830, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 655-656.

²⁷¹ Βλ. άρθρο 25 ΙΙ, όπως αντικαταστάθηκε δυνάμει του άρθρου 6 VI ν. 4055/2012.

²⁷² Βλ. ενδ. ΠΠΘες 1945/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ: «στο βαθμό που ο οφειλέτης έχει δικαίωμα επιλογής δικαστηρίου προς άσκηση της κατά του τρίτου αγωγής, το ίδιο δικαίωμα έχει και ο ανακόπτων - κατασχών (βλ. Νικολόπουλο σε Κεραμέα/ Κονδύλη/Νίκα, ΚΠολΔ ΙΙ (2000), άρθρο 986, αρ. 7, Παπαχρήστου, Η Διοικ. Εκτελ., έκδ. 1992, σελ. 281 επ., Μπρίνια, Η Διοικ. Εκτελ., ΤΒ', σελ. 517 επ., Βαθρακοκοίλη, κατ' άρθρον ερμ. του ΚΠολΔ, Τόμος ΣΤ', σελ. 20 επ., ΕφΑθ 1786/1994 ΕλλΔνη 1996, 401, ΠολΠρΘες. 20701/2014, ΕλλΔνη 2015, 1115)».

²⁷³ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 786, βλ. ενδ. και ΠΠΘες 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘες 1945/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 7662/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ : «η κατά τόπο αρμοδιότητα θεμελιώνεται με βάση τη νόμιμη γενική δωσιδικία του τρίτου, κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή και ο οποίος επέχει θέση εναγόμενου, εκτός αν η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται σε κάποια αποκλειστική ειδική δωσιδικία, οπότε προηγείται αυτή».

²⁷⁴ Βλ. ενοτ. Χ.

υπάγεται η ανακοπή αυτή στην αποκλειστική δικαιοδοτική βάση του τόπου της εκτέλεσως κατά το άρθρο 24 ΚανΒρ Ια²⁷⁵.

XVII. Άσκηση της ανακοπής

Εφόσον η ανακοπή κατά της δηλώσεως του τρίτου αποτελεί έκφανση της γενικευμένης ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ, η ανάλογη εφαρμογή των ρυθμίσεων, που διέπουν την άσκηση, την εισαγωγή προς συζήτηση και αυτή την ίδια τη συζήτηση της αγωγής (άρθρα 215-281 ΚΠολΔ) είναι αναπόφευκτη και για την ανακοπή αυτή (άρθρο 585 Ι ΚΠολΔ)²⁷⁶. Επομένως, η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ ασκείται με κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και κοινοποίηση αντιγράφου αυτού στον τρίτο. Το αντίγραφο αυτό μπορεί μάλιστα να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο, που υπέγραψε την προσβαλλόμενη δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 986§3 ΚΠολΔ, (όπως προστέθηκε με το άρθρο 19 ΧΠ ν. 4055/2012).²⁷⁷

Σύμφωνα με την άποψη που επικρατεί στη θεωρία²⁷⁸ και τη νομολογία²⁷⁹, μολονότι η ανακοπή του άρθρου 986 εμπεριέχει υπό τον ΚΠολΔ και καταψηφιστικό αίτημα, η καταβολή δικαστικού ενσήμου δεν είναι αναγκαία. Η φύση της ανακοπής, ως παρεμπόπτουσας διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσως, που αποσκοπεί στην ικανοποίηση απαιτήσεως για την οποία έχει ήδη καταβληθεί δικαστικό ένσημο, εύλογα οδήγησε στη διαμόρφωση της πάγιας νομολογιακής θέσεως ότι δικαστικό ένσημο δεν πρέπει να καταβάλλεται, παρά το ότι, με την απόφαση που θα εκδοθεί επί της ανακοπής, επιτυγχάνεται η απόκτηση εκτελεστού τίτλου (άρθρο 990 ΚΠολΔ).

Τέλος, περισσότεροι κατασχόντες μπορούν να ασκήσουν από κοινού ανακοπή, αν επέβαλαν την κατάσχεση με κοινό κατασχετήριο και συνδέονται με τις

²⁷⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 786, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 833.

²⁷⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 786, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 833, Γ. Ράμμος, οπ.π., σελ. 1639, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1417, Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π. , σελ. 116.

²⁷⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 786.

²⁷⁸ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 834, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1417-1418, Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π. , σελ. 116, Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας οπ.π. αρ. 16.

²⁷⁹ Βλ. ενδ. ΠΠΗρ 19/2020 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΘεσ 11603/2014 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΑ 3106/2013 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑ 1485/2013 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑ 5409/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΘεσ 25451/2007 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΑ 843/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΑ 2247/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ : «πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν, δεδομένου ότι δεν απαιτείται η καταβολή δικαστικού ενσήμου για την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ, καθόσον η διαδικασία της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου παρεμβάλλεται ως παρεμπόπτουσα διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και συνέχεια της επιβολής κατάσχεσης και ο κατασχών κατέβαλε ήδη το προσήκον για την αιτήσή του δικαστικό ένσημο κατά την έκδοση των τίτλων, βάσει των οποίων χώρησε η κατάσχεση, και πλέον αντικείμενο της επί της ανακοπής δίκης είναι η αναγνώριση της προς καταβολή υποχρεώσεως του τρίτου προς τον κατασχόντα η δε καταδίκη του σε καταβολή επέρχεται ως αυτόθροη συνέπεια της αναγνώρισης της υποχρέωσης αυτής».

προϋποθέσεις της ομοδικίας (άρθρο 74 ΚΠολΔ). Η ανακοπή μπορεί επίσης να ασκηθεί από κοινού και κατά των περισσότερων τρίτων, που έχουν υποβάλει από κοινού δήλωση, εφόσον αυτοί είναι συνοφειλέτες του καθού η εκτέλεση και συνδέονται με τον δεσμό της παθητικής ομοδικίας (άρθρο 74 ΚΠολΔ). Αν λείπει ο δεσμός της ομοδικίας μεταξύ των περισσότερων κατασχόντων, και όλοι ασκούν ανακοπή κατά των διαδοχικών δηλώσεων του τρίτου, μπορεί να διαταχθεί η συνεκδίκαση των περισσότερων αυτών ανακοπών (άρθρο 246 ΚΠολΔ). Οι κατασχόντες δανειστές που δεν άσκησαν ανακοπή, μπορούν να παρέμβουν στη δίκη εκείνου που άσκησε.²⁸⁰

XVII.1 Προθεσμία

Η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ πρέπει να ασκηθεί «μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δήλωση του άρθρου 985». Η άσκησή της ολοκληρώνεται με κατάθεση δικογράφου και επίδοση στον τρίτο (άρθρα 585 § 1, 215 § 1 ΚΠολΔ), επομένως, για να υπάρξει εμπρόθεσμη άσκηση, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν και οι δύο παραπάνω πράξεις μέσα στην προθεσμία (των τριάντα ημερών) που τάσσει ο νόμος²⁸¹.

Τίθεται εν προκειμένω το ζήτημα της έναρξης της προθεσμίας των τριάντα ημερών. Κατά το σύστημα του άρθρου 986 ΚΠολΔ, που καθορίζει ως εναρκτήριο γεγονός της προθεσμίας για την άσκηση της ανακοπής «τη δήλωση του άρθρου 985», πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στην περίπτωση όπου η δήλωση αυτή υποβλήθηκε και σε εκείνην όπου δήλωση δεν υποβλήθηκε ή υποβλήθηκε εκπρόθεσμα ή παράτυπα. Όταν η δήλωση του άρθρου 985 ΚΠολΔ έχει υποβληθεί, η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει να τρέχει από την επόμενη ημέρα (άρθρο 144 § 1 ΚΠολΔ) εκείνης κατά την οποία αυτή κατατέθηκε²⁸². Απαιτείται λοιπόν, ο κατασχών να παρακολουθεί το σχετικό βιβλίο της γραμματείας του Ειρηνοδικείου, προκειμένου να εντοπίζει εγκαίρως το χρονικό σημείο ενάρξεως αυτής της προθεσμίας.

Όταν όμως η δήλωση του άρθρου 985 ΚΠολΔ δεν είχε υποβληθεί καθόλου, εξομοιώνεται, όπως έχει αναφερθεί, με αρνητική δήλωση (άρθρο 985 § 3 εδ. α ΚΠολΔ). Επομένως, γίνεται δεκτό²⁸³ ότι η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει να τρέχει από την επόμενη ημέρα (άρθρο 144 § 1 ΚΠολΔ) εκείνης κατά την οποία εκπνέει η προθεσμία των οκτώ ημερών, μέσα στην οποία ο τρίτος έπρεπε να έχει υποβάλει τη δήλωσή του (985 § 1 ΚΠολΔ). Το ίδιο ισχύει και όταν η δήλωση του

²⁸⁰ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 834, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 658-659.

²⁸¹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 835, η ίδια «Η δικονομική έννομη τάξη», σελ. 659, , Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1402, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ. 106.

²⁸² Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 836, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1402, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ. 106, Κεραμέυς/Κονδύλης/Νίκας οπ.π. αρ. 4.

²⁸³ Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1402, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ. 106.

τρίτου είναι ανύπαρκτη ως εκπρόθεσμη ή παράτυπη, ακόμη και αν η τελευταία έγινε πριν από την παρέλευση του οκταημέρου.

Η παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας ασκήσεως της ανακοπής επιφέρει έκπτωση (άρθρο 151 ΚΠολΔ) από το δικαίωμα της ασκήσεώς της²⁸⁴. Χωρεί βέβαια επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση (άρθρα 152 επ. ΚΠολΔ) υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 152 § 1 ΚΠολΔ²⁸⁵. Η επαναφορά θα ζητηθεί από το δικαστήριο που δικάζει (ή είναι αρμόδιο για να δικάσει) την ανακοπή (άρθρο 154 ΚΠολΔ)²⁸⁶. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεσή της (άρθρο 986 εδ. 3, όπως προστέθηκε με το άρθρο 19 ΧΠ ν. 4055/2012)²⁸⁷.

XVII.2 Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής

Οι πρόσθετοι λόγοι της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου προβάλλονται με τις προϋποθέσεις του άρθρου 585 Π 2 ΚΠολΔ (όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4335/2015), δηλαδή με πρόσθετο δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, το οποίο δικάζει την ανακοπή, και κοινοποιείται στον αντίδικο (στον τρίτο) εξήντα (60), ή όταν πρόκειται για ειδικές διαδικασίες οκτώ (8), τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση.²⁸⁸

Από τη φύση και το αντικείμενο της ανακοπής του άρθρου 986, που αφορά κατά βάση την ύπαρξη και την έκταση της οφειλής του τρίτου προς τον καθού η εκτέλεση, δεν υπάρχουν κατά κανόνα οι προϋποθέσεις για τη διατύπωση πρόσθετων λόγων. Μόνον όταν το κατασχεμένο δικαίωμα, που συνιστά το αντικείμενο της ανακοπής, μπορεί κατ' εξαίρεση να θεμελιωθεί σε περισσότερες βάσεις, θα ήταν δυνατό να περιληφθεί ο σχετικός ισχυρισμός σε δικόγραφο πρόσθετων λόγων υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 585 § 2 εδ. β ΚΠολΔ.²⁸⁹

XVII.3 Σώρευση αιτήματος αποζημίωσης

Από τις διατάξεις του άρθρου 985 παρ. 1 και 3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι στην περίπτωση κατά την οποία ο τρίτος, στα χέρια του οποίου έγινε η κατάσχεση,

²⁸⁴ Βλ. ενδ. ΑΠ 1261/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 448/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΛαρ 313/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΛαρ 42/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ: «Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία του άρθρου 986 ΚΠολΔ, επέρχεται έκπτωση του κατασχόντα από το δικαίωμά του ασκήσει ανακοπή και να αμφισβητήσει την ειλικρίνεια της δήλωσης του τρίτου. Μετά την επέλευση του χρονικού σημείου της έκπτωσης δεν είναι δυνατή η αναβίωση του δικαιώματος δανειστή με την επιβολή νέας κατάσχεσης σε βάρος της ίδιας οφειλής του τρίτου, ακόμη και αν παραιτηθεί από την πρώτη κατάσχεση».

²⁸⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 787, βλ. ενδ. ΑΠ 15/1993 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁸⁶ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 836, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1402, Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π. , σελ. 106.

²⁸⁷ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 787.

²⁸⁸ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 787.

²⁸⁹ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 835, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1410-1411.

παρέλειψε την υποβολή της δηλώσεως περί του αν υφίσταται η απαίτηση που κατασχέθηκε ή υπέβαλε ανακριβή δήλωση, ευθύνεται έναντι του κατασχόντος σε αποζημίωση. Προϋπόθεση για την ευθύνη του τρίτου είναι το ζημιογόνο γεγονός της παραλείψεως της δηλώσεως ή της ανακρίβειας της δηλώσεως που υποβλήθηκε, η ζημία του κατασχόντος και ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του ζημιογόνου γεγονότος και της ζημίας. Το περιεχόμενο της ζημίας θα κριθεί κατά το ουσιαστικό δίκαιο, περιλαμβάνει δε η αποζημίωση κάθε ζημία που είναι απότοκος της συμπεριφοράς του τρίτου. Έτσι, δεν αποκλείεται ο κατασχών να αναζητήσει ολόκληρη την απαίτησή του, για την ικανοποίηση της οποίας επιβλήθηκε η κατάσχεση, όταν επικαλείται και αποδεικνύει ότι η μη είσπραξη της οφειλής οφείλεται στη συμπεριφορά του τρίτου, εάν απέκρυψε ή παρέλειψε ορισμένα περιστατικά και από την απόκρυψη αυτή ή παράλειψη, ως αιτίου, ζημιώθηκε ο κατασχών²⁹⁰.

Σύμφωνα με το άρθρο 986 εδ. β ΚΠολΔ, με την ανακοπή του ο κατασχών επιτρέπεται να σωρεύσει και το αίτημα της αποζημιώσεως κατά το άρθρο 985 § 3 ΚΠολΔ για ζημίες που βρίσκονται σε αιτιώδη συνάφεια με την ανακριβή δήλωση ή την παράλειψη υποβολής της δηλώσεως²⁹¹.

Εν προκειμένω, στο δικόγραφο της ανακοπής πρέπει να αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν το ζημιογόνο γεγονός της παραλείψεως της δηλώσεως ή της αρνητικής δηλώσεως, η ζημία του κατασχόντος και η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του ζημιογόνου γεγονότος και της ζημίας. Αναφορά άλλων περιστατικών για τη θεμελίωση δικαιώματος αποζημιώσεως του κατασχόντος, δεν είναι αναγκαία²⁹². Δεν απαιτείται επιπλέον απόδειξη υπαιτιότητας του τρίτου που προέβη στην ανακριβή δήλωση και ανεξάρτητα από την ύπαρξη οφειλής του²⁹³.

Επίσης, στην περίπτωση της σώρευσης αιτήματος αποζημιώσεως το δικόγραφο της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ περιέχει αντικειμενική σώρευση αξιώσεων που ασκούνται από το ίδιο φυσικό πρόσωπο, το οποίο όμως ενεργεί υπό δύο ιδιότητες: αφενός ασκεί πλαγιαστικά την αξίωση του καθού η εκτέλεση, που έχει ως αντικείμενο το κατασχεμένο αντικείμενο στα χέρια του τρίτου με την ιδιότητα του μη δικαιούχου διαδίκου, αφετέρου ασκεί την αξίωση για την επανόρθωση της ζημίας του με την ιδιότητα του δικαιούχου διαδίκου²⁹⁴. Όπως είναι ευνόητο, όταν υπάρχει η σώρευση των δύο παραπάνω αιτημάτων, η καθύλην αρμοδιότητα θα πρέπει να κριθεί με συνυπολογισμό (άρθρο 9 εδ. Γ ΚΠολΔ)²⁹⁵.

²⁹⁰ Βλ. ενδ. ΑΠ 663/2016 ΝΟΜΟΣ, Εφ 230/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁹¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 787, Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 837, Γ. Νικολόπουλος, «Αναγκαστική Εκτέλεση», 2012, σελ 450-451.

²⁹² Γ. Νικολόπουλος, οπ.π. σελ 451.

²⁹³ Βλ. ενδ. ΠΠΘες 11603/2014 ΤΝΠ ΔΣΑ.

²⁹⁴ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 837, Γ. Ράμμος οπ.π. σελ. 1639.

²⁹⁵ Π. Γέσιου- Φαλτσή οπ.π, σελ. 837, βλ. ενδ. και ΕφΛαρ 313/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

XVII.3.α Το ζήτημα της άσκησης αγωγής αποζημίωσης μετά τη παρέλευση της προθεσμίας άσκησης της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ

Τίθεται σε αυτό το σημείο ο προβληματισμός αναφορικά με το αν μετά την παρέλευση της προθεσμίας άσκησης της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ μπορεί να ασκηθεί αναγνωριστική αγωγή αποζημίωσης κατ' άρθρο 985 παρ. 3 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη στη νομολογία²⁹⁶, αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα για άσκηση ανακοπής πράγμα που σημαίνει ότι ο κατασχών, όπως θα συνέβαινε και αν του είχε απορριφθεί τελεσίδικα η ανακοπή, δεν έχει πια το δικαίωμα να αμφισβητήσει την ειλικρίνεια της δήλωσης του τρίτου ή τις συνέπειες της παράλειψης της δήλωσης και να ζητήσει να καταβληθεί σε αυτόν το ποσό που κατασχέθηκε ή η αποζημίωση του άρθρου 985 παρ. 3 ΚΠολΔ. Μετά την έκπτωση δεν είναι δυνατή η αναβίωση του δικαιώματος του κατασχόντος ούτε με νέα κατάσχεση ούτε με έγερση αναγνωριστικής αγωγής.

Ωστόσο, πολλές είναι οι αποφάσεις που αποκλίνουν από την κρατούσα αυτή νομολογία με το εξής σκεπτικό²⁹⁷: Η άσκηση αγωγής προς αποζημίωση, δεν προϋποθέτει προηγούμενη άσκηση ανακοπής του κατασχόντος κατ' άρθρο 986 του ΚΠολΔ και επομένως δεν περιορίζεται στα στενά χρονικά περιθώρια της άσκησης της ανακοπής, η δε παρέλευση της προθεσμίας των 30 ημερών για την άσκησή της δεν οδηγεί και σε αποκλεισμό του δικαιώματος του κατασχόντος να ζητήσει αποζημίωση για την παράλειψη ή την αρνητική δήλωση του τρίτου, συντρεχουσών των ως άνω προϋποθέσεων. Η ερμηνεία αυτή θεμελιώνεται στο ότι, κατά το σύστημα του ΚΠολΔ, η ανακοπή του άρθρου 986 και η αγωγή αποζημίωσης του άρθρου 985 παρ. 3 συνιστούν δύο ανεξάρτητα και διαφορετικά ένδικα βοηθήματα τόσο ως προς το σκοπό τους όσο και ως προς τα αποτελέσματά τους. Το δικαίωμα αποζημίωσης δίνεται στον κατασχόντα, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή ανυπαρξία της οφειλής. Έτσι, η κατά πλάσμα του νόμου αρνητική δήλωση του τρίτου, προς την οποία εξομοιώνεται η παράλειψή του να δηλώσει αν οφείλει ή όχι την κατασχεθείσα απαίτηση, δεν έχει άλλες συνέπειες, εκτός από την υποχρέωση αυτού να αποκαταστήσει τη ζημία που προκάλεσε στον κατασχόντα, χωρίς ο τελευταίος να είναι υποχρεωμένος να ασκήσει προηγουμένως και εμπροθέσμως την ανακοπή του άρθρου 986. Εάν δε μια τέτοια πλασματική άρνηση δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια και παρά ταύτα οριστικοποιηθεί, χωρίς να προσβληθεί με την ανακοπή του άρθρου 986, επέρχεται μεν έκπτωση του κατασχόντος από το δικαίωμα να αμφισβητήσει την ειλικρίνειά της, το εντεύθεν όμως συναγόμενο νομικό πλάσμα δεν λειτουργεί και ως

²⁹⁶ Βλ. ενδ ΑΠ 1261/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 15/1993 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΛαρ 313/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕιρΛαρ 5/2016 <https://www.dslar.gr/>.

²⁹⁷ ΣτΕ 6/2019 www.sakkoulas-online.gr με σχόλιο Ι. Κατρά, ΑΠ 448/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 95/2016 με σχόλιο Γ. Κόντη, ΕφΠειρ 104/2019 <http://www.efeteio-peir.gr/>.

λόγος απαλλαγής του τρίτου από την υποχρέωση του να καταβάλει την απαίτηση στον καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη, την οποία ουδόλως επηρεάζει²⁹⁸.

XVIII. Διαδικασία εκδικάσεως της ανακοπής

Η θεματική της διαδικασίας εκδικάσεως της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ συνδέεται με το αν η άσκηση της εν λόγω ανακοπής ανοίγει δίκη περί την εκτέλεση. Το εν λόγω ζήτημα στασιάζεται. Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη σε νομολογία²⁹⁹ και θεωρία³⁰⁰, δεν δημιουργείται δίκη περί την εκτέλεση, καθ' όσον με αυτή δεν προσβάλλεται πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας, αλλά ανοίγει δίκη μεταξύ κατασχόντος και τρίτου, με την οποία ο κατασχών προσβάλλει την ειλικρίνεια της δήλωσης του τρίτου με στόχο την αναγνώριση της κατασχεθείσας απαιτήσεως και την καταδίκη του τρίτου στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού

Ωστόσο, υπάρχουν φωνές τόσο σε θεωρία³⁰¹ όσο και σε νομολογία³⁰² που υποστηρίζουν πως η άσκηση της εν λόγω ανακοπής ανοίγει δίκη περί την εκτέλεση με το επιχείρημα ότι οποιαδήποτε επέμβαση του δικαστηρίου, προληπτική ή κατασταλτική, προς ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεως, δημιουργεί δίκη περί την εκτέλεση.

Ανάλογα λοιπόν με την άποψη που θα υιοθετήσει κάποιος αναφορικά με το αν η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ δημιουργεί δίκη περί την εκτέλεση, διαμορφώνεται και η άποψη αναφορικά με τη διαδικασία εκδικάσεώς της. Έτσι, σύμφωνα με την πρώτη άποψη, δεν τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 937 παρ. 3 ΚΠολΔ, επομένως, η εισαγωγή προς συζήτηση και η ίδια η συζήτηση της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου διέπεται, κατ' αρχήν, από τις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας. Αν όμως η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται κατά τη φύση της σε ειδική διαδικασία (λ.χ. των περιουσιακών διαφορών, άρθρα 614 επ.), η ανακοπή αυτή θα δικασθεί με τις διατάξεις της ειδικής αυτής διαδικασίας³⁰³, ή με την

²⁹⁸ *Ι. Μπρίνιας* οπ.π. σελ. 1396, *Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας* άρθρο 985, αρ. 24.

²⁹⁹ Βλ. ενδ ΑΠ 448/2016 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΗρ 19/2020 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΑ 3486/2018 ΝΟΜΟΣ, ΠΠΘεσ 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΑ 170/2019 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΠ 1593/2019 ΝΟΜΟΣ: «Όπως καθίσταται σαφές εκ των προαναφερθέντων, με την εκ του άρθρου 986 ΚΠολΔ ανακοπή ως προαναφέρθηκε, δεν ανοίγει δίκη περί την εκτέλεση (σε αντίθεση με την ανακοπή του καθού η κατάσχεση κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ), με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζονται και οι προβλέψεις του άρθρου 937 ΚΠολΔ».

³⁰⁰ *Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας* οπ.π. , αρ.17, *Γ. Ράμμος* οπ.π. σελ. 1639, *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 789, *Χ. Απαλαγάκη*, οπ.π. σελ. 2686.

³⁰¹ *Ι. Μπρίνιας* οπ.π. σελ. 1407, *Β. Βαθρακοκόιλης*, οπ.π. , σελ. 107.

³⁰² Βλ. ενδ. ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘεσ 3112/2018, ΜΠΘεσ 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

³⁰³ *Π. Γέσιου-Φαλτσή*. οπ.π. , σελ. 846-848, *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 789, *Χ. Απαλαγάκη*, οπ.π., αρ. 8, σελ. 2686, βλ. ενδ και ΠΠρΘεσ 12935/2017 ΝΟΜΟΣ.

διαδικασία των μικροδιαφορών (άρθρα 466 επ.)³⁰⁴. Ως εκ τούτου, η εν λόγω ανακοπή εκδικάζεται και μετά την εισαγωγή και έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015, κατ' αρχήν κατά την τακτική διαδικασία, εκτός αν η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται κατά τη φύση της σε ειδική διαδικασία, οπότε εκδικάζεται κατά τη διαδικασία αυτή.

Σημειώνεται ότι η επαναφορά δε της ανακοπής προς συζήτηση γίνεται με την κατάθεση κλήσης στη Γραμματεία του Δικαστηρίου και την τήρηση της προθεσμίας του άρθρου 237 ΚΠολΔ, με αφετήριο χρονικό σημείο υπολογισμού της σχετικής προθεσμίας την κατάθεση της κλήσης, καθώς, λόγω των διαφορών στην προδικασία και την κύρια διαδικασία μεταξύ τακτικής διαδικασίας και ειδικών διαδικασιών, όπως διαμορφώθηκαν μετά τον Ν. 4335/2015, είναι αδύνατη η διακράτηση της υπόθεσης και η εφαρμογή της προσήκουσας διαδικασίας, όταν το ένδικο βοήθημα εισήχθη προς εκδίκαση με Ειδική Διαδικασία, ενώ προσήκουσα είναι η τακτική και το αντίστροφο³⁰⁵

Αντίθετα, αναφορικά με την δεύτερη άποψη, πρέπει να διακρίνουμε με βάση το διαχρονικό δίκαιο. Πιο συγκεκριμένα, σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του ΚΠολΔ, όπως αυτές ίσχυαν πριν την τροποποίησή του με το ν.4335/2015, με δεδομένο ότι η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ αποτελεί ειδικότερη μορφή της γενικής ανακοπής του αρθρ. 583 επ ΚΠολΔ, εφαρμοστέα είναι η τακτική διαδικασία, εκτός αν η κατασχεθείσα απαίτηση υπάγεται σε ειδική διαδικασία, οπότε και η ανακοπή κατά της δήλωσης του τρίτου θα εκδικαστεί κατά την ειδική αυτή διαδικασία³⁰⁶. Εάν, όμως, με βάση το χρόνο άσκησης της ανακοπής αυτής (ή με βάση το χρόνο επίδοσης της επιταγής προς εκτέλεση στις περιπτώσεις που αυτή αποτελεί προϋπόθεση της επιβολής της αναγκαστικής κατάσχεσης), τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του ΚΠολΔ, όπως διαμορφώθηκαν μετά την τροποποίησή του με το ν. 4335/2015, ήτοι εάν η ανακοπή ασκήθηκε μετά την 1.1.2016 (ή η επιταγή προς εκτέλεση, αντίστοιχα, επιδόθηκε στον οφειλέτη μετά την ημερομηνία αυτή), κατά τις μεταβατικές διατάξεις του ως άνω νόμου³⁰⁷, η προσήκουσα διαδικασία είναι η ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ. ΚΠολΔ, που προβλέπεται για την εκδίκαση των ανακοπών στις δίκες περί την εκτέλεση από τη

³⁰⁴ Σ. Τσαντίνης- Β. Χατζηγιωάννου, «Διαδικασία εκδίκασης της ανακοπής κατά της δήλωσης του τρίτου (986 ΚΠολΔ) μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015», ΕλλΔνη, 3, 2018, σελ. 699 επ..

³⁰⁵ Βλ. ενδ. ΠΠΘεσ 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘεσ 1295/2018, ΕλλΔ/νη 2018/850, Διοικ Ολ. ΠρΧαλκ 2/2019, ΕλλΔ/νη 2019/180 με σύμφωνες ως προς το εν λόγω ζήτημα παρατηρήσεις Αλαπάντα, Αθ. Πανταζόπουλου, Π. Γιαννόπουλος, Οι ειδικές διαδικασίες του ΚΠολΔ μετά το Ν. 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, σελ. 475, Κ. Μακρίδου, «Ειδικές Διαδικασίες», 2017, σελ. 14-15. Ενδεικτική είναι η υπ' αριθμ 1945/2016 απόφαση ΠΠΘεσ η οποία παρέπεμψε τη διαφορά προς εκδίκαση κατά την ειδική διαδικασία μισθωτικών διαφορών με βάση το άρθρο 46 ΚΠολΔ.

³⁰⁶ Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1408, βλ. ενδ. και ΠΠΘεσ 20701/2014 ό.π., ΠΠΡοδ 128/2013 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘεσ 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

³⁰⁷ Άρθρο ένατο.

διάταξη του άρθρου 937 παρ. 3 ΚΠολΔ, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο όγδοο παρ. 2 του ν. 4335/2015³⁰⁸.

XVIII.1 Συμμετοχή τρίτων στη δίκη της ανακοπής

Στη δίκη της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ έχουν έννομο συμφέρον να παρέμβουν προσθέτως τόσο ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης³⁰⁹, όσο και οι άλλοι δανειστές του.

Ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης μπορεί να έχει έννομο συμφέρον να παρέμβει (άρθρο 80 ΚΠολΔ) ανάλογα με τις περιστάσεις, τόσο υπέρ του ανακόπτοντος κατασχόντος, όσο και υπέρ του καθού η ανακοπή τρίτου³¹⁰. Το έννομο συμφέρον για την παρέμβαση υπέρ του ανακόπτοντος συνίσταται στην αποφυγή κατασχέσεως και άλλων περιουσιακών στοιχείων του καθού η εκτέλεση, σε περίπτωση που απορριφθεί η ανακοπή του κατασχόντος. Το έννομο συμφέρον για την παρέμβαση υπέρ του τρίτου μπορεί να συνίσταται στην αποφυγή της ex lege εκχωρήσεως της κατασχεμένης απαιτήσεως στον κατασχόντα, σε περίπτωση που γίνει δεκτή η ανακοπή³¹¹. Η πρόσθετη αυτή παρέμβαση μπορεί να είναι αυτοτελής (άρθρο 83 ΚΠολΔ), όταν εκπληρώνει τις σχετικές προϋποθέσεις³¹². Εξαιτίας της έναντι όλων διαπλαστικής ενέργειας που παράγει η απόφαση που ακυρώνει τη δήλωση του τρίτου, και εφόσον αυτή η ακυρωτική ενέργεια επηρεάζει πραγματικά τη νομική του θέση, πρέπει πράγματι να γίνει δεκτό ότι ο προσθέτως παρεμβαίνων αποκτά εξουσίες αναγκαίου ομοδίκου (άρθρο 83 ΚΠολΔ)³¹³.

Οι δανειστές του καθού η εκτέλεση έχουν έννομο συμφέρον να παρέμβουν προσθέτως υπέρ του κατασχόντος - ανακόπτοντος, ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι επιβάλει τη δική τους κατάσχεση³¹⁴. Το έννομό τους συμφέρον συνίσταται στο να αναγνωρισθεί ότι το κατασχεμένο αντικείμενο αποτελεί περιουσιακό στοιχείο του καθού η εκτέλεση, ώστε να μπορούν να στραφούν κατά αυτού για την ικανοποίησή

³⁰⁸ ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 3112/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘες 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

³⁰⁹ Βλ. ενδ. ΠΠΘες 1945/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, όπου το δικαστήριο έκρινε ότι η καθής οφειλέτιδα εταιρεία είχε άμεσο έννομο συμφέρον να παρέμβει υπέρ της καθής τρίτης στη δίκη της ανακοπής, εφόσον η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί, θα εκτείνεται στις έννομες σχέσεις της με την καθ' ης η ανακοπή.

³¹⁰ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 848, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1421

³¹¹ Βλ. ενδ. ΠΠΡοδ 164/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ : «Στη δίκη της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ έχουν έννομο συμφέρον να παρέμβουν προσθέτως τόσο ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης όσο και οι άλλοι δανειστές του. Ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης μπορεί να έχει έννομο συμφέρον να παρέμβει (άρθρο 80 ΚΠολΔ), ανάλογα με τις περιστάσεις, τόσο υπέρ του ανακόπτοντος-κατάσχοντος, όσο και υπέρ του καθ' ου η ανακοπή τρίτου. Το έννομο συμφέρον για την παρέμβαση υπέρ του τρίτου μπορεί να συνίσταται στην αποφυγή της ex lege εκχωρήσεως της κατασχεμένης απαιτήσεως στον κατασχόντα, αν γίνει δεκτή η ανακοπή».

³¹² Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 848.

³¹³ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 849.

³¹⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 790, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1407.

τους³¹⁵. Η συζήτηση για το αν η ανακοπή κατά της δηλώσεως του τρίτου (άρθρο 986 ΚΠολΔ) ανοίγει ή όχι δίκη περί την εκτέλεση³¹⁶, και για το αν επομένως μπορεί να εφαρμοσθεί ή όχι το άρθρο 937 αρ. 1 (που δίνει δικαίωμα πρόσθετης παρεμβάσεως σε κάθε δανειστή του καθού η εκτέλεση, δίχως να χρειάζεται η επίκληση του εννόμου συμφέροντος) δεν έχει λοιπόν για το θέμα αυτό πρακτικό αντίκρουσμα, αφού έτσι και αλλιώς το έννομο συμφέρον των δανειστών υπάρχει.

Αντίθετα από τη δίκη της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, στη δίκη της ανακοπής του άρθρου 986 είναι δυνατή η άσκηση κύριας παρέμβασης (άρθρο 79 § 1 ΚΠολΔ)³¹⁷. Ο τρίτος λοιπόν, που αντιποιείται το κατασχεμένο κινητό ή την κατασχεμένη απαίτηση, όπως, π.χ., ο κύριος που απέκτησε εγκύρωσ το δικαίωμά του στο κινητό που κατασχέθηκε στα χέρια του τρίτου, ή ο εκδοχέας που απέκτησε εγκύρωσ δικαιώματα στην κατασχεμένη απαίτηση, έχουν δικαίωμα να παρέμβουν κυρίως σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας δίκης της ανακοπής αυτής (άρθρα 79 § 1, 81 §§ 1, 2 ΚΠολΔ) και να ζητήσουν την αναγνώριση ή και την καταπήφιση των δικαιωμάτων τους³¹⁸.

Επιτρεπτή είναι και η ανακοίνωση της δίκης (άρθρο 91 ΚΠολΔ) προς τον καθ' ού η εκτέλεση ή τους άλλους δανειστές του από τον κατασχόντα δανειστή ή τον τρίτο.

XIX. Η άμυνα του τρίτου

Η βασική αρχή που διέπει την άμυνα του τρίτου στη δίκη της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ είναι ότι αυτός δικαιούται να αντιτάξει κατά του ανακόπτοντος κατασχόντος όλες τις ενστάσεις που αφορούν την οφειλή του και που θα μπορούσε να αντιτάξει κατά του καθού η εκτέλεση³¹⁹, όπως, π.χ., εξόφληση³²⁰, ακυρότητα, ακυρωσία, συμψηφισμό, εικονικότητα, κλπ. Σύμφωνα μάλιστα με την άποψη που επικρατεί υπό τον ΚΠολΔ, η άμυνα του τρίτου, μολονότι ο τρίτος περιορίζεται στα όρια που έχει θέσει ο κατασχών με το κατασχετήριο, δεν είναι αναγκαίο να περιορισθεί και στα όρια της δηλώσεώς του. Ο τρίτος μπορεί να προβάλλει και νέους ισχυρισμούς που δεν περιέχει η δήλωσή του αν, π.χ., δήλωσε ότι δεν υπήρξε ποτέ οφειλέτης, μπορεί να προτείνει στη δίκη της ανακοπής την ένσταση εξοφλήσεως³²¹.

Τουναντίον, ενστάσεις που απορρέουν από τη μεταξύ κατασχόντος και καθ' ου η κατάσχεση υφιστάμενη σχέση και αφορούν στην απαίτηση, υπέρ της οποίας

³¹⁵ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 849.

³¹⁶ Βλ. ενοτ. X.

³¹⁷ Βλ. ενδ. ΕφαΘ 938/2004, ΝοΒ 2005.1792, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 790.

³¹⁸ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 849.

³¹⁹ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 208, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1421-1422, Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π. , σελ 119.

³²⁰ Βλ. ΕφΘεσ 1825/1993 ΕλλΔνη 35 (1994), 682.

³²¹ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 837, βλ. ενδ. και ΑΠ 467/2005 ΤΝΠ ΔΣΑ.

επισπεύδεται η εκτέλεση, δεν μπορούν να προταθούν από τον τρίτο προς απόκρουση της ανακοπής του κατασχόντος³²².

Ανεπίτρεπτη συνεπώς, καθίσταται η επίκληση από τον τρίτο όλων των (γνήσιων) ενστάσεων, που περιέχουν άσκηση δικαιώματος του καθ' ου η εκτέλεση (άρθρο 262 Π ΚΠολΔ). Αντίθετα, δεν αποκλείεται η επίκληση καταχρηστικών ενστάσεων, που λαμβάνονται έτσι κι αλλιώς αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο υπόψη³²³.

Γίνεται δεκτό³²⁴ ότι ο τρίτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί κατά του κατασχόντος δανειστή τη συμφωνία για το ανεκχώρητο της απαιτήσεως που ενδεχομένως υπάρχει μεταξύ του καθού η εκτέλεση και του τρίτου (άρθρο 466 ΑΚ), διότι αυτή δεν μπορεί να δεσμεύσει τον κατασχόντα δανειστή, ούτε μπορεί να καθιστά την απαίτηση στην ουσία ακατάσχετη. Δεν μπορεί επίσης ο τρίτος να προτείνει την τμηματική εξόφληση της απαίτησης, δοθέντος ότι η σχετική συμφωνία δεν δεσμεύει τον κατασχόντα δανειστή, ενώ και ο τρίτος στερείται εννόμου συμφέροντος να τις προτείνει³²⁵.

Ο τρίτος μπορεί, αντιθέτως, να προτείνει το δεδικασμένο (το οποίο, άλλωστε, μπορεί να ληφθεί υπόψη από το δικαστήριο και αυτεπάγγελα, άρθρο 332 ΚΠολΔ) από προηγούμενη τελεσίδικη δικαστική κρίση για την ανυπαρξία της απαιτήσεως του καθού η εκτέλεση σε βάρος του, ενόσω το δεδικασμένο αυτό ενεργεί και απέναντι στον κατασχόντα δυνάμει της ιδιότητάς του ως ειδικού διαδόχου (άρθρο 325 αρ. 2 ΚΠολΔ)³²⁶. Αν πάλι πρόκειται για δίκη μεταξύ του καθού και του τρίτου που εκκρεμεί, η οποία άρχισε πριν από την εκχώρηση της απαιτήσεως στον κατασχόντα, υπάρχει εκκρεμοδικία και, άρα, οι προϋποθέσεις αναστολής (άρθρο 222 § 2 ΚΠολΔ) της δίκης της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ³²⁷. Ο κατασχών δανειστής μπορεί, ως ειδικός διάδοχος, να αποκρούσει το δεδικασμένο με τις προϋποθέσεις του άρθρου 333 § 1 ΚΠολΔ³²⁸.

Το επιτρεπτό της προβολής ισχυρισμών από τον τρίτο υπόκειται στους κανόνες του άρθρου 269 ΚΠολΔ. Υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 269 § 2 ΚΠολΔ μπορεί επομένως ο τρίτος να προβάλει ενστάσεις και μετά την πρώτη συζήτηση της ανακοπής, π.χ. ότι παρεγράφη κατά τη διάρκεια της δίκης η επίδικη απαίτηση του καθού η εκτέλεση.

³²² Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 208, βλ. ενδ. και ΑΠ 161/2011 ΝοΒ 59 (2011), σελ. 1254, ΑΠ 1182/2009 <http://www.areiospagos.gr/>, ΕφΠειρ 104/2019 www.efeteio-peir.gr, ΕφΑθ 2780/2008 ΕφΑΔ 2 (2009), 233επ..

³²³ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 791 βλ. ενδ και ΜΠΚοζ 231/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜΠΘεσ 149/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ.

³²⁴ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 837, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1240.

³²⁵ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 208.

³²⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 791, Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 838, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1240, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ 117-118.

³²⁷ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 838.

³²⁸ Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1240.

XIX.1 Ενστάσεις του τρίτου που αφορούν την κατάσχεση και την απαίτηση του κατασχόντος

Το ζήτημα αν ο τρίτος μπορεί να προτείνει στη δίκη της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου ενστάσεις κατά της κατάσχεσης και κατά απαίτησεως του επισπεύδοντος δανειστή υπέρ της οποίας επιχειρήθηκε η κατάσχεση, ήταν στο προηγούμενο δίκαιο αμφιλεγόμενο. Κατά τους κ. Οικονομόπουλο και κ. Μιχελάκη η απάντηση στο ζήτημα αυτό θα έπρεπε να είναι καταφατική. Πιο συγκεκριμένα, υποστήριζαν πως θα έπρεπε να δίνεται το δικαίωμα στον τρίτο να προβάλλει ενστάσεις κατά του κύρους της κατάσχεσης. Ειδικότερα, ο κ. Οικονομόπουλος υποστήριζε ότι η κατάσχεση εις χείρας του τρίτου επιφέρει ορισμένες συνέπειες ως προς τον τρίτο και γι' αυτό ακριβώς το λόγο έχει έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει το κύρος αυτής³²⁹. Κατά την αντίθετη όμως άποψη του κ. Ράμμου, αφού πρόκειται για ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου (του καθού η εκτέλεση), αυτές προτείνονται απαραδέκτως από τον τρίτο (552 ΑΚ).

Ποιες ενστάσεις μπορεί να προτείνει ο τρίτος, σε σχέση με την έννομη σχέση υπέρ της οποίας πραγματοποιείται η κατάσχεση, και με ποια δικονομικά βοηθήματα, ήταν τα ερωτήματα που απασχόλησαν εντόνως τη Συντακτική Επιτροπή. Το ερώτημα που ειδικότερα αναδύθηκε ήταν, αν ο τρίτος μπορεί με τις ενστάσεις του κατά της ανακοπής του άρθρου 986 να προβάλει και λόγους που θα μπορούσαν να είναι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933. Ύστερα από διεξοδική συζήτηση ως προς το ζήτημα, αν ο τρίτος θα δικαιούται να προτείνει ακυρωτικές της κατασχέσεως ενστάσεις, που αφορούν όχι μόνον στα τυπικά αλλά και στα ουσιαστικά στοιχεία της κατασχέσεως, η Συντακτική Επιτροπή κατά πλειοψηφία, κατέληξε στη διατύπωση του άρθρου 987, το οποίο αποτελεί ειδικότερη μορφή του άρθρου 262 ΙΙ και ορίζει «ότι ο τρίτος δεν έχει δικαίωμα να προσβάλει το κύρος της κατάσχεσης παρά μόνον αν το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 983 ή δεν κοινοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση». Οι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 μπορούν επομένως να αποτελέσουν αντικείμενο ενστάσεων του τρίτου μόνο κατ' εξαίρεση³³⁰.

Από το γράμμα και το πνεύμα λοιπόν του νόμου προκύπτει ότι ο τρίτος δικαιούται να προσβάλει την κατάσχεση για ακυρότητα, μόνον: α) όταν το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία που αξιώνει το άρθρο 983, ιδίως μάλιστα περιγραφή του εκτελεστού τίτλου και της απαίτησεως, όπως και το ποσό για το οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση· β) όταν το κατασχετήριο δεν κοινοποιήθηκε στον καθ' ου η εκτέλεση. Αυτονόητο είναι ότι ο τρίτος μπορεί να επικαλεσθεί την έλλειψη ή την ακυρότητα της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον ίδιο³³¹.

³²⁹ ΣχΠολΔικ VIII σελ. 193.

³³⁰ ΣχΠολΔικ VIII σελ. 192 επ..

³³¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 792, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1427.

Η άποψη που πλέον επικρατεί³³² δέχεται καταρχήν ότι, με βάση το άρθρο 987, ο τρίτος δεν έχει δικαίωμα να προβάλει λόγους κατά της απαιτήσεως του κατασχόντος. Ωστόσο έχει διατυπωθεί και η άποψη³³³, που αντιμετωπίζει το άρθρο 987 ως ειδικότερη μορφή του άρθρου 262 § 2 ΚΠολΔ και έκρινε ότι ο περιοριστικός κανόνας του άρθρου 987 ΚΠολΔ διασπάται όταν ο νόμος χορηγεί το σχετικό δικαίωμα στον τρίτο. Δέχεται λοιπόν η άποψη αυτή, εξαίρεση στον παραπάνω κανόνα και αναγνωρίζει στον τρίτο το δικαίωμα να προτείνει ενστάσεις κατά της απαιτήσεως του κατασχόντος, όταν δυνάμει ειδικής διατάξεως νόμου δίνεται το δικαίωμα αυτό και σε πρόσωπα πέρα από τα υποκείμενα της έννομης σχέσεως. Γίνεται, π.χ., δεκτό ότι ο τρίτος μπορεί, δυνάμει του άρθρου 278 ΑΚ («όποιος άλλος έχει έννομο συμφέρον»), να προτείνει την ένσταση παραγραφής της απαιτήσεως του κατασχόντος³³⁴.

Όπως αναπτύχθηκε αμέσως πιο πάνω, σκοπός του άρθρου 987 ΚΠολΔ είναι να αποκλείσει την προσβολή της κατασχέσεως από τον τρίτο αφενός «δι' ουσιαστικούς λόγους οι οποίοι ενδιαφέρουν τον οφειλέτην του κατασχόντος» και αφετέρου για τυπικούς λόγους που «συνδέονται προς το εκτελεστόν του τίτλου»³³⁵. Κρίθηκε επομένως ότι οι λόγοι ανακοπής που μπορεί να έχει ο τρίτος πρέπει να «θίγουν αμέσως το κύρος της εκτελέσεως εν σχέσει προς αυτόν τούτον (τον τρίτο), ήτοι προς τα στοιχεία τα απαραίτητα δια την ύπαρξιν του προς αυτόν απευθυνομένου κατασχετηρίου... ως και τα συνδεόμενα με την προς αυτόν κοινοποίησιν του κατασχετηρίου». Οι δύο εξαιρέσεις του κανόνα, που ρητά προβλέπονται, αφορούν τις περιπτώσεις όπου: α) «το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 983» και β) «το κατασχετήριο δεν κοινοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση». Πρόκειται για λόγους ανακοπής που θα μπορούσε να προβάλει και ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης, με την ανακοπή του άρθρου 933, όχι όμως και ο τρίτος που δεν νομιμοποιείται να ασκήσει αυτή την ανακοπή (933 § 1)³³⁶. Σύμφωνα με παγιωμένη άποψη³³⁷, τους παραπάνω λόγους ανακοπής μπορεί να προβάλει ο τρίτος είτε με τις ενστάσεις του κατά της ανακοπής που ασκεί ο κατασχών δανειστής δυνάμει του άρθρου 986 ΚΠολΔ, τρόπος προβολής που κυρίως ακολουθείται στην πρακτική, είτε με τη γενική ανακοπή του άρθρου 583 ΚΠολΔ. Ενώσω μάλιστα πρόκειται για προβολή ενστάσεων στη δίκη της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου, που υπόκειται σε δική της προθεσμία (άρθρο 986 ΚΠολΔ), δεν υπάρχει θέμα

³³² *Ι. Μπρίνιας* οπ.π. σελ. 1427, *Β. Βαθρακοκοίλης*, οπ.π. , σελ 125, *Γ. Μητσόπουλος*, Παρατηρήσεις, Δ 7 (1976), σελ. 759.

³³³ *Ι. Μπρίνιας* οπ.π. σελ. 1428.

³³⁴ *Π. Γέσιου-Φαλτσή*. οπ.π. , σελ. 840.

³³⁵ *ΣχΠολΔικ* VIII σελ. 194.

³³⁶ *Π. Γέσιου-Φαλτσή*. οπ.π. , σελ. 841, *Ι. Μπρίνιας* οπ.π. σελ. 1424.

³³⁷ *Ν. Νίκας*, οπ.π., σελ. 793, *Ι. Μπρίνιας* οπ.π. σελ. 1427, *Β. Βαθρακοκοίλης*, οπ.π. , σελ 119, . *Γέσιου-Φαλτσή*. οπ.π. , σελ. 841.

εφαρμογής του άρθρου 934 ως προς τον χρόνο προσβολής της κατασχέσεως. Υπόκεινται όμως οι ενστάσεις αυτές στους περιορισμούς του δεδικασμένου (άρθρο 330 ΚΠολΔ)³³⁸.

Όπως γίνεται δεκτό³³⁹, η ένσταση του τρίτου ότι το κατασχετήριο δεν περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 983 § 1 πρέπει να συνοδεύεται με επίκληση και απόδειξη δικονομικής βλάβης (159 αρ. 3). Πρέπει επομένως ο τρίτος, που ισχυρίζεται ότι η κατάσχεση είναι άκυρη, διότι το κατασχετήριο που του επιδόθηκε δεν περιέχει τα απαραίτητα στοιχεία του νόμου (983 § 1), να ισχυρίζεται συγχρόνως εξειδικευμένα ότι οι ελλείψεις ή ατέλειες του κατασχετηρίου αυτού του προκάλεσαν βλάβη δικονομική που δεν μπορεί διαφορετικά να θεραπευθεί παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητάς του (159 αρ. 3). Την ακυρότητα δε αυτή μπορεί να προβάλλει είτε με αρνητική δήλωση, είτε με την προβλεπόμενη στην προκειμένη διάταξη ανακοπή, είτε κατ' ένσταση στη δίκη της κατ' άρθρο 986 ανακοπής κατά της δήλωσης του τρίτου³⁴⁰.

Η ένσταση του τρίτου ότι το κατασχετήριο δεν κοινοποιήθηκε στον καθού η εκτέλεση, αντιθέτως, θεωρήθηκε ότι δεν εξαρτάται από την επίκληση και απόδειξη δικονομικής βλάβης³⁴¹. Αυτό οφείλεται ενόχτητα στο άρθρο 983 § 2 ΚΠολΔ, το οποίο τάσσει ρητή ποινή ακυρότητας, αν δεν επιδοθεί εμπρόθεσμα το κατασχετήριο στον οφειλέτη, και το οποίο γίνεται αντιληπτό ως γενική ρύθμιση, που απαλλάσσει από την ανάγκη αποδείξεως βλάβης όχι μόνο τον καθού η εκτέλεση, αλλά και τον τρίτο³⁴².

Επίκληση από τον τρίτο της ακυρότητας της κατασχέσεως με λόγο ότι το κατασχετήριο δεν κοινοποιήθηκε σ' αυτόν (τον τρίτο) δεν είναι βέβαια νοητή, αφού τότε δεν έχει υπάρξει για τον τρίτο η κατάσχεση³⁴³. Διότι δεν αρκεί μόνο η σύνταξη του κατασχετηρίου, αλλά η αναγκαστική κατάσχεση στα χέρια τρίτου επιβάλλεται και αποκτά νομική υπόσταση από και δια της επιδόσεως του κατασχετηρίου στον

³³⁸ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 841, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1425.

³³⁹ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 842, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1427, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ. 126.

³⁴⁰ Βλ. ενδ. ΠΠΑ 542/2015, ΜΠΚοζ 231/2019, ΜΠΘεξ 18013/2010, ΜΠΑ 6111/2006 ΤΝΠ ΔΣΑ: «Τα δε κατ' άρθρο 983 ΚΠολΔ στοιχεία του κατασχετηρίου δεν τάσσονται με απειλή ακυρότητας και ως εκ τούτου η παράλειψη ή ατέλεια οποιοσδήποτε από αυτά επιδρά ακυρωτικά μόνο με τη συνδρομή δικονομικής βλάβης, δηλαδή μια τέτοια ακυρότητα μπορεί να την επικαλεστεί ο τρίτος εφόσον επικαλεστεί και θεμελιώσει δικονομική του βλάβη. Την ακυρότητα δε αυτή μπορεί να προβάλλει είτε με αρνητική δήλωση, είτε με την προβλεπόμενη στην προκειμένη διάταξη ανακοπή, είτε κατ' ένσταση στη δίκη της κατ' άρθρο 986 ανακοπής κατά της δήλωσης του τρίτου».

³⁴¹ Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1427, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ. 126.

³⁴² Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 843.

³⁴³ Σύμφωνα με διευκρίνιση της Συντακτικής Επιτροπής (βλ. ΣχΠολΔικ VIII, σ. 195), «δεν απαιτείται να συμπληρωθεί η παραπάνω διάταξις (το σημερινό άρθρο 987) και σχετικώς προς την μη κοινοποίησιν εις τον τρίτον, διότι είναι αυτονόητον ότι εν τη περιπτώσει ταύτη δεν υπάρχει κατάσχεσις», βλ. και Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 843.

τρίτο, από την οποία (επίδοση) τελειούται και παράγει τις συνέπειές της. Χωρίς την επίδοση ή με άκυρη επίδοση η επιχειρηθείσα με οποιονδήποτε άλλο τρόπο κατάσχεση είναι ανυπόστατη³⁴⁴. Γίνεται όμως δεκτό ότι ο τρίτος μπορεί να προσβάλει την κατάσχεση με λόγο ότι η επίδοση του κατασχετηρίου προς αυτόν είναι άκυρη, οπότε η κατάσχεση πρέπει να θεωρηθεί επίσης ανυπόστατη³⁴⁵. Αντιθέτως, κρίθηκε ότι είναι απαράδεκτος ο ισχυρισμός του τρίτου για την ακυρότητα της κατασχέσεως, διότι υπήρχε και άλλη κατασχεμένη ακίνητη περιουσία που μπορούσε να καλύψει την απαίτηση του κατασχόντος³⁴⁶.

Η νομολογία του ΑΠ, με σκοπό να θεραπεύσει πληρέστερα τη ratio του άρθρου 987, που συνίσταται στον αποκλεισμό της προσβολής της κατασχέσεως από τον τρίτο (μόνο) στις περιπτώσεις όπου αυτός δεν έχει συμφέρον, και στηριγμένη στην αντιμετώπιση του άρθρου 987 ως ειδικότερης μορφής του άρθρου 262 § 2, το οποίο επιτρέπει κατ' εξαίρεση ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος, προχώρησε και σε περαιτέρω ερμηνευτική διεύρυνσή του. Έκανε ειδικότερα δεκτό ότι ο τρίτος μπορεί, δυνάμει του άρθρου 987, να προσβάλει την κατάσχεση που επιβλήθηκε στα χέρια του «αν ο νόμος χορηγή τέτοιο δικαίωμα και στον τρίτο, ή η ακυρότητα τέθηκε χάριν του δημοσίου συμφέροντος³⁴⁷».

Η νομολογιακή αυτή διεύρυνση προκλήθηκε ιδίως από την ανάγκη να αναγνωρισθεί προστασία στον τρίτο, κατά του οποίου έχει επιβληθεί κατάσχεση, όταν πρόκειται για αντικείμενο εξαιρούμενο από την κατάσχεση και η εξαίρεση αυτή έχει προβλεφθεί για το συμφέρον του τρίτου³⁴⁸. Με βάση αυτή τη νομολογιακή διεύρυνση έχει γίνει πλέον δεκτό ότι ο τρίτος νομιμοποιείται να επικαλεσθεί την ακυρότητα της κατασχέσεως που επιβλήθηκε στα χέρια του, όταν πρόκειται, π.χ., για ασφαλιστικό οργανισμό που επικαλείται το ακατάσχετο συντάξεως, αφού η απαγόρευση της κατασχέσεως προβλέφθηκε για λόγους δημοσίου συμφέροντος³⁴⁹, ή όταν πρόκειται για τον ΟΛΠ³⁵⁰, που επικαλείται την απαγόρευση κατασχέσεως των εμπορευμάτων που βρίσκονται και κατασχέθηκαν στα χέρια του (άρθρο 3 § 2 εδ. α α.ν. 1559/1950 «Περί Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς», που κυρώθηκε με τον ν. 1630/1951), αφού η απαγόρευση αυτή έχει στόχο την προστασία του διαμετακομιστικού εμπορίου και την ανεμπόδιστη λειτουργία του λιμένα Πειραιά.

³⁴⁴ Βλ. ενδ. ΑΠ 139/2018, ΑΠ 1383/2012, ΑΠ 117/2011, 1004/2010, 884/2010 <http://www.areiospagos.gr/>.

³⁴⁵ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 843, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1429.

³⁴⁶ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 843.

³⁴⁷ Βλ. ενδ. ΑΠ 139/2018, ΑΠ 1941/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 1127/2017, ΑΠ 335/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 117/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΑΠ 884/2010 ΤΝΠ ΔΣΑ, βλ και Π. Κολοτούρο, οπ.π. σελ. 209.

³⁴⁸ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 844.

³⁴⁹ Βλ. και ΑΠ 221/1976, Γ. Παπανικολάου Δ 7 (1976), σελ. 748.

³⁵⁰ ΕφΑθ 4238/1971, Α. Αλεξανδρόπουλος, ΝοΒ 20 (1972), σελ. 648. ΠΠΠερ 1301/1970, Γ. Νικολόπουλος, Δ 3 (1971), σελ. 381.

Έγινε ακόμη περαιτέρω δεκτό ότι ο τρίτος μπορεί να προβάλλει την ακυρότητα της κατασχέσεως όταν πρόκειται για κατάσχεση στα χέρια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και προσβάλλεται το κύρος της από τον παραπάνω τρίτο, διότι έγινε αυτή σε επαρχιακό ταμείο χωρίς να κοινοποιηθεί στην κεντρική διεύθυνση (άρθρο 28 ν. 3648/1928), αφού ο λόγος αυτός τέθηκε προς το συμφέρον του τρίτου (ΤΠΔ)³⁵¹.

Τέλος κρίθηκε ότι ο τρίτος δικαιούται να προτείνει την ακυρότητα, όταν επιβάλλεται κατάσχεση: στο εργολαβικό αντάλλαγμα για την κατασκευή έργου, καθώς αυτό (το αντάλλαγμα) είναι ακατάσχετο κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου και ένα μήνα μετά την αποπεράτωση αυτού (άρθρ. 4, 5 του ν. 4694/1930)³⁵².

Σύμφωνα με τη θεωρία³⁵³, όταν το αντικείμενο που κατασχέθηκε εμπίπτει στις κατηγορίες των ακατασχέτων (άρθρο 982 § 2 ΚΠολΔ), η δυνατότητα του τρίτου να επικαλείται την ακυρότητα της κατασχέσεως στα χέρια του απορρέει πράγματι από την τελεολογική ένταξη του άρθρου 987 στο όλο σύστημα της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου και χωρίς να είναι αναγκαία η προσφυγή στην κατασκευή του δημοσίου συμφέροντος που χρησιμοποίησε η νομολογία του ΑΠ. Διότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 983, με την επίδοση του κατασχετηρίου ασκείται δικονομικό δικαίωμα που συνίσταται στη δέσμευση της βουλήσεως του τρίτου (983 § 1γ: επιταγή προς τον τρίτον να μην καταβάλει), δέσμευση που όμως προϋποθέτει αντικείμενο μη εξαιρεμένο από τη δυνατότητα κατασχέσεως (982 § 2). Όταν όμως λείπει αυτή η προϋπόθεση για το ενεργό της δεσμεύσεως της βουλήσεως του τρίτου, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των εξαιρουμένων από την κατάσχεση αντικειμένων, θίγεται αμέσως το κύρος της κατασχέσεως σε σχέση προς αυτόν τον ίδιο τον τρίτο, ο οποίος συνακόλουθα πρέπει, με βάση τον σκοπό του άρθρου 987, να μπορεί να επικαλείται την ακυρότητα αυτή³⁵⁴.

Τέλος, ο καθού η ανακοπή τρίτος μπορεί να προβάλλει με ένσταση τη μείωση του ποσού που ζητεί με την ανακοπή του ο κατασχών, λόγω της υπάρξεως και άλλων κατασχέσεων (άρθρο 988 § 1 ΚΠολΔ)³⁵⁵. Γίνεται επίσης δεκτό ότι, αφού διάδικοι στη δίκη της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου είναι ο κατασχών και ο τρίτος και αφού ο ανακόπτων αντιμετωπίζεται ως ενάγων, υπάρχει η καταρχήν δυνατότητα ασκήσεως ανταγωγής του τρίτου κατά του κατασχόντος (άρθρο 268 ΚΠολΔ), όπως και προβολής ενστάσεως συμψηφισμού από τον τρίτο (για ανταπαίτησή του) κατά του κατασχόντος. Πρόκειται βέβαια για δυνατότητα που μπορεί να χρησιμοποιείται σπάνια, διότι προϋποθέτει ισχυρισμούς για την ύπαρξη αξιώσεως του κατασχόντος³⁵⁶.

³⁵¹ ΠΠΠειρ 24/1982, Σ. Μαρδάκης, ΕλλΔικ 23 (1982), σελ. 340.

³⁵² Βλ. ΑΠ 725/1989 ΕλλΔνη 32 (1991), 60· ΜΠΘεσ 24267/1999 Αρμ 54 (2000), 1533 (1534).

³⁵³ Γ. Μητσόπουλος, Παρατηρήσεις στην ΑΠ 221/1976, Δ 7 (1976), σελ. 758 (759-760).

³⁵⁴ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 845.

³⁵⁵ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 845, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1430.

³⁵⁶ Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1420-1421, Β. Βαθρακοκόιλης, οπ.π. , σελ 119.

XX. Η αποδεικτική διαδικασία

Η αποδεικτική διαδικασία στη δίκη της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου προβαίνει κατά τις γενικές διατάξεις. Το βάρος αποδείξεως κατανέμεται κι εδώ με βάση τον γενικό κανόνα του άρθρου 338 ΚΠολΔ. Ο ανακόπτων επέχει θέση ενάγοντος και φέρει το βάρος αποδείξεως της αναλήθειας του περιεχομένου της δηλώσεως του τρίτου ή της παραλείψεώς της, της υπάρξεως λοιπόν της απαιτήσεως που κατασχέθηκε ή της κυριότητας του καθ' ου η εκτέλεση στο κατασχεμένο κινητό³⁵⁷. Ο τρίτος με τη σειρά του φέρει το βάρος αποδείξεως των ενστάσεών του κατά της απαιτήσεως³⁵⁸.

Ο κατασχών δανειστής αποδεικνύει τους θεμελιωτικούς της ανακοπής ισχυρισμούς που, όπως και τις αντενστάσεις του με εκείνα τα μέσα αποδείξεως, που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει και ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης, αν είχε ασκήσει τη σχετική αγωγή³⁵⁹. Ο ανωτέρω βασικός κανόνας υποχωρεί, όμως, όταν ο ανακόπτων προσβάλλει πράξη του οφειλέτη του ως εικονική ή συμπαικτική. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ασκεί δικό του δικαίωμα και συνεπώς μπορεί να χρησιμοποιήσει απεριόριστα όλα τα αποδεικτικά μέτρα που χορηγούνται σε τρίτους³⁶⁰.

XXI. Απόφαση επί ανακοπής

Το περιεχόμενο της αποφάσεως που δέχεται την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ εξαρτάται από το είδος του αντικειμένου που κατασχέθηκε στα χέρια τρίτου (άρθρο 982 § 1 ΚΠολΔ), οι δε ενέργειές της από τα αιτήματα που περιείχε το σχετικό δικόγραφο. Η απόφαση υπόκειται σε ένδικα μέσα με τις προϋποθέσεις που επιτρέπει η διαδικασία με βάση την οποία αυτή εκδόθηκε.³⁶¹

XXI.1 Δεδικασμένο

Η τελεσίδικη απόφαση, που κάνει δεκτή την ανακοπή, εκλύει ενέργεια δεδικασμένου ως προς την κριθείσα έννομη σχέση (άρθρο 322 Ι ΚΠολΔ), δηλαδή, ανάλογα, είτε ως προς την ύπαρξη της χρηματικής απαιτήσεως είτε ως προς την ύπαρξη της απαιτήσεως για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου (άρθρο 982 Ι στοιχ. Α ΚΠολΔ) είτε ως προς την ύπαρξη της κυριότητας του καθ' ου η εκτέλεση στο κινητό που κατασχέθηκε (άρθρο 982 Ι

³⁵⁷ Βλ. ενδ ΑΠ 287/2020 ΑΠ, 259/2020, ΑΠ 1132/2019, ΑΠ 663/2017, ΑΠ 1500/2017, ΑΠ 480/2012, ΕφΛαρ 172/2020, ΤΝΠ ΔΣΑ.

³⁵⁸ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 794, Ι. Μπρίνιας οπ.π. σελ. 1419, Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π., σελ 117, ΙΙ. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 845, ΙΙ. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 213.

³⁵⁹ Κεραμευς/Κονδύλης/Νίκας οπ.π., αριθ. 22

³⁶⁰ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 794.

³⁶¹ ΙΙ. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 853.

στοιχ. Β ΚΠολΔ)³⁶². Έχει διατυπωθεί η θέση³⁶³ -η οποία διακρίνει μεταξύ κυρίου και προδικαστικού ζητήματος- ότι με την ισχύ του ουσιαστικού δεδικασμένου περιβάλλεται, ως κύριο μεν ζήτημα, η κρίση του δικαστηρίου για τη βασιμότητα ή την αβασιμότητα του ασκηθέντος δικονομικού διαπλαστικού δικαιώματος του κατασχόντος προς ακύρωση της αρνητικής δήλωσης του τρίτου (322, 324 ΚΠολΔ), ως προδικαστικό δε η κρίση του δικαστηρίου για την ύπαρξη ή την ανυπαρξία οφειλής ή άλλης υποχρέωσης του τρίτου έναντι του καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη (331 ΚΠολΔ). Εφόσον δε η ανακοπή περιλαμβάνει και αίτημα αποζημίωσης του κατασχόντος (ΚΠολΔ 985 εδ. β'), το δεδικασμένο καταλαμβάνει και τη δικαστική κρίση ως προς τη βασιμότητα ή την αβασιμότητα του αποζημιωτικού αυτού αιτήματος.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στη χάραξη των αντικειμενικών ορίων του δεδικασμένου ως προς τις ενστάσεις (άρθρο 330 ΚΠολΔ). Καλύπτονται λοιπόν από το δεδικασμένο όλες οι ενστάσεις, που αφορούν στο κύρος της κατασχέσεως είτε προτάθηκαν στη δίκη της ανακοπής είτε όχι (αρκεί να ήταν δυνατή η πρότασή τους στη δίκη της ανακοπής)³⁶⁴.

Αν πρόκειται για μέλλουσα οφειλή ή οφειλή υπό αίρεση ή υπό προθεσμία, το δεδικασμένο καταλαμβάνει τη βασική δικαιολογική σχέση, από την οποία αναμένεται να προκύψει η συγκεκριμένη χρηματική απαίτηση³⁶⁵.

Η εκδιδόμενη πάντως δικαστική απόφαση αποτελεί δεδικασμένο μόνον μεταξύ κατασχόντος δανειστή και τρίτου οφειλέτη, μεταξύ δηλ. των κυρίων διαδίκων της επ' ανακοπή δίκης (ΚΠολΔ 325 αρ. 1). Επέκταση του δεδικασμένου έναντι των λοιπών κατασχόντων δανειστών ή του καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη δεν χωρεί, έστω και αν αυτοί παρενέβησαν προσθέτως στη σχετική δίκη³⁶⁶: η παρέμβαση έχει εδώ το χαρακτήρα της απλής πρόσθετης και συνεπώς οι παρεμβαίνοντες καταλαμβάνονται μόνον από τη λεγόμενη «ενέργεια της παρέμβασης» στις σχέσεις τους με τον υπέρ ου παρενέβησαν κύριο διάδικο (ΚΠολΔ 84)³⁶⁷. Ωστόσο, η διαπλαστική ενέργεια της απόφασης, της δεχόμενης την ανακοπή και ακυρώνουσας τη δήλωση του τρίτου, ισχύει, από την τελεσιδικία της σχετικής απόφασης, έναντι πάντων³⁶⁸.

³⁶² Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 795.

³⁶³ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 213.

³⁶⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 795.

³⁶⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 795, Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 213.

³⁶⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 795, Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 213.

³⁶⁷ Βλ. όμως και Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π. σελ. 854, η οποία δέχεται ότι η παρέμβαση του καθ' ου και των λοιπών κατασχόντων δανειστών είναι αυτοτελούς μορφής και συνεπώς το μεταξύ των κυρίων διαδίκων υφιστάμενο δεδικασμένο θα έπρεπε να καταλαμβάνει και αυτούς (ΚΠολΔ 83).

³⁶⁸ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 855, Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 213.

XXI.2 Εκχώρηση της κατασχεθείσας απαίτησης

Με την τελεσιδικία της αποφάσεως, που δέχεται την ανακοπή, δεν διαγιγνώσκεται μόνον ότι ο τρίτος οφείλει την κατασχεθείσα απαίτηση και συνεπώς η (θετική ή αρνητική) δήλωσή του υπήρξε ανακριβής, αλλά, συγχρόνως, επέρχεται και αυτοδίκαιη εκ του νόμου εκχώρηση της κατασχεθείσας απαιτήσεως στον κατασχόντα. Η εκχώρηση αυτή ανατρέχει στον χρόνο, κατά τον οποίο ο τρίτος θα υποχρεωνόταν να καταβάλει την κατασχεθείσα απαίτηση, στον χρόνο δηλαδή κατά τον οποίο θα συντελούνταν η εκχώρηση αυτή, αν είχε λάβει χώρα καταφατική δήλωση του τρίτου. Αποφεύγεται έτσι και η φαλκίδευση των δικαιωμάτων του κατασχόντος από τυχόν καταφατική δήλωση του ίδιου τρίτου, στα χέρια του οποίου άλλοι δανειστές του ίδιου οφειλέτη θα επέβαλαν μεταγενέστερη κατάσχεση της ίδιας απαιτήσεως³⁶⁹.

XXI.3 Εκτελεστότητα

Εφόσον μετά την τελεσιδικία της αποφάσεως, που αποφαίνεται ότι ο τρίτος οφείλει την κατασχεθείσα απαίτηση, επέρχεται αυτοδίκαιη μεταβίβαση της κατασχεθείσας απαιτήσεως στον κατασχόντα, λογική συνέπεια είναι και η καταδίκη του τρίτου να καταβάλει στον κατασχόντα αυτό που κατασχέθηκε³⁷⁰.

Σύμφωνα με το άρθρο 990 ΚΠολΔ, το δικαστήριο υποχρεώνει με την απόφασή του τον τρίτο να καταβάλει το κατασχεμένο ποσό ή, ανάλογα, να παραδώσει το κατασχεμένο κινητό πράγμα στον κατασχόντα. Εφόσον δεν υπάρχει άλλη κατάσχεση, η καταδίκη του τρίτου απαγγέλλεται με την απόφαση υποχρεωτικώς και αυτεπαγγέλτως³⁷¹. Κατ' απόκλιση από την αρχή της διάθεσης (ΚΠολΔ 106), η καταδίκη του τρίτου για την καταβολή του κατασχεθέντος ποσού ή την παράδοση του κατασχεθέντος πράγματος χωρεί υποχρεωτικώς και αυτεπαγγέλτως, έστω και αν ο κατασχών δεν είχε υποβάλει σχετικό αίτημα³⁷².

³⁶⁹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 795-796.

³⁷⁰ Βλ. ενδ. ΑΠ 44/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 81· ΕφΑθ 3060/2007, ΕλλΔνη 2007, σελ. 1709.

³⁷¹ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 796, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1466, Β. Βαθρακοκόιλης, άρθρο 990 ΚΠολΔ, σελ 142, Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 214.

³⁷² Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 214, Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1466 δεχόμενο περαιτέρω ότι, αν η καταδίκη παραλειφθεί, «...είναι δυνατόν ο κατασχών να οπλισθή με εκτελεστόν τίτλον διά της διαταγής πληρωμής των άρθρων 623 επ., δεδομένου ότι η κατά του τρίτου απαίτησις θα αποδεικνύεται διά της δεχομένης την ανακοπήν αποφάσεως...». Βλ. και σε Ν. Νίκα οπ.π. σελ 794, υποσ. 89 : «Αν παραλειφθεί η καταδίκη, μπορεί ο κατασχών να οπλισθεί με εκτελεστό τίτλο μέσω διαταγής πληρωμής, η οποία εκτελείται και κατά του Δημοσίου, παρά την αντίθετη πρόνοια του άρθρου 20 ν. 3301/2004, που προστέθηκε στο άρθρο 1 ν. 3068/2002»· βλ. και ΑΠ 2347/2009, ΕλλΔνη 2010.55 (57 Ι)· ΑΠ 369/2014, ΕφΑΔ 2014.774 (775)· ΕφΑθ 1837/2007, ανωτ. σ. 1145 επ.

Ο αδιαμφισβήτητος καταψηφιστικός χαρακτήρας της αποφάσεως αυτής, σηματοδοτεί και την άμεση εκτελεστότητά της έναντι του τρίτου, εφόσον βεβαίως δεν υπάρχει άλλη κατάσχεση. Συνιστά επομένως η ανωτέρω απόφαση εκτελεστό τίτλο κατά του τρίτου για την καταβολή του κατασχεμένου ποσού και τίτλο προς εγγραφή υποθήκης επί της ακίνητης περιουσίας του (ΑΚ 1263)³⁷³. Τίτλο εκτελεστό συνιστά και η απόφαση, με την οποία ο τρίτος καταδικάζεται στην παράδοση του κατασχεθέντος πράγματος, το οποίο νομίμως κατέχει ως μεσεγγυούχος μέχρι του διενεργούμενου κατ' άρθρο 988 παρ. 2 ΚΠολΔ πλειστηριασμού, οπότε και οφείλει να το παραδώσει στον υπερθεματιστή ως ειδικό διάδοχο του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη (ΚΠολΔ 325 αρ. 2, 919 αρ. 1)³⁷⁴. Αν πάλι η απόφαση καταδικάζει τον τρίτο σε δήλωση της βούλησης για τη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού πράγματος, η δήλωση θεωρείται ότι έγινε με την τελεσιδικία της σχετικής καταδικαστικής απόφασης (ΚΠολΔ 949 εδ. α')³⁷⁵. Τέλος, αν η κατάσχεση αφορά μέλλουσα, υπό αίρεση ή προθεσμία τελούσα απαίτηση, καταδίκη του τρίτου χωρεί μόνον υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 69 παρ. 2 εδ. α' και γ' ΚΠολΔ, αναγκαστική δε εκτέλεση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 915 ΚΠολΔ³⁷⁶.

Η απόφαση που δέχεται την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ –και ακυρώνει την ανακριβή δήλωση του τρίτου– παράγει τέλος και διαπλαστική (ακυρωτική) ενέργεια έναντι πάντων³⁷⁷.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω³⁷⁸, η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ δεν πρέπει να θεωρηθεί δίκη περί την εκτέλεση. Δεν μπορεί επομένως να εφαρμοσθεί ευθέως το άρθρο 937 § 1 αρ. 3 ΚΠολΔ για την ανυπαρξία αναστολής³⁷⁹. Υπάρχει ωστόσο το ερώτημα αν μπορεί να κηρυχθεί η απόφαση, που δέχεται την ανακοπή, προσωρινά εκτελεστή, ως προς το καταψηφιστικό μέρος της, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις (άρθρα 907 επ. ΚΠολΔ).

Όπως σημειώθηκε ανωτέρω³⁸⁰, θα μπορούσε να δοθεί καταφατική απάντηση, λύση που αν εφαρμοστεί, υπό τις προϋποθέσεις του νόμου (άρθρα 908, 910 ΚΠολΔ), μπορεί να επιταχύνει την όλη διαδικασία ικανοποίησης του κατασχόντος. Η θέση αυτή πάντως προϋποθέτει ότι και η ακυρωτική ενέργεια του διαπλαστικού μέρους της αποφάσεως (: της ακυρώσεως της ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου) επέρχεται πριν από την τελεσιδικία (άρθρο 321 ΚΠολΔ) της αποφάσεως που δέχεται την ανακοπή (δηλ. αναλ. 937 § 1 αρ. 3 ΚΠολΔ). Υπό το προ του ν. 4335/2015 καθεστώς κρατούσα

³⁷³ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 214.

³⁷⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 797.

³⁷⁵ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 214.

³⁷⁶ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 854.

³⁷⁷ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 214., Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 855.

³⁷⁸ Βλ. ενοτ. Χ.

³⁷⁹ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 855.

³⁸⁰ Βλ. ενοτ. VII.2.

ήταν η καταφατική εκδοχή, θέση όμως που προϋπέθετε ότι η ακυρώνουσα την ανακοπτόμενη δήλωση οριστική απόφαση επέφερε το διαπλαστικό της αποτέλεσμα αμέσως, με μόνη δηλ. την έκδοσή της· ο ότι δε η διαπλαστική ενέργεια προϋπέθετε απλή οριστικότητα και όχι την τελεσιδικία της ακυρωτικής απόφασης συνήγετο με αναλογική εφαρμογή του παλαιού άρθρου 937 παρ. 1 αρ. 3 που όριζε ότι «η προθεσμία και η άσκηση ενδίκων μέσων δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης»³⁸¹. Ενόψει όμως του λόγου, ότι το νέο άρθρο 937 παρ. 1 στοιχ. β' ΚΠολΔ ορίζει ακριβώς το αντίθετο, δηλαδή ότι άσκηση ενδίκων μέσων δεν αναστέλλει την πρόοδο της εκτέλεσης, το διαπλαστικό αποτέλεσμα της ακυρωτικής απόφασης τοποθετείται πλέον στο χρονικό σημείο, κατά το οποίο αυτή (η απόφαση) καθίσταται τελεσιδική. Τούτου δεδομένου, ζήτημα προσωρινής εκτελεστότητας της δεχόμενης την ανακοπή και καταδικάζουσας τον τρίτο στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού μάλλον δεν μπορεί να προκύψει³⁸².

Κατά της απόφασης, της δεχόμενης ή απορρίπτουσας την ανακοπή, χωρούν όλα τα τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα, δοθέντος ότι η διάταξη του άρθρου 937 παρ. 1 στοιχ. β' ΚΠολΔ δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω. Εξάλλου, η απόφαση, η απορρίπτουσα την ανακοπή τελεσιδικώς, επιφέρει την αυτοδίκαιη παύση των συνεπειών της κατάσχεσης, οι οποίες δεν αναβιώνουν ούτε με την επιβολή νέας τυχόν κατάσχεσης.³⁸³

Στις περιπτώσεις που σωρεύεται το αίτημα για την καταβολή της αποζημίωσης (άρθρο 986 εδ. Β ΚΠολΔ), εφόσον γίνει αυτό δεκτό, από τη σχετική απόφαση αναδύεται δεδικασμένο αναφορικά με την ύπαρξη και αυτής της αξιώσεως, όπως και εκτελεστότητα³⁸⁴.

XXI.4 Η περίπτωση της ενεχύρασης απαιτήσεως

Σε περίπτωση ενεχυράσεως από τράπεζα απαιτήσεως του ενεχυραστή κατ' αυτής από κατάθεση χρημάτων σε τηρούμενο σ' εκείνη τραπεζικό λογαριασμό, είναι επιτρεπτή η κατάσχεση της απαιτήσεως που ενεχυριάσθηκε στα χέρια της τράπεζας ως τρίτης από δανειστή του ενεχυραστή, αφού δικαιούχος της απαιτήσεως εξακολουθεί να παραμένει ο καταθέτης³⁸⁵.

³⁸¹ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 855, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1467.

³⁸² Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 215, Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 798 βλ. και παραπάνω IV.2, υπος. 57.

³⁸³ Π. Κολοτούρος, οπ.π. σελ. 215, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1464.

³⁸⁴ Π. Γέσιου-Φαλτσή, οπ.π., σελ. 855.

³⁸⁵ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 797, Βλ. ΑΠ 1065/2009, ΕΠολΔ 2010.60 (63 Ι), παρατ. Κατηφόρη, ΧρΙΔ 2010.274 (275), ΕλλΔνη 2010.995 (996 επ.), ΕφΑΔ 2010.108 (111 Ι), παρατ. Ρεντούλη· ΕφΑΘ 5740/2011, ΔΕΕ 2012.131 (132)· 2171/2016, ΔΕΕ 2017.86 (87 ΙΙ)· βλ. και ΕφΑΘ 1050/2008, ΕλλΔνη 2008 σελ. 847.

Η ενεχυρίαση των χρηματικών καταθέσεων γίνεται επί τη βάσει των άρθρων 1209 επ. και 1258 επ. ΑΚ και των άρθρων 36, 39 και 44 του ν.δ. 17.07/13.08.1923³⁸⁶. Μάλιστα, κατά το άρθρο 39 παρ. 1 του ν.δ. 1923, η ενεχυρίαση έχει ως έννομη συνέπεια την εκχώρηση της ονομαστικής απαίτησης από τον οφειλέτη προς την πιστώτρια (ενεχυρούχο δανειστή), ενώ με την επίδοση της ενεχυρικής σύμβασης θεωρείται ότι ο ενεχυρούχος δανειστής (πιστώτρια) νέμεται την απαίτηση (άρθρο 39 παρ. 3 του ν.δ. 1923). Εν προκειμένω, σχετική είναι η ΑΠ 1411/201155, κατά την οποία «η από τον καταθέτη ενεχύραση προς την τράπεζα της απαιτήσεώς του κατ' αυτής για απόδοση του προϊόντος της κατάθεσης, δεν αποτελεί εκχώρηση κατά την έννοια του άρθρου 455 ΑΚ αλλά απλώς παρέχει στην τράπεζα δικαίωμα «εισπράξεως» της απαίτησης (πλασματική εκχώρηση), αφού δεν ενεχυράζεται απαίτηση του καταθέτη κατά τρίτου (άρθρο 39 παρ. 1 ν.δ. 1923)³⁸⁷».

Ανάλογα γίνεται δεκτή η δυνατότητα της Τράπεζας να προβάλλει σε συμψηφισμό ανταπαιτήσή της κατά απαίτησης του πελάτη της, που τηρεί σε τραπεζική κατάθεση. Η δήλωση της Τράπεζας προς συμψηφισμό είναι νόμιμη κατά τα άρθρα 440 και 441 και δεν προσκρούει στο ειδικό τραπεζικό απόρρητο, «γιατί το απόρρητο αυτό ισχύει έναντι των τρίτων και όχι στις απευθείας σχέσεις της ίδιας της Τράπεζας, με τους καταθέτες της, έναντι των οποίων, ανεμπόδιστα η Τράπεζα, μπορεί να προβάλλει ανταπαιτήσεις σε συμψηφισμό, προς αντίστοιχες απαιτήσεις των πελατών της, γιατί στην αντίθετη περίπτωση, θα διαταρασσόταν, το όλο τραπεζικό σύστημα με το παράδοξο που θα συνέβαινε, οι μεν πελάτες της Τράπεζας να παίρνουν από αυτήν ελεύθερα τις καταθέσεις τους, η δε Τράπεζα να μη μπορεί να εισπράξει τις δικές της απαιτήσεις που θα έχει κατά αυτών»³⁸⁸.

Στην περίπτωση πάντως που τραπεζική κατάθεση είναι βεβαρημένη με ενέχυρο υπέρ της Τράπεζας, η τελευταία θα πρέπει να προβεί σε ρητή αρνητική δήλωση κατά το άρθρο 985 ΚΠολΔ, εκθέτοντας μάλιστα όλα τα στοιχεία της σύμβασης ενεχυρίασης της κατάθεσης, έτσι ώστε ο επισπεύδων δανειστής να είναι σε θέση να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ, στη δίκη της οποίας θα κριθούν το κύρος της σύμβασης ενεχύρου και της δήλωσης της Τράπεζας³⁸⁹.

³⁸⁶ Τα άρθρα αυτά διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 41 ΕισΝΑΚ και ακολούθως με το άρθρο 52 αριθ. 3 ΕισΝΚΠολΔ.

³⁸⁷ Ν. Κατηφόρης, ΕΠολΔ 2010 σελ. 64 επ.· Π. Ρεντούλης, ΕφΑΔ 2010 σελ. 112 επ..

³⁸⁸ Βλ. ενδ. ΕφΔωδ 287/1996, ΝοΒ 1997.805, ΠΠΞανθ 166/1995.

³⁸⁹ Βλ. ανωτέρω VI.1, βλ. ενδ. Και ΕφΑθ 5740/2011, στην οποία ο επισπεύδων άσκησε ανακοπή κατά της δήλωσης της Τράπεζας, υποστηρίζοντας ότι αυτή δεν ανταποκρίνεται στα πραγματικά δεδομένα, αφού σε αυτή υπήρχε προθεσμιακή κατάθεση της καθ' ης, ενώ η Τράπεζα στη δήλωσή της ανέφερε ότι η καθ' ης απλώς διατηρούσε σε λογαριασμό εμπορικού και ταμειωτηρίου ποσό που δεν επαρκεί για την κάλυψη της απαίτησης. Για την εξασφάλισή της από την έκδοση εγγυητικής επιστολής υπέρ της καθώς η εκτέλεση, η Τράπεζα συνήψε με την οφειλέτιδα εταιρία σύμβαση ενεχύρου επί της απαίτησης που απέρρεε από την προθεσμιακή κατάθεση. Έτσι, το Εφετείο έκρινε ότι «η τράπεζα στη δήλωσή της ενώπιον του ειρηνοδίκη έπρεπε να συμπεριλάβει

Το διατακτικό της αποφάσεως επί της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου (άρθρο 986 ΚΠολΔ) περιορίζεται όμως, τότε, στην αναγνώριση της υπάρξεως της απαιτήσεως του καθ' ου η εκτέλεση κατά της τράπεζας, με τη μνεία του υπέρ αυτής ενεχύρου, χωρίς καταψήφιση της κατασχεθείσας απαιτήσεως του καθ' ου η εκτέλεση, η οποία δεν είναι ακόμη απαιτητή και δικαστικώς επιδιώξιμη. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αποσβέσεως του ενεχύρου, δικαιολογείται η διατύπωση αιτήματος για καταψήφιση της απαιτήσεως που κατασχέθηκε, εφόσον η τράπεζα εμμένει στην αρνητική της δήλωση³⁹⁰.

XXI.5 Ενέργεια της απόφασης που απορρίπτει την ανακοπή

Η ενέργεια της αποφάσεως που απορρίπτει την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ απορρέει από τις γενικές διατάξεις (άρθρα 322 επ. ΚΠολΔ). Η απόφαση αυτή, όταν γίνει τελεσίδικη (άρθρο 321 ΚΠολΔ), εφόσον η ανακοπή απορρίπτεται κατ' ουσία, αναδίδει δεδικασμένο για την ανυπαρξία της οφειλής του τρίτου ή της κυριότητας του καθού στο κατασχεμένο κινητό³⁹¹. Γίνεται γι' αυτόν τον λόγο δεκτό ότι η διαδικασία της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου περατώνεται και αίρονται όλες οι συνέπειές της. Εφόσον μάλιστα υπάρχει δεδικασμένο για την ανυπαρξία του κατασχεμένου αντικειμένου δεν μπορεί να αναβιώσουν οι συνέπειές της ούτε με την επιβολή νέας κατασχέσεως στο ίδιο αντικείμενο³⁹².

Δεδικασμένο για την ανυπαρξία της σχετικής αξιώσεως απορρέει και από το σκέλος της αποφάσεως που απορρίπτει για ουσιαστικούς λόγους την αγωγή αποζημιώσεως, η οποία είχε ενδεχομένως σωρευθεί (άρθρο 986 εδ. Β ΚΠολΔ) με την ανακοπή³⁹³.

Η απόφαση που απορρίπτει την ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ αναδίδει δεδικασμένο και για το ότι ο ανακόπτων δεν έχει το δικαίωμα δικαστικής

και το ποσό της προθεσμιακής κατάθεσης (με τη μνεία της προμνησθείσας βαρύνσεως της επ' αυτής απαίτησης). Παρέπεται, ότι αφού δεν έκανε αναφορά και του προθεσμιακού ποσού, η σχετική δήλωσή της πάσχει ανακρίβεια και ανειλικρίνεια και καλώς επέσυρε ως συνέπεια την κατ' άρθρο 986 ΚΠολΔ κρινόμενη ανακοπή». Το Εφετείο, επομένως, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δήλωση της Τραπέζης έπρεπε να περιέχει αναφορά τόσο στην ύπαρξη και στο ποσό της προθεσμιακής κατάθεσης όσο και στην επιβάρυνση αυτής με τη σύμβαση ενεχύρου για την εξασφάλιση της Τραπέζης από την έκδοση εγγυητικής επιστολής υπέρ της καθής η εκτέλεση, ΕλλΔνη 2008.850. Για την πληρέστερη κατανόηση των πραγματικών περιστατικών σημειώνεται ότι στην προθεσμιακή κατάθεση υπήρχε ποσό άνω των 100.000 ευρώ, ενώ η Τράπεζα στη δήλωσή της περιέλαβε μόνο το ποσό των 106,95 ευρώ, που τηρούσε η καθής σε λογαριασμό εμπορικό και ταμειωτηρίου.

³⁹⁰ Βλ. ενδ. ΑΠ 1065/2009 ΤΝΠ ΔΣΑ.

³⁹¹ Κατά τον Γ. Ράμμο οπ.π. σελ. 1640,, ίδια αποτελέσματα έχει περίπου και η τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την ανακοπή για τυπικούς λόγους, αφού, εξαιτίας της παρόδου της προθεσμίας των τριάντα ημερών, δεν θα είναι δυνατή η επανάσκηψη της ανακοπής.

³⁹² Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π. , σελ. 856, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1464. Βλ ενοτ. XVI.

³⁹³ Γ. Ράμμος οπ.π. σελ. 1640.

διαπλάσεως, δηλαδή ακυρώσεως της δηλώσεως του τρίτου εξαιτίας της ανακρίβειάς της (άρθρα 985 § 3, 986 ΚΠολΔ)³⁹⁴.

XXII. Συνέπειες παραλείψεως ασκήσεως εμπρόθεσμης ανακοπής

Στην περίπτωση που περάσει άπρακτη η προθεσμία ασκήσεως ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου, επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα ασκήσεώς της (άρθρο 151 ΚΠολΔ)³⁹⁵. Ο κατασχών δεν μπορεί πλέον να αμφισβητήσει την ειλικρίνεια της δηλώσεως του τρίτου ή τις συνέπειες της δηλώσεως αυτής ή να επιδιώξει την καταβολή του κατασχεθέντος ποσού σ' αυτόν και γενικά να επικαλεσθεί τις συνέπειες της κατασχέσεως³⁹⁶. Η κατάσχεση και οι συνέπειές της παύουν, χωρίς να χρειάζεται οποιαδήποτε ενέργεια του τρίτου ή κήρυξη της κατασχέσεως ως άκυρης³⁹⁷. Αναβίωση του δικαιώματος του κατασχόντος μετά την έκπτωση δεν είναι δυνατή ούτε με νέα κατάσχεση (στο ίδιο αντικείμενο και κατά του ίδιου τρίτου), ούτε με άσκηση αναγνωριστικής αγωγής μετά την παρέλευσή της, προκειμένου να προκληθεί η υποβολή νέας δηλώσεως και η κίνηση νέας προθεσμίας για την άσκηση της ανακοπής. Η ανακοπή που ασκείται στη δεύτερη αυτή προθεσμία θεωρείται ότι καταστρατηγεί την προθεσμία του άρθρου 986 και κρίνεται απαράδεκτη³⁹⁸.

Υποστηρίζεται, ότι η παράλειψη άσκησης εμπρόθεσμης ανακοπής κατά της αρνητικής ή ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου δεν επιφέρει ακυρότητα της επιβληθείσας αναγκαστικής κατάσχεσης, αλλά έχει ως συνέπεια ότι ο κατασχών πιστωτής δεν θα έχει δικαίωμα να απαιτήσει από τον τρίτο την καταβολή της κατασχεθείσας απαιτήσεως³⁹⁹. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται δεκτό, ότι η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ αποσκοπεί στην ανατροπή της βλαβερής ή επικίνδυνης, για τα έννομα συμφέροντα του κατασχόντος πιστωτή, αβεβαιότητας, αναφορικά με την ύπαρξη της κατασχεθείσας απαιτήσεως⁴⁰⁰. Αντιθέτως, η απόφαση επί της ανακοπής με την διαπλαστική της ενέργεια άγει στην ακύρωση της επίδικης πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης. Είναι, δε, διαφορετικό το ζήτημα της δυνατότητας του τρίτου να διαθέτει ελεύθερα το κατασχεθέν χρηματικό ποσό, από την στιγμή, κατά

³⁹⁴ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 856.

³⁹⁵ Η έκπτωση αυτή αποτρέπεται, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της επαναφοράς στην προηγούμενη κατάσταση (152 επ.): βλ. ΑΠ 15/1993, ΝοΒ 1993.1069.

³⁹⁶ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 799, Κεραμεύς / Κονδύλης / Νίκας, οπ.π., αρ. 24.

³⁹⁷ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 856, Ι. Μπρίνιας, οπ.π., σελ. 1402 επ., Β. Βαθρακοκοίλης, οπ.π., σελ. 106, Κ. Κεραμεύς, Γνωμοδότηση, ΝοΒ 19 (1971), σ. 1093.

³⁹⁸ Π. Γέσιου-Φαλτσή. οπ.π., σελ. 856.

³⁹⁹ Ι. Καστριώτης, «Η καταφατική ή αρνητική δήλωση ως και η παράλειψη υποβολής δηλώσεως, του κατά το άρθρο 982 επ. τρίτου, στα πλαίσια των διατάξεων του άρθρου 988 ΚΠολΔ», Δ 26, σελ. 503 επ..

⁴⁰⁰ Φ. Χριστοδούλου, «Η έννοια της καταθέσεως και το ζήτημα του ακατάσχετου κατά το νόμο περί του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων» γνμδ, σελ. 236.

την οποία αυτός έχει ήδη προβεί σε (ανακριβή) αρνητική δήλωση και ο πιστωτής δεν προχώρησε σε ανακοπή, οπότε και θεωρείται η κατάσχεση ως μη ισχύουσα⁴⁰¹.

Εν προκειμένω, ορθότερο, είναι να γίνει δεκτό, ότι η έκπτωση του πιστωτή από το δικαίωμα προς άσκηση ανακοπής κατά της ανακριβούς δηλώσεως του τρίτου, μετά την παρέλευση της προθεσμίας των τριάντα ημερών κατά το άρθρο 986 ΚΠολΔ, δεν άγει σε ακυρότητα της κατάσχεσης και ότι αυτή διατηρεί τις συνέπειές της μέχρι την ακύρωσή της με δικαστική απόφαση· τούτο συνάδει, σε κάθε περίπτωση, με την θεμελιώδη αρχή του άρθρου 159 ΚΠολΔ⁴⁰².

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της κατάσχεσης τραπεζικών λογαριασμών, γίνεται δεκτό, ότι η δέσμευση του τραπεζικού λογαριασμού, ως συνέπεια της κατασχέσεως, παύει αναδρομικά όταν έχει περάσει άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής κατά της παραλείψεως ή της αρνητικής δηλώσεως της Τράπεζας, ή, αν έχει ασκηθεί η σχετική ανακοπή, όταν αυτή η τελευταία απορριφθεί τελεσιδικώς (άρθρο 321 ΚΠολΔ)⁴⁰³.

Τέλος, η μη άσκηση ή η μη εμπρόθεσμη άσκηση της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ επιφέρει μεν έκπτωση του κατασχόντος από το δικαίωμα να αμφισβητήσει την ειλικρίνεια της δηλώσεως του τρίτου, το εντεύθεν όμως συναγόμενο νομικό πλάσμα δεν λειτουργεί και ως λόγος απαλλαγής του τρίτου από την υποχρέωσή του να καταβάλει την απαίτηση στον καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη, την οποία ουδόλως επηρεάζει⁴⁰⁴.

XXIII. Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε

Η κατάσχεση στα χέρια τρίτου καθιερώνεται ως αναγκαστικό μέτρο εις βάρος του οφειλέτη χρηματικής απαιτήσεως και στο πλαίσιο της διοικητικής εκτελέσεως κατά το ν. δ. 356/1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» (Κ.Ε.Δ.Ε) για την ικανοποίηση των πάσης φύσεως χρηματικών απαιτήσεων του Δημοσίου. Η ρύθμιση της κατασχέσεως στα χέρια τρίτου καταστρώνεται στα άρθρ. 30-34 Κ.Ε.Δ.Ε. Ως προς τη βασική της δομή φέρει τη φυσιογνωμία των παλιών αντίστοιχων ρυθμίσεων του ν. ΥΛΣΤ/1871 «Περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων» (άρθρ. 37-41) και του ομότιτλου ν. 4845/1930 (άρθρ. 33-35)⁴⁰⁵, που ίσχυσαν διαδοχικά πριν από τον Κ.Ε.Δ.Ε και παράλληλα προς την παλαιά Πολιτική Δικονομία. Ο ισχύων ΚΕΔΕ

⁴⁰¹ Κ. Κεραμέυς, «Κατάσχεσις συντηρητική εις χείρας τρίτου», ΝοΒ 19 (1971), σελ. 1096.

⁴⁰² Γ. Κόντης «Επίκαιρα ζητήματα κατάσχεσης τραπεζικών λογαριασμών κατά το εθνικό και κοινοτικό δικονομικό δίκαιο», 2018, σελ. 31.

⁴⁰³ Π. Γέσιου- Φαλσιή, «Η δικονομική έννομη τάξη», IV, κατάσχεση τραπεζικών καταθέσεων πριν και μετά τον ν. 2915/2001, σελ. 532.

⁴⁰⁴ Ν. Νίκας, οπ.π., σελ. 799, βλ. και ΑΠ 505/2003, ΝοΒ 2003.2123 (2124).

⁴⁰⁵ Ο ν. 4845/1930 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ως προς ορισμένες διατάξεις του με τον ν. 5230/1931 και στη συνέχεια τα δύο νομοθετήματα κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο με το π.δ. 24/27.8.1931 «Νόμος περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων».

διατήρησε κατά βάση τη φυσιολογία αυτή και μάλιστα ενσυνείδητα, με επίγνωση των συντακτών του ότι οι ρυθμίσεις των άρθρ. 30 επ. παρουσιάζουν ορισμένες σημαντικές αποκλίσεις από τις διατάξεις των άρθρ. 982-991 ΚΠολΔ⁴⁰⁶.

Η ερμηνεία των άρθρ. 30-34 Κ.Ε.Δ.Ε και ιδίως των διατάξεων που αποκλίνουν από τις αντίστοιχες του ΚΠολΔ, προϋποθέτει ως μεθοδολογική της αφετηρία την τελολογική ένταξη των διατάξεων αυτών στο καθιερούμενο από τον ΚΕΔΕ σύστημα εκτέλεσεως. Αναγκαίο δε βήμα για την ένταξη αυτή είναι η αναγωγή στη φύση και τον σκοπό του νομοθετήματος αυτού⁴⁰⁷.

Η αναγκαστική εκτέλεση με βάση τον Κ.Ε.Δ.Ε καταστρώνεται με βασικό συντακτικό πρότυπο την κοινή αναγκαστική εκτέλεση του ΚΠολΔ, εισάγοντας όμως δίκαιο εξαιρετικό και ειδικότερα προνομιακό έναντι αυτής⁴⁰⁸. Οι ρυθμίσεις του Κ.Ε.Δ.Ε –παρά τις αναλογικές τους ομοιότητες προς τις αντίστοιχες της κοινής εκτέλεσεως και την εκτεταμένη συμπληρωματική εφαρμογή διατάξεων του ΚΠολΔ – αποκλίνουν σε καίρια σημεία από την κοινή εκτελεστική διαδικασία, εισάγοντας ένα καθεστώς πολλαπλά προνομιακό για το Δημόσιο ως επισπεύδοντα δανειστή. Το καθεστώς αυτό αποτελεί ειδική εκδήλωση της εν γένει προνομιακής θέσεως της Διοικήσεως έναντι των ιδιωτών (και μάλιστα όχι μόνο στις περιπτώσεις της εξουσιαστικής αλλά κάποτε και σ' εκείνες της συναλλακτικής της δράσεως), με απώτερο σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, που αποτελεί κατά τεκμήριο και συμφέρον του κοινωνικού συνόλου⁴⁰⁹.

Βασικός, επομένως, σκοπός του συστήματος της διοικητικής εκτέλεσεως του Κ.Ε.Δ.Ε είναι η διασφάλιση της κατά το δυνατόν ταχείας και πλήρους ικανοποίησης της εκτελεστέας χρηματικής απαιτήσεως μέσω ρυθμίσεων που λαμβάνουν ιδιαιτέρως υπόψη τα συμφέροντα του Δημοσίου και διευκολύνουν τη θέση του ως επισπεύδοντος δανειστή.

Σε κάθε κοινό σύστημα εκτέλεσεως βασικό μέλημα του εκάστοτε νομοθέτη είναι η χάραξη της συνισταμένης δύο σκοπών: αφενός μεν της διευκόλυνσης της θέσης του επισπεύδοντος δανειστή, αφετέρου δε της ανάγκης προστασίας του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη από το ενδεχόμενο υπέρμετρης επέμβασης στην έννομη σφαίρα⁴¹⁰. Και αυτό, ώστε να επιτευχθεί μεν η αυτούσια και πλήρης ικανοποίηση του συμφέροντος του επισπεύδοντος αλλά με τον ηπιότερο δυνατό και πλέον ανώδυνο για τον οφειλέτη τρόπο. Αν η επίτευξη του σημείου ισορροπίας αποτελεί το κρισιμότερο νομοθετικό μέλημα σε κάθε σύγχρονο δίκαιο εκτέλεσεως, τότε το μέλημα αυτό αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία στο πλαίσιο ενός προνομιακού συστήματος εκτέλεσεως – όπως αυτό του Κ.Ε.Δ.Ε. Κι αυτό, διότι εδώ ο νομοθέτης ενσυνείδητα

⁴⁰⁶ *Ε. Ποδηματά*, οπ.π., σελ. 1517.

⁴⁰⁸ *Ι. Μπρίνιας*, «Διοικητική Εκτέλεση» Β (1987) σελ. 23 επ., *Ι.Καστριώτης*, «Η κατάσχεσις εις χείρας τρίτου κατά τον ΚΠολΔ», ΙΙ (1986) §60 σελ. 583.

⁴⁰⁹ *Ε. Ποδηματά*, οπ.π., σελ. 1518.

⁴¹⁰ *Ι. Μπρίνιας*, «Αναγκαστική Εκτέλεσις» Ι2 (1983), σελ. 21,22.

και ηθελημένα ευνοεί, με ρυθμίσεις που αποκλίνουν από το κοινό δίκαιο, την πλευρά του επισπεύδοντος, θέτοντας κατ' ανάγκη σε δεύτερη μοίρα ως υποδεέστερο το συμφέρον του καθ' ου⁴¹¹. Έτσι όμως ο νομοθέτης είναι σε αυτή την περίπτωση εκτεθειμένος στον κίνδυνο να διολισθήσει προς την πλήρη αγνόηση του συμφέροντος του οφειλέτη στο βωμό της πάσης θυσία ικανοποιήσεως της απαιτήσεως του επισπεύδοντος Δημοσίου. Στο πλαίσιο ενός τέτοιου προνομιακού συστήματος η θέσπιση δυσμενών εις βάρος του οφειλέτη αποκλίσεων έναντι του κοινού δικαίου είναι μεν θεμιτή και δικαιολογημένη, αλλά ακριβώς μόνο στο μέτρο που τούτο υπαγορεύεται από την ανάγκη αυξημένης προστασίας του συμφέροντος του Δημοσίου⁴¹².

Σύμφωνα με το άρθρο 33 Κ.Ε.Δ.Ε., όπως τούτο τροποποιήθηκε με το άρθρο 67 παρ. 1 του Ν. 3842/2010, «*εάν ο τρίτος δεν προβεί σε δήλωση ή προβεί εκπρόθεσμα ή χωρίς την τήρηση του τύπου που προβλέπεται από το άρθρο 32 του παρόντος, λογίζεται οφειλέτης του Δημοσίου για το σύνολο της απαίτησης, για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση, εκτός αν αυτός αποδείξει ότι δεν οφείλει στον καθ' ου ή ότι η οφειλή του είναι μικρότερη από την απαίτηση του Δημοσίου, οπότε απαλλάσσεται ή ευθύνεται μέχρι του ύψους της οφειλής του, κατά περίπτωση*».

Προ της τροποποίησεώς της⁴¹³, η διάταξη του άρθρου 33 Κ.Ε.Δ.Ε. όριζε για την ευθύνη του τρίτου, στις εν λόγω περιπτώσεις, ότι ο τελευταίος λογίζεται ως οφειλέτης του Δημοσίου της όλης ποσότητας για την οποία έγινε η κατάσχεση, εισάγοντας έτσι αμάχητο τεκμήριο περί της οφειλής του προς το Δημόσιο. Τούτο σήμαινε ότι κατά του εν λόγω τεκμηρίου δε χωρούσε ανταπόδειξη, κατά πρόδηλη αντίθεση προς τον ΚΠολΔ (άρθρο 985 παρ.3 ΚΠολΔ), κατά τον οποίο η ως άνω παράλειψη του τρίτου εξομοιώνεται με αρνητική δήλωση. Είχε, ωστόσο, κριθεί από τμήμα της θεωρίας⁴¹⁴ ότι η διάταξη αυτή αντίκειται τόσο στο Σύνταγμα όσο και στην ΕΣΔΑ, ήδη από τη θέσπισή της κατά το έτος 1974. Η εν λόγω πρόβλεψη στερούσε από το δικαστήριο της ουσίας τη δυνατότητα να παράσχει έννομη προστασία στον προσφεύγοντα σε αυτό, εξετάζοντας την ουσία της διαφοράς που εκδικάζει, παραβιάζοντας τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος και του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ που καθιερώνουν το δικαίωμα στην αποτελεσματική δικαστική προστασία⁴¹⁵, και αντιστρατευόταν την αρχή της ισότητας των όπλων, κατά την οποία κάθε διάδικος πρέπει να έχει την εύλογη δυνατότητα να υποστηρίξει την

⁴¹¹ *Ε. Ποδηματά*, οπ.π., σελ. 1518 επ..

⁴¹² *Ι. Μπρίνιας*, ανωτ. υποσημ. 213, σελ. 26.

⁴¹³ *Χ. Απαλαγάκη*, οπ.π., σελ 2276-2278.

⁴¹⁴ *Ε. Ποδηματά*, οπ.π., σελ. 1536 επ., Γ. Μητσόπουλος, γνμδ., ΕλλΔνη 1984. 18 σελ. 25-29, *Ι. Μπρίνιας*, «Προβλήματα από την κύρωση του άρθρ. 33 ΚΕΔΕ», Τμ.Τόμ. Γ. Μητσοπούλου ΙΙ (1993) σελ. 903-905, *Β. Παπαχρήστου*, «Η διοικητική εκτέλεση κατά τον ν. 1406/1983» (1987) σελ. 27-57, *Α. Γέροντας/Α. Ψάλτης*, Ερμηνεία ΚΕΔΕ, 3^η έκδοση, 2016, σελ. 479.

⁴¹⁵ Βλ. ΔΠρΒολ 53/1999, ΔιΔικ 2000, σελ. 196

υπόθεσή του στο δικαστήριο, υπό συνθήκες που δεν τον ζημιώνουν κατά ουσιώδη τρόπο σε σχέση με τον αντίδικό του⁴¹⁶. Μάλιστα, η πρόσφατη προ της τροποποιήσεως νομολογία είχε δεχθεί ότι η αληθής έννοια της διάταξης του άρθρου 33 Κ.Ε.Δ.Ε. ήταν ότι, εάν ο τρίτος, κατά του οποίου υφίσταται απαίτηση του Δημοσίου, δεν υποβάλει ή υποβάλει εκπρόθεσμα την προβλεπόμενη στο άρθρο 32 Κ.Ε.Δ.Ε. δήλωση, καθίσταται οφειλέτης μόνο για την απαίτηση που έχει ο οφειλέτης του Δημοσίου κατά του τρίτου, και όχι για όλη την απαίτηση που έχει το Δημόσιο κατά του οφειλέτη του⁴¹⁷.

Με τη χωρήσασα μεταρρύθμιση, ο νομοθέτης εναρμονίστηκε με την ανωτέρω νομολογία. Διατήρησε μεν το τεκμήριο της ευθύνης του τρίτου απέναντι στο Δημόσιο για το σύνολο της απαίτησης, για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση, προσδίδοντάς του όμως μαχητό χαρακτήρα. Σύμφωνα λοιπόν με τη νομολογία⁴¹⁸, «σε αντίθεση με προηγούμενη σχετική ρύθμιση, η οποία καθιέρωνε αμάχητο τεκμήριο οφειλής εκ μέρους του τρίτου σε περίπτωση παράλειψης υποβολής δήλωσης αυτού ή εκπρόθεσμης δήλωσης, πλέον το τεκμήριο διατηρείται πλην, όμως, καθίσταται μαχητό και παρέχεται η δυνατότητα στον τρίτο να το ανατρέψει προσβάλλοντας δικαστικά τη σε βάρος του πράξη και αποδεικνύοντας, ότι η οφειλή του προς τον οφειλέτη του Δημοσίου είναι ανύπαρκτη ή μικρότερη του ποσού για το οποίο έγινε κατάσχεση, οπότε απαλλάσσεται ή ευθύνεται μέχρι του ύψους της οφειλής του κατά περίπτωση.

Η ανωτέρω άποψη περί μαχητού τεκμηρίου και πριν την αντικατάσταση του άρθρου 33 ΚΕΔΕ, υποστηριζόταν από ένα τμήμα της νομολογίας και της θεωρίας⁴¹⁹ η οποία στηριζόταν στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ αλλά και στην εφαρμογή των συνταγματικών αρχών της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας. Ειδικότερα, κατά την άποψη αυτή, την οποία και το παρόν δικαστήριο υιοθετεί ως ορθότερη, σύμφωνα με την έννοια των διατάξεων των άρθρων 30, 32 και 33 του ΝΔ/τος 356/74, όπως η πρώτη εξ αυτών ίσχυε πριν την τροποποίηση της κατά τα ανωτέρω, σε περίπτωση που είτε δεν είχε υποβληθεί καθόλου ή είχε υποβληθεί εκπροθέσμως η αναφερόμενη δήλωση, ο τρίτος θεωρείται ότι οφείλει στον οφειλέτη του Δημοσίου, μόνο το χρηματικό ποσό ή την ποσότητα κινητών πραγμάτων που έλαβε από τον τελευταίο και δεν καθίσταται οφειλέτης ολόκληρου του ποσού, το οποίο ο οφειλέτης του Δημοσίου οφείλει σε αυτό (Δημόσιο)⁴²⁰».

Το μαχητό λοιπόν τεκμήριο που καθιερώνει το άρθρο 33 Κ.Ε.Δ.Ε. ισχύει περιοριστικά στις εκεί αναφερόμενες περιπτώσεις, ήτοι αν ο τρίτος δεν προβεί σε

⁴¹⁶ Ε. Ποδηματά, οπ.π., σελ. 1536 επ..

⁴¹⁷ Βλ. ενδ. ΣτΕ 47/2003, ΝΟΜΟΣ.

⁴¹⁸ ΑΠ 139/2018, ΑΠ 117/2011, ΑΠ 1182/2009, ΑΠ 884/2010 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 1059/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠΠΑ2661/2014 ΝΟΜΟΣ.

⁴¹⁹ ΣτΕ 47/2003, ΓνωμΝΣΚ Ολ 490/2008 ΝΟΜΟΣ, Μάζης, γνμδ, ΕλλΔνη 47, 2006, σελ. 724, Γ. Μητσόπουλος, γνμδ, ΕλλΔνη 1984, σελ. 25.

⁴²⁰ ΣτΕ 1904/2010, ΣτΕ 47/2003 ΝΟΜΟΣ

δήλωση ή προβεί μεν, αλλά εκπρόθεσμα ή όχι κατά τον τύπο που διαγράφεται στο άρθρο 32 Κ.Ε.Δ.Ε., και όχι όταν η δήλωση του τρίτου δεν περιέχει κάποιο από τα στοιχεία που αξιώνει η διάταξη του άρθρου 985 ΚΠολΔ, η οποία, κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται και στη διοικητική εκτέλεση κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε, σύμφωνα με άρθρο 89 αυτού.

Έτσι η ανακριβής δήλωση του τρίτου και εν γένει η ουσιαστικά αναληθής δήλωση αυτού, πέραν από την προς αποζημίωση ευθύνη αυτού έναντι του κατασχόντος (985 παρ.3 εδ. β' ΚΠολΔ), χορηγεί στον κατασχόντα, όπως και η αρνητική δήλωση, δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή κατά της δηλώσεως αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 34 του Κ.Ε.Δ.Ε. και 986 ΚΠολΔ και να ζητήσει την καταδίκη του τρίτου στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού ή στην παράδοση του κατασχεθέντος πράγματος (άρθρο 990 ΚΠολΔ), μη αποκλειόμενης και της σώρευσης στο ίδιο δικόγραφο της ανακοπής και αξίωσης περί αποζημίωσης, εφόσον αποδεικνύεται ζημία του κατασχόντα⁴²¹

XXIII.1 Η ανακοπή του άρθρου 34 ΚΕΔΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 34 ΚΕΔΕ: *«Ανακοπήν κατά της δηλώσεως ασκεί ο Διευθυντής του Δημοσίου Ταμείου, εντός μηνός από της κοινοποιήσεως της δηλώσεως ή από της περιελεύσεως αυτώ της εκθέσεως της ενώπιον του Ειρηνοδίκου γενομένης δηλώσεως. Η ανακοπή εισάγεται και εκδικάζεται κατά τα εν άρθρω 986 του Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας οριζόμενα»*. Κατά της δήλωσης λοιπόν του τρίτου, ο Προϊστάμενος της επισπεύδουσας ΔΟΥ μπορεί, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 34 του ΚΕΔΕ, να ασκήσει ανακοπή αμφισβητώντας την ειλικρίνεια της δήλωσης του τρίτου. Η προθεσμία για την άσκηση αυτής ανέρχεται σε ένα μήνα από την επομένη της κοινοποιήσεως της δηλώσεως ή από την περιέλευση στον Προϊστάμενο της έκθεσης για την δήλωση που υπέβαλλε ο τρίτος ενώπιον του Ειρηνοδίκη.

XXIII.2 Δικαιοδοσία

Σύμφωνα με το αρθρ. 94 παρ. 1, 3 του Συντάγματος, η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στα υφιστάμενα τακτικά δικαστήρια, ενώ στα πολιτικά υπάγονται όλες οι ιδιωτικές διαφορές, όπως και οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, που τους ανατίθενται με νόμο. Η κατανομή της δικαιοδοσίας, συνεπώς, των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων γίνεται, κατά το νόμο, με κριτήριο τη φύση της διαφοράς ως διοικητικής ή ιδιωτικής. Εφόσον αντικείμενο της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ είναι η κατασχεθείσα στα χέρια του τρίτου απαίτηση, αν αυτή προκύπτει ότι είναι ιδιωτικής φύσης, αρμόδια είναι τα πολιτικά δικαστήρια.

⁴²¹ Βλ. ΑΠ 259/2020, ΑΠ 386/2019, <http://www.areiospagos.gr/>, ΕφΑθ 6888/2008, ΠΠΒερ 17/2006, ΝΟΜΟΣ.

Κατά το άρθρο 217 παρ. 2 του ΚΔΔ, για να υπαχθεί η ανακοπή του άρθρου 34 ΚΕΔΕ στα διοικητικά δικαστήρια, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς οι εξής προϋποθέσεις: Η πρώτη προϋπόθεση είναι ότι ο τρίτος πρέπει να είναι διοικητικό όργανο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Συνεπώς, εάν η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ στρέφεται κατά δήλωσης τρίτου ιδιώτη ή ΝΠΙΔ, η διαφορά υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων διότι η προσβαλλόμενη πράξη που θα ελεγχθεί, κατά την ανοιγόμενη δίκη, είναι η δήλωση του ιδιώτη⁴²². Η δεύτερη προϋπόθεση που πρέπει να συντρέχει είναι ότι η οφειλή του τρίτου προς τον οφειλέτη του επισπεύδοντος την εκτέλεση, πρέπει να διέπεται από το διοικητικό δίκαιο.

Δοθέντος ότι στις υποθέσεις κατασχέσεως εις χείρας τρίτου υφίστανται δύο απαιτήσεις, ήτοι η αρχική για την ικανοποίηση της οποίας επισπεύδεται η εκτέλεση και η κατασχεθείσα απαίτηση, υπήρξαν διαφοροποιήσεις στη νομολογία του ΣτΕ και των διοικητικών δικαστηρίων σχετικά με το ποιο είναι το κρίσιμο ζήτημα, που εξετάζεται κάθε φορά, για την ανεύρεση της δικαιοδοσίας στην ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ.

Για παράδειγμα, με την υπ' αριθμ 354/2001 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι για τη διαφορά η οποία προέκυψε, εν προκειμένω, από την άσκηση ανακοπής στρεφόμενης κατά δηλώσεως προερχόμενης από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων» (ΟΣΚ) *“και αφεώρα η δήλωσις αυτή απαίτησιν του Δημοσίου προερχόμενην εκ φόρων κ.λπ., δηλαδή, η υποκείμενη σχέσις ήτο δημοσίου δικαίου, υφίστατο εν προκειμένω δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων”*. Από την ανωτέρω διατύπωση προκύπτει ότι το Συμβούλιο απεφάνθη για τη δικαιοδοσία με κριτήριο την υποκείμενη σχέση. Με τον όρο δε *“υποκείμενη σχέση”*, εννοούσε την αρχική απαίτηση για την ικανοποίηση της οποίας επισπεύστηκε η εκτέλεση (απαίτηση Δημοσίου προερχόμενη από φόρους) και όχι την κατασχεθείσα απαίτηση εις χείρας του ΟΣΚ (απαίτηση προερχόμενη από εκτέλεση δημόσιας σύμβασης), η οποία, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ήταν και αυτή δημοσίου δικαίου, οπότε και δεν υπήρξε περαιτέρω προβληματισμός. Το θέμα δημιουργήθηκε στις περιπτώσεις που η αρχική απαίτηση (για την ικανοποίηση της οποίας ξεκινούσε η διαδικασία της κατάσχεσης εις χείρας του Δημοσίου ή ΝΠΙΔ) ήταν μεταξύ ιδιωτών και διεπόταν από το ιδιωτικό δίκαιο.

Το ΔΕφΘεσ με την 1039/2006 απόφαση έκρινε ότι όταν η αναγκαστική εκτέλεση επισπεύδεται, όχι από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου βάσει των διατάξεων του ΚΕΔΕ, αλλά από ιδιώτη δανειστή βάσει των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η ανακοπή κατά δηλώσεως διοικητικού οργάνου ή οργάνου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ως τρίτου, σύμφωνα με το άρθρο 986 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δημιουργεί διοικητική διαφορά ουσίας, η οποία

⁴²² ΣΤΕ 743/1993 και 1286/1999 όπου προσβαλλόμενη ήταν αρνητική δήλωση εταιρείας, ΔΠρΘεσ 1051 έως 1053/2010 και 1291 έως 1294/2010, όπου προσβαλλόμενη ήταν αρνητική δήλωση τράπεζας, ΔΠρΒερ. 773/2017, ΔΠρΛαρ. 1573/2018 κ.α.

υπάγεται στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων κατά το άρθρο 1 του ν. 1406/83, εφόσον και η υποκείμενη σχέση, η αποτελούσα το αντικείμενο της ανοιγόμενης δίκης, δηλαδή η απαίτηση του οφειλέτη του ανακόπτοντος κατά του Δημοσίου, του ΝΠΔΔ ή του ΟΤΑ, ως τρίτου, έχει τον χαρακτήρα απαιτήσεως δημοσίου δικαίου⁴²³. Με το όρο υποκείμενη σχέση εδώ το Εφετείο αναφέρεται στην κατασχεθείσα απαίτηση και όχι στην αρχική, σε αντίθεση με την προηγούμενη απόφαση του ΣτΕ του 2001.

Ακολούθησαν και άλλες αποφάσεις⁴²⁴ με τα ίδια χαρακτηριστικά, δηλαδή η επίσπευση της εκτέλεσης γινόταν από ιδιώτη φυσικό ή νομικό πρόσωπο για ικανοποίηση απαίτησης ιδιωτικού δικαίου, ο οποίος προχωρούσε σε κατάσχεση εις χείρας του Ελληνικού Δημοσίου ή ΝΠΔΔ απαίτησης του οφειλέτη του. Στο πλαίσιο αυτών των διαφορών εκδόθηκαν πολλές αποφάσεις των ΤΔΔ αλλά και του Συμβουλίου της Επικρατείας, που αποφάνθηκαν περί της δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων, κρίση αντίθετη με την προαναφερθείσα απόφαση του ΔΕφΘες.

Το σκεπτικό των αποφάσεων αυτών ήταν ότι η αναγκαστική εκτέλεση προς ικανοποίηση χρηματικών αξιώσεων επιχειρείται επί τη βάση διαφορετικών διατάξεων αναλόγως του προσώπου του επισπεύδοντος αυτήν δανειστού. Όταν επισπεύδων είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, ενώ, όταν ο επισπεύδων δανειστής είναι φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, εφαρμόζεται η διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Εξάλλου, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 1406/1983, ερμηνευομένων ενόψει των διατάξεων του άρθρου 94 του Συντάγματος, από τις διαφορές, οι οποίες γεννώνται κατά την διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, υπάγονται στην δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ως διαφορές ουσίας, εκείνες που ανακύπτουν κατά την διαδικασία της εκτελέσεως που επισπεύδει το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, για την ικανοποίηση απαιτήσεως προερχομένης από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου⁴²⁵.

Διαφορές, οι οποίες ανακύπτουν κατά την διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, που επισπεύδει, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου επίσης κατά

⁴²³ Πρβλ. Α.Ε.Δ. 18/1993, ΣτΕ 743/1993.

⁴²⁴ Βλ. ενδ. ΣτΕ 363-368/2009 και 404-411/2009 Σε Συμβούλιο, αλλά και ΣτΕ 6/2018, ΔεφΑΘ 3342/2008 και 973/2017, καθώς και πολλές αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων: ΔΠρΑθ 15073/2008, 7657/2015, 9077/2018, 11523/2018, ΔΠρΘεσ 9468/2018, ΔΠρΧαν 548/2014, ΔΠρΗρα 1536/2016, 3023/2017, ΔΠρΚοζ 746/2017.

⁴²⁵ πρβλ. ΑΕΔ. 5/1989, ΑΕΔ 8/1989, ΑΕΔ 18/1993, ΑΕΔ 23/1999, ΑΕΔ 8/2002, ΣτΕ 3473/2006, ΣτΕ 4408/2005.

φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου για την ικανοποίηση απαιτήσεως ιδιωτικού δικαίου, υπάγονται στην δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Συνεπώς, σύμφωνα με τις ανωτέρω αποφάσεις, ανεξαρτήτως αν η κατασχεθείσα απαίτηση εις χείρας του Δημοσίου, των ΟΤΑ ή των ΝΠΔΔ είναι δημοσίου δικαίου, κρίσιμο για τη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων στην ανακοπή του 986 ΚΠολΔ κατά της αρνητικής δήλωσης είναι ο χαρακτήρας της αρχικής απαίτησης για την ικανοποίηση της οποίας ξεκίνησε η εκτέλεση, καθώς και το πρόσωπο του επισπεύδοντος.

Παράλληλα, κατά το ίδιο διάστημα εκδίδονταν αποφάσεις από τα πολιτικά δικαστήρια και τον Άρειο Πάγο, οι οποίες έκριναν αντίθετα, δηλαδή περί της δικαιοδοσίας των διοικητικών δικαστηρίων στις περιπτώσεις όπου ο τρίτος εις χείρας του οποίου διενεργείται η κατάσχεση είναι το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και η υποχρέωσή του προς τον οφειλέτη διέπεται από το διοικητικό δίκαιο, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η αρχική απαίτηση για την οποία επισπευδόταν η εκτέλεση ήταν ιδιωτικής φύσεως. Αποτέλεσμα ήταν να εκδοθούν οι 1548/2013 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και η 973/2017 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με τις οποίες απορρίφθηκαν ανακοπές του άρθρου 986 του ΚΠολΔ, για την ίδια υπόθεση, και από τα δύο δικαστήρια λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας. Επί της αποφαστικής σύγκρουσης έκρινε το ΑΕΔ με την 1/2019 απόφασή του, ότι “ σε περίπτωση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, όπου τρίτος είναι το Δημόσιο, κρίσιμο στοιχείο, για τον καθορισμό της προσήκουσας δικαιοδοσίας, είναι όχι η τυχόν αστική φύση της απαίτησης του επισπεύδοντος δανειστή κατά του οφειλέτη του, της οποίας τελικά επιδιώκεται η ικανοποίηση μέσω της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, αφού αυτή δεν είναι η επίδικη, αλλά η φύση της απαίτησης που κατασχέθηκε, δηλαδή η φύση της υποκείμενης σχέσης μεταξύ τρίτου και καθού η εκτέλεση, εφόσον αυτή τίθεται σε αμφισβήτηση με την άσκηση της ανακοπής, δεδομένου ότι η ανακοπή κατά της δήλωσης του τρίτου που ασκήθηκε δυνάμει του άρθρου 986 ΚΠολΔ επέχει κατ’ ουσίαν θέση αγωγής του αρχικού οφειλέτη (και δανειστή του τρίτου) κατά του τρίτου (βλ. Α.Π. 325/2008, πρβλ. Α.Ε.Δ. 1/1991, ΣτΕ 48/2014 7μ, 1490/1993 7μ, 2391/2014, 3778/2015, Α.Π. 161/2011, 884/2010, 1182/2009, 73, 10/1995)”. Μειοψηφήσαν πέντε μέλη του Δικαστηρίου⁴²⁶, τα οποία υποστήριζαν ότι το κριτήριο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας είναι η πραγματική υποκείμενη σχέση, δηλαδή η προσδιοριζόμενη από τη φύση της απαίτησης της οποίας επιδιώκεται η ικανοποίηση και όχι η φύση της απαίτησης που κατασχέθηκε εις χείρας του Ελληνικού Δημοσίου, ανεξαρτήτως του εάν πρόκειται για απαίτηση δημοσίου δικαίου. Συνεπώς, η επίμαχη διαφορά, κατά τη μειοψηφία, ήταν διαφορά ιδιωτικού δικαίου, η οποία προήλθε από την κατάσχεση εταιρείας εις βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ως τρίτου, για την είσπραξη απαιτήσεων της κατά άλλης εταιρείας, οι οποίες απαιτήσεις δημιουργήθηκαν από

⁴²⁶ ο Πρόεδρος Α. Ράντος και οι Χ. Ντουχάνης, Λ. Μόρφης, Χ. Μυλωνόπουλος και Α. Κοτζάμπαση.

προγενέστερη ιδιωτική συμφωνία που είχε συναφθεί μεταξύ τους (ΣτΕ 6/2018, ΣτΕ σε συμβούλιο 366-9/2009, 404-11/2009). Ένα μέλος του Δικαστηρίου επίσης πρόσθεσε ότι η λύση αυτή υπαγορεύεται και από το ότι στην κρινόμενη περίπτωση σκοπός της σχετικής διατάξεως του ΚΠολΔ είναι τελικώς η ρύθμιση της πρωτογενούς διαφοράς, η οποία, στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι ιδιωτικού δικαίου και όχι της δευτερογενώς παραχθείσης.

Συμπερασματικά λοιπόν, για να υπαχθεί η ανακοπή του άρθρου 34 ΚΕΔΕ, υπάγεται στα διοικητικά δικαστήρια πρέπει να συντρέχουν οι εξής δύο προϋποθέσεις: α) η κατάσχεση να πραγματοποιείται στα χέρια του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ ή άλλο διοικητικό όργανο και β) η φύση της απαίτησης που κατασχέθηκε, δηλαδή η φύση της υποκείμενης σχέσης μεταξύ τρίτου και καθού η εκτέλεση να είναι δημοσίου δικαίου.

XXIV. Δεύτερη κατάσχεση και ανακοπή 986 ΚΠολΔ

Σύμφωνα με το άρθρο 958§2 ΚΠολΔ⁴²⁷, «η αναγκαστική κατάσχεση κινητών και ακινήτων δεν εμποδίζει πλέον την κατάσχεσή τους και από άλλο δανειστή». Ρητά λοιπόν προβλέφθηκε το σύστημα των πολλαπλών κατασχέσεων στην κατάσχεση εις χείρας τρίτου. Το επιτρεπτό επιβολής και δεύτερης κατασχέσεως εις χείρας του ίδιου τρίτου αφορά καταρχήν κατασχέσεις, που επισπεύδονται από διάφορους δανειστές⁴²⁸ ή από τον ίδιο δανειστή για άλλη απαίτηση⁴²⁹. Δεν αφορά αντίθετα, άνευ ετέρου, και ενδεχόμενη δεύτερη κατάσχεση, που επιβάλλεται από τον ίδιο δανειστή για την ίδια απαίτηση, για το παραδεκτό της οποίας κρίσιμες είναι και άλλες, πέρα από το επιτρεπτό της πολλαπλής κατασχέσεως, σταθμίσεις⁴³⁰. Γίνεται δεκτό⁴³¹ ότι ο δανειστής που επέβαλε κατάσχεση εις χείρας του οφειλέτη μπορεί να παραιτηθεί απ' αυτήν και να επιβάλει νέα, η παραίτηση δε από την πρώτη κατάσχεση μπορεί να συναχθεί και σιωπηρά από την επιβολή της νέας, δεύτερης, κατασχέσεως.

Δεν είναι, όμως, παραδεκτή η επιβολή νέας κατασχέσεως με ταυτόχρονη διατήρηση δικαιωμάτων του επισπεύδοντος από την πρώτη κατάσχεση, χωρίς δηλαδή προηγούμενη ή τουλάχιστον σύγχρονη παραίτηση από την πρώτη. Σε μια τέτοια περίπτωση ο επισπεύδων στερείται εννόμου συμφέροντος για την επιβολή νέας κατασχέσεως⁴³².

⁴²⁷ Όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4335/2015.

⁴²⁸ Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας, ΚΠολΔ ΙΙ, 2000, αρθρ. 984 αριθ. 5: «από άλλον δανειστή», *Ι. Μπρίνιας*, οπ.π. σελ. 1353 «έτερος δανειστής».

⁴²⁹ *Π. Γέσιου- Φαλτσή*, οπ.π. σελ. 772, *Π. Αρβανιτάκης*, «Κύρος δεύτερης κατασχέσεως εις χείρας του ίδιου τρίτου από τον ίδιο κατασχόντα για την αυτή απαίτηση», γνμδ σε Αρμ (2000), σελ. 1126.

⁴³⁰ *Ι. Σπυριδάκης*, «Αναγκαστική Εκτέλεση», 2018, σελ. 271.

⁴³¹ *Π. Αρβανιτάκης*, οπ.π. σελ. 1126, *Ι. Σπυριδάκης*, οπ.π. σελ. 271.

⁴³² *Κ. Μπέης*, «Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξις», 1968, σελ. 196.

Η ευχέρεια, επιβολής δεύτερης κατασχέσεως εις χείρας του αυτού τρίτου και η συνεπεία αυτής παραίτηση από την πρώτη επιβληθείσα κατάσχεση από τον ίδιο δανειστή για την ίδια απαίτηση, δεν παρουσιάζεται απεριόριστη. Περιορισμοί μπορεί να προκύπτουν είτε ως προς τη μονομερή εκ μέρους του κατασχόντος παραίτηση από την πρώτη κατάσχεση, λχ. αν με αυτή θίγεται ευνοϊκή δικονομική κατάσταση που δημιουργήθηκε υπέρ του αντιδίκου του, είτε ως προς τη δυνατότητα επιβολής δεύτερης κατασχέσεως εις χείρας τρίτου, αν αυτή αντιβαίνει *in concreto* στη δομή των περί κατασχέσεως εις χείρας τρίτου ρυθμίσεων του ΚΠολΔ. Τέτοιο περιορισμό, από χρονικής απόψεως, εισάγει η παρέλευση της κατ' αρθρ. 986 ΚΠολΔ προθεσμίας προσβολής από τον κατασχόντα της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου ή της εξομοιούμενης προς αυτήν (βλ. αρθρ. 985 ΙΙΙ ΚΠολΔ) παραλείψεως του τρίτου να δηλώσει, αν υπάρχει ή όχι εις χείρας του η κατασχεθείσα απαίτηση. Το χρονικό αυτό σημείο αποτελεί, σύμφωνα με τη δομή των περί κατασχέσεως εις χείρας τρίτου ρυθμίσεων του ΚΠολΔ, το αψάτατο χρονικό όριο για την αντίδραση του δανειστή⁴³³.

Ειδικότερα, αν ο κατασχών παρέλειψε να ασκήσει ανακοπή κατά της αρνητικής ή της εξομοιούμενης προς αυτήν παραλειφθείσας δηλώσεως του τρίτου και η προθεσμία του αρθρ. 986 ΚΠολΔ παρήλθε άπρακτη, επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα του να ασκήσει ανακοπή⁴³⁴. Έτσι, δεν δικαιούται πλέον ο κατασχών να αμφισβητήσει τη δήλωση του τρίτου ή τις συνέπειες παραλείψεως της δηλώσεως, ούτε να ζητήσει την καταβολή του κατασχεθέντος ή την καταβολή της αποζημιώσεως κατ' αρθρ. 985 ΙΙ 2 ΚΠολΔ.

Μετά την επέλευση του χρονικού σημείου της εκπτώσεως δεν είναι, επίσης, δυνατή η αναβίωση του δικαιώματος του δανειστή με την επιβολή νέας κατασχέσεως⁴³⁵. Επομένως, η επιβαλλόμενη εκ νέου κατάσχεση, μετά την έκπτωση από το δικαίωμα αντιθέσεως του κατασχόντος κατά της αρνητικής δηλώσεως ή της παραλείψεως δηλώσεως του τρίτου, είναι άκυρη. Όπως γίνεται δεκτό⁴³⁶, ανατροπή των αποτελεσμάτων της παραλειφθείσας ανακοπής μόνο με αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην πρότερα κατάσταση είναι πλέον δυνατή.

Αλλά και αν ο κατασχών δανειστής άσκησε εν τέλει την ανακοπή κατά της αρνητικής ή της εξομοιούμενης προς αυτήν παραλειφθείσας δηλώσεως του τρίτου κατά το αρθρ. 986 ΚΠολΔ, η απάντηση δεν μπορεί να είναι διαφορετική. Με την άσκηση της ανακοπής κατά της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου ο κατασχών επιδιώκει δικαστικά τη διαπίστωση της αλήθειας ή αναλήθειας της δηλώσεως του τρίτου, στην ουσία δηλαδή τη διάγνωση της ίδιας της υπάρξεως ή ανυπαρξίας της

⁴³³ Π. Αρβανιτάκης, *οπ.π.* σελ. 1127.

⁴³⁴ Βλ. ενοτ. ΙΧ.1.

⁴³⁵ Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας, ΚΠολΔ ΙΙ, 2000, αρθρ. 987 αριθ. 24.

⁴³⁶ Βλ. ενοτ. ΙΧ.1.

απαιτήσεως του οφειλέτη του εις χείρας του τρίτου καν την έκταση της, η οποία και αποτελεί το αντικείμενο⁴³⁷ της δίκης επί της ανακοπής⁴³⁸.

Αν η ανακοπή του γίνει δεκτή, αν δηλαδή διαπιστωθεί η αναλήθεια της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου, το δικαστήριο θα υποχρεώσει με την απόφαση του τον τρίτο να καταβάλει το κατασχεθέν ποσό ή να παραδώσει το κατασχεμένο πράγμα στον κατασχόντα (αρθρ. 990 ΚΠολΔ), χωρίς να αποκλείεται και η καταδίκη του σε αποζημίωση (αρθρ. 986, σε συνδ. Με το άρθρο 985 ΙΙΙ ΚΠολΔ). Επομένως, η επιβολή νέας κατασχέσεως μετά την άσκηση της ανακοπής του αρθρ. 986 ΚΠολΔ, η οποία θα αποσκοπεί στο ίδιο ακριβώς αποτέλεσμα, δηλαδή στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού προς τον κατασχόντα (βλ. αρθρ. 988 Ι 1 ΚΠολΔ), επιδιώκοντας το ίδιο ακριβώς αποτέλεσμα μ' αυτό που επέφερε ήδη η άσκηση της ανακοπής, δεν μπορεί να θεωρηθεί έγκυρη ελλείψει εννόμου συμφέροντος του κατασχόντος⁴³⁹.

Η λύση αυτή δεν διαφέρει, ακόμη και αν ο κατασχών είχε παραιτηθεί νομίμως (εκτός από την πρώτη κατάσχεση) και από την εκκρεμή ανακοπή κατά της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου. Όπως ισχύει και γενικότερα στην πολιτική δίκη, η άσκηση ορισμένης διαδικαστικής πράξεως εντός της θεσπιζόμενης στον νόμο προθεσμίας ενέργειας, δεν παρέχει στον διάδικο που την επιχειρεί το δικαίωμα, παραιτούμενος από την αρχική του πράξη, να την επαναλάβει εκ νέου σε χρόνο μετά την εκπνοή της νόμιμης προθεσμίας προς ενέργεια της (λχ. η παραίτηση από ασκηθέν ένδικο μέσο και η εκ νέου άσκηση του είναι παραδεκτή, μόνον αν γίνει εντός της προθεσμίας ασκήσεως του ενδίκου μέσου)⁴⁴⁰. Επομένως, και στο πλαίσιο του αρθρ. 986 ΚΠολΔ η παραίτηση από την εκκρεμή ανακοπή και η άσκηση νέας, αλλά και η επιβολή νέας κατασχέσεως που οδηγεί κατ' ουσίαν στο ίδιο αποτέλεσμα, είναι δυνατή μόνον εντός της τριακονθήμερης προθεσμίας προσβολής της αρνητικής δηλώσεως του τρίτου. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν είναι παραδεκτή η άσκηση νέας ανακοπής ούτε όμως και έγκυρη η επιβολή, ακόμη και μέσω της παραίτησεως από την πρώτη κατάσχεση, νέας κατασχέσεως, καθώς με τον τρόπο αυτόν επέρχεται ευθεία καταστρατήγηση της ως άνω απαγορεύσεως⁴⁴¹.

XXV. Συντηρητική κατάσχεση

Από τη διάταξη του άρθρου 712 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, εν είδει ασφαλιστικού μέτρου, ο φερόμενος ως δανειστής μίας χρηματικής απαίτησης, προς εξασφάλιση της εν λόγω απαίτησής του, δύναται και προ της απόκτησης από μέρους του εκτελεστού τίτλου, να κατάσχει συντηρητικά εις χείρας τρίτου, μεταξύ άλλων,

⁴³⁷ Βλ.ενοτ. VI.1.

⁴³⁸ Π. Αρβανιτάκης, οπ.π. σελ. 1127.

⁴³⁹ Π. Αρβανιτάκης, οπ.π. σελ. 1128.

⁴⁴⁰ Κεραμευς/Κονδύλης/Νίκας, ΚΠολΔ Ι, εισαγ. παρατ. 495-590 αριθ. 10.

⁴⁴¹ Π. Αρβανιτάκης, οπ.π. σελ. 1128.

χρηματική απαίτηση του οφειλέτη του σε βάρος του τρίτου αυτού προσώπου. Στη συντηρητική κατάσχεση απαιτήσεων εις χείρας τρίτου, κατά ρητή νομοθετική παραπομπή από τη διάταξη του άρθρου 712 ΚΠολΔ εφαρμόζονται οι διατάξεις περί αναγκαστικής κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, στο μέτρο που με τις διατάξεις των άρθρων 712 επ. ΚΠολΔ δεν εισάγεται ειδικότερη ρύθμιση.⁴⁴²

Η συντηρητική κατάσχεση απαιτήσεων εις χείρας τρίτου συντελείται με την επίδοση στον τρίτο αντιγράφου της απόφασης που τη διατάσσει (ή ανάλογα της διαταγής πληρωμής κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 724 παρ. 1 ΚΠολΔ), με επιταγή προς αυτόν να μην εξοφλήσει την απαίτηση, ενώ απαιτείται και σε αυτήν την περίπτωση επίδοση στον οφειλέτη σχετικού εγγράφου, που να τον πληροφορεί για την κατάσχεση, εντός οκτώ ημερών, εκτός και αν η επίδοση αυτή προηγηθεί. Ο τρίτος υποχρεούται να προβεί στη δήλωση του άρθρου 985 ΚΠολΔ. Αν μεν η δήλωσή του είναι αρνητική, ο δανειστής διατηρεί δικαίωμα ανακοπής κατά το άρθρο 986 ΚΠολΔ, που η μη άσκηση ή η τελεσίδικη απόρριψή της επιφέρουν την αυτοδίκαιη άρση της συντηρητικής κατάσχεσης. Σε περίπτωση δε, που η δήλωση είναι θετική, όπως και σε περίπτωση που η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ γίνει τελεσίδικα δεκτή, η συντηρητική κατάσχεση τρέπεται σε αναγκαστική με την τελεσιδικία της απόφασης, που δέχεται την αγωγή για την κύρια υπόθεση, κατ' άρθρο 722 παρ. 2 ΚΠολΔ, με περαιτέρω συνέπεια και την αναγκαστική εκχώρηση της απαίτησης τότε στον δανειστή⁴⁴³.

XXVI. Η κατάσχεση τραπεζικών καταθέσεων

Και επί της κατασχέσεως, τραπεζικών καταθέσεων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 982 ΚΠολΔ. επ., μεταξύ των οποίων και το άρθρο 985 του, η οποία επιβάλλει στον τρίτο (Τράπεζα) την υποχρέωση, μέσα σε οκτώ ημέρες από του επιδοθεί το κατασχετήριο να δηλώσει αν υπάρχει η απαίτηση που κατασχέθηκε στα χέρια του (985 § 1 ΚΠολΔ).

Η εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής του τρίτου είχε καταστεί ανεπίτρεπτη, λόγω της απαγορευτικής διατάξεως του άρθρου 1 του ν.δ. του 1059/1971, με την οποία επιβαλλόταν το απόρρητο, όσον αφορά την παροχή οποιασδήποτε πληροφορίας, σχετικής με την ύπαρξη ή μη καταθέσεων του καθού η κατάσχεση - γεγονός που διέκοπτε την ομαλή εξελικτική πορεία της κατάσχεσης περί της οποίας πρόκειται. Η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 1 ν.δ. 1059/1971, συνάντησε την καθολική αντίδραση, κατ' αρχήν της θεωρίας και αργότερα και της νομολογίας⁴⁴⁴.

Αυτό ακριβώς το γεγονός, οδήγησε στη θέσπιση της διατάξεως του άρθρου 24 ν. 2915/2001, προκειμένου να παρασχεθεί στον τρίτο η δυνατότητα εφαρμογής του

⁴⁴² βλ. ΠΠΘες 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ.

⁴⁴³ Κεραμέζης/Κονδύλης/Νίκας, Ερμηνεία κατ' άρθρο ΚΠολΔ, άρθρα 712 επ., σελ. 1396 επ..

⁴⁴⁴ Ι. Καστριώτης Δ38 (2007), σελ. 66επ..

άρθρου 985, έτσι ώστε να μπορεί η Τράπεζα να εξηγηθεί ειλικρινώς περί της υπάρξεως ή μη καταθέσεων του καθού η κατάσχεση, ως επιβάλλει η διάταξη του άρθρου αυτού (985 ΚΠολΔ)⁴⁴⁵.

Σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 24 εδ. β Ν. 2915/2001, «*Το απόρρητο των κάθε μορφής καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα καθώς και των άυλων μετοχών που καταχωρίζονται στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών (Κ.Α.Α.) δεν ισχύει έναντι του δανειστή που έχει δικαίωμα κατάσχεσης της περιουσίας του δικαιούχου της κατάθεσης ή της μετοχής. Το απόρρητο αίρεται μόνο για το χρηματικό ποσό που απαιτείται για την ικανοποίηση του δανειστή*».

Η άρση του απορρήτου που εισήχθη με το άρθρο 24 του ν. 2915/2001, είναι περιοριστική τόσο ως προς τα πρόσωπα για τα οποία ισχύει και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν προκειμένου να υπαχθούν στις ευνοϊκές ρυθμίσεις της διάταξης αυτής, όσο και ως προς το κατασχόμενο αντικείμενο⁴⁴⁶.

Ορίζεται ότι η ισχύς της συγκεκριμένης διάταξης εκτείνεται αποκλειστικά έναντι του δανειστή που διαθέτει κάποιον από τους εκτελεστούς τίτλους που απαριθμούνται στο άρθρο 904§1 ΚΠολΔ, που έχουν δηλαδή αποδεδειγμένα δικαίωμα να επιβάλλουν κατάσχεση. Το ερώτημα που απασχόλησε στη πράξη τη θεωρία και τη νομολογία ήταν αν ο δανειστής ο οποίος έχει τέτοιο δικαίωμα να επιβάλει κατάσχεση στη περιουσία οφειλέτη του, έχει περαιτέρω δικαίωμα πληροφόρησης από την τράπεζα για την κατάσταση των καταθέσεων του οφειλέτη του ή αν αντίθετα είναι υποχρεωμένος να προχωρήσει πρώτα στη κατάσχεση προκειμένου να έχει το δικαίωμα να λάβει πληροφορίες για τις καταθέσεις του οφειλέτη του. Ως προς το θέμα αυτό έχουν εκφραστεί διάφορες απόψεις. Σύμφωνα με την πιο επιεική άποψη⁴⁴⁷, ο δανειστής που έχει δικαίωμα να επιβάλει κατάσχεση κατά του οφειλέτη του, έχει

⁴⁴⁵ Αξιοσημείωτη είναι η υπ' αριθμ. 19/2001 απόφαση της Ολομελείας του ΑΠ:Πιο συγκεκριμένα, «με την κατάσχεση ενασκείται δικαίωμα, για την ικανοποίηση του οποίου πρέπει να τηρηθεί η προβλεπόμενη στον ΚΠολΔ διαδικασία, στην οποία περιλαμβάνεται και η δήλωση του τρίτου (της Τράπεζας) σχετικά με την ύπαρξη της απαίτησης. Η δήλωση αυτή αποτελεί, συνεπώς, δικονομική υποχρέωση της Τράπεζας, απορρέουσα από την κατάσχεση για την ικανοποίηση του κατασχόντος δανειστή, η οποία διαφορετικά θα ματαιωνόταν. Απόρρητο, άρα, δεν υφίσταται στο μέτρο που, για την ικανοποίηση του δικαιώματος του κατασχόντος δανειστή, απαιτείται να αποκαλυφθεί η ύπαρξη της κατάθεσης διότι αυτό το δικαίωμα κατισχύει. Αντίθετη ερμηνεία των διατάξεων που προαναφέρθηκαν θα προσέκρουε άλλωστε στο άρθρο 20§1 του Συντάγματος, που ορίζει ότι, καθένας έχει δικαίωμα σε παροχή έννομης προστασίας, διότι σ' αυτήν περιλαμβάνεται και η αναγκαστική εκτέλεση, μορφή της οποίας αποτελεί και η κατάσχεση στα χέρια τρίτου για την ικανοποίηση απαίτησης, χωρίς δε τη δήλωση της Τράπεζας, ως τρίτης, και χωρίς τη δυνατότητα να ασκηθεί κατά της (ρητής ή σιωπηρής) αρνητικής δηλώσεώς της η ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολ., η μορφή αυτή έννομης προστασίας θα απέβαινε ανέφικτη και δεν είναι συνταγματικώς ανεκτό ο νομοθέτης να αποκλείει την ικανοποίηση της απαίτησης του ανακόπτοντος λόγω του τραπεζικού απορρήτου των καταθέσεων». Ως εκ τούτου, η τυχόν άρνηση της Τραπεζής να προβεί στη δήλωση του άρθρου 985 ΚΠολΔ, οχυρωμένη πίσω από το απόρρητο των τραπεζικών καταθέσεων ή η παράλειψη υποβολής αυτής θα επιφέρει ως έννομη συνέπεια την εξομοίωσή της με αρνητική δήλωση (άρθρο 985§3 ΚΠολΔ), υποκείμενη στην ανακοπή του άρθρου 986 ΚΠολΔ.

⁴⁴⁶ Βλ. ενδ. ΜΠΘεσ 20409/2005 ΝΟΜΟΣ.

⁴⁴⁷ Βλ. ενδ. ΜΠΤρικ 738/2002, ΔΕΕ 2002,σελ1006, Π.Μάζης, ΝοΒ50 (2002) σελ. 642.

και το δικαίωμα να ζητήσει πληροφορίες από το πιστωτικό ίδρυμα, όπου ο οφειλέτης τηρεί τις καταθέσεις του. Διαφορετικά, αν ο δανειστής δεν είχε τέτοιο δικαίωμα, αυτό θα δυσχέραινε στην πράξη την επιβολή της κατάσχεσης. Σύμφωνα δε με άλλη αυστηρότερη αλλά επικρατέστερη εκδοχή⁴⁴⁸, η υποχρέωση της τράπεζας για παροχή πληροφοριών γεννάται τη στιγμή της κοινοποίησης του κατασχετηρίου και μόνο υπό τον τύπο της δήλωσης του άρθρου 985 ΚΠολΔ. Μολονότι δεν ορίζεται ρητά στο άρθρο 24 του ν. 2915/2001, αυτό επιβάλλεται και από μία σύμφωνη με το Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις ερμηνεία, καθώς δεν είναι δυνατό να καταλυθεί το συνταγματικά κατοχυρωμένο απόρρητο με κοινή νομοθετική διάταξη, παρά μόνο για κατάχρηση, προσβολή δικαιωμάτων άλλων προσώπων ή για παραβίαση χρηστών ηθών και αυτό μόνο στο μέτρο που επιτρέπει η αρχή της αναλογικότητας⁴⁴⁹. Το ισχύον δηλαδή νομοθετικό καθεστώς δεν επιτρέπει στον δανειστή που δεν έχει προχωρήσει σε κατάσχεση της κατάθεσης του οφειλέτη του στα χέρια κάποιου πιστωτικού ιδρύματος, δικαίωμα παροχής πληροφοριών από αυτό ακόμη και αν επιδεικνύει όλα τα έγγραφα που τον νομιμοποιούν να ενεργήσει προς αυτή τη κατεύθυνση⁴⁵⁰.

Είναι γεγονός ότι το ζήτημα χρήζει νομοθετικής επέμβασης, λόγω της ανάγκης για αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος της αναγκαστικής εκτέλεσης ως μία από τις εκφάνσεις του δικαιώματος έννομης προστασίας. Έως ότου όμως ληφθεί η σχετική πρωτοβουλία, τα πιστωτικά ιδρύματα δεν υποχρεούνται ούτε και δικαιούνται να παρέχουν την οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τις καταθέσεις των πελατών τους, εφόσον δεν έχει επιβληθεί επ' αυτών κατάσχεση⁴⁵¹.

XXVII. Κανονισμός 655/2014

Ο Κανονισμός 655/2014 θεσπίζει μια ευρωπαϊκή διαδικασία, που έχει ως στόχο την εξασφάλιση των απαιτήσεων. Δυνάμει αυτής της διαδικασίας, παρέχεται η δυνατότητα σε ένα δανειστή να αιτηθεί την έκδοση μιας ευρωπαϊκής διαταγής, για προσωρινή κατάσχεση των λογαριασμών του οφειλέτη, ώστε να αποτρέψει με τον τρόπο αυτό να εισπραχθούν ή να μεταφερθούν χρήματα από έναν τραπεζικό λογαριασμό που τηρείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η διαταγή δέσμευσης αναγνωρίζεται χωρίς οποιαδήποτε άλλη διαδικασία στο κράτος μέλος που βρίσκεται ο λογαριασμός και εκτελείται κατά το εθνικό δίκαιο του κράτους αυτού άμεσα. Η τράπεζα στην οποία απευθύνεται η διαταγή την εκτελεί επίσης άμεσα και δεσμεύει απευθείας λογαριασμούς του οφειλέτη έως του ποσού της

⁴⁴⁸ Π.Γέσιου-Φαλτσή, ΔΕΕ 2002, σελ. 421επ., Ι. Καστριώτης Δ38 (2007), σελ. 66επ. Κ.Μπέης Δ 2002 σελ. 136 επ, Σ. Ψυχομάνης, ΔΕΕ 8 (2002) σελ. 473.

⁴⁴⁹ Σ. Ψυχομάνης, ΔΕΕ 8 (2002) σελ. 473.

⁴⁵⁰ Αν. Ταμαμίδης, «Η κατάσχεση των τραπεζικών καταθέσεων ιδιωτών», 2005, σελ. 143-145, Ι. Καστριώτης Δ38 (2007), σελ. 66επ..

⁴⁵¹ Αν. Ταμαμίδης, οπ.π., σελ. 144.

διαταγής. Κατόπιν, εντός τριών εργάσιμων ημερών μετά την εκτέλεση της διαταγής δέσμευσης, η τράπεζα ή άλλος αρμόδιος για την εκτέλεση της διαταγής φορέας στο κράτος μέλος εκτέλεσης εκδίδει δήλωση, στην οποία αναφέρει αν και σε ποια έκταση δεσμεύθηκαν τα ποσά του ή των λογαριασμών του οφειλέτη και, αν ναι, την ημερομηνία εκτέλεσης της διαταγής⁴⁵². Αν, κατ' εξαίρεση, η τράπεζα αδυνατεί να εκδώσει τη δήλωση εντός τριών εργάσιμων ημερών, πρέπει να την εκδώσει το συντομότερο δυνατό, όχι όμως αργότερα από το τέλος της όγδοης εργάσιμης ημέρας που ακολουθεί την εκτέλεση της διαταγής (άρθρ. 25 § 1)⁴⁵³.

Η δήλωση εκδίδεται βάσει τυποποιημένου εντύπου (άρθρ. 52 § 2, Παράρτημα IV Εκτελεστικού Καν. 2015/1823), στο οποίο πρέπει να μνημονεύονται, ιδίως, το εκδόν την ΕΔΔΛ δικαστήριο, ο αριθμός και ημερομηνία έκδοσης της ΕΔΔΛ, το συνολικό ποσό (και το νόμισμα) που πρόκειται να δεσμευθεί βάσει της ασφαλιστέας απαίτησης, προσωπικά στοιχεία του δανειστή και του οφειλέτη, τα ποσά που δεσμεύθηκαν τελικά ή η ανεπάρκειά τους να καλύψουν πλήρως την ασφαλιζόμενη απαίτηση, οι λόγοι για τους οποίους δεν κατέστη τελικά δυνατή η δέσμευση (λ.χ. αδυναμία ταυτοποίησης του λογαριασμού), το είδος του λογαριασμού, η ενδεχόμενη εξαίρεσή του από την κατάσχεση, τα εξαιρέτα κατά το εθνικό δίκαιο ποσά, καθώς και η τυχόν δέσμευση των ποσών κατ' εκτέλεση άλλων ασφαλιστικών μέτρων. Ο τρόπος γνωστοποίησης της δήλωσης προσδιορίζεται αυτόνομα από τον Κανονισμό⁴⁵⁴.

Το κανονιστικό πλαίσιο του εν λόγω Κανονισμού, παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με την διαδικασία κατάσχεσης εις χείρας τρίτου. Ωστόσο, διαφοροποιείται από την εθνική διαδικασία κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, μεταξύ άλλων, και στο γεγονός ότι δεν καθιερώνεται αυτόνομο ένδικο βοήθημα υπέρ του δανειστή προς ακύρωση αυτής καθαυτής της δήλωσης της τράπεζας, όταν είναι αρνητική ή ανακριβής, με αποτέλεσμα αφενός μεν το ανεφάρμοστο της ανακοπής του άρθρ. 986 ΚΠολΔ, αφετέρου δε τον περιορισμό της προστασίας του δανειστή αποκλειστικά στην αποζημίωση κατά τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου (άρθρ. 986 εδ. β). Επίσης, δεν παρέχεται στον τρίτο (τράπεζα) δικαίωμα προσβολής της κατάσχεσης για κανένα λόγο, ώστε να καθίσταται, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διαδικασίας, ανεφάρμοστη η ρύθμιση του άρθρ. 987 ΚΠολΔ⁴⁵⁵.

⁴⁵² Βλ. άρθρο 25 Καν. 655/2014.

⁴⁵³ *Α-Μ Πίψου* «Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 655/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 περί της διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυννοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» σε Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων, *Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου*, 2017 σελ. 358.

⁴⁵⁴ Βλ. άρθρο 25 Καν. 655/2014.

⁴⁵⁵ *Α-Μ Πίψου* οπ.π. σελ. 370.

XXVIII. Επίλογος

Κατά το σύστημα του ΚΠολΔ, η κατάσχεση στα χέρια τρίτου αποτελεί ένα από τα μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης, για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Εξελίσσεται δε -ιδίως η κατάσχεση απαιτήσεων εις χείρας τρίτου-, σε ένα ιδιαίτερος σημαντικό μέσο αναγκαστικής εκτελέσεως. Η εν λόγω διαπίστωση οφείλεται κατά κύριο λόγο στο σχετικά εύκολο και ταχύ τρόπο εξελίξεως της διαδικασίας, στη δυνατότητα προσβάσεως και σε μέλλουσες απαιτήσεις, και στην ενδεχόμενη διασφάλιση ικανοποιήσεως, όλης ή μέρους της κατασχεθείσης απαίτησης, αν ήθελε προκύψει απαίτηση του οφειλέτη κατά του τρίτου⁴⁵⁶.

Στην παρούσα εξετάστηκαν τα ζητήματα που αφορούν τη δήλωση του τρίτου, η οποία αποτελεί τον μοχλό της επισπευδόμενης διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως με τη μορφή της κατασχέσεως εις χείρας τρίτου, με την έννοια ότι η εξέλιξη της διαδικασίας αυτής και οι έννομες συνέπειες των άρθρων 985 – 989 ΚΠολΔ εξαρτώνται από το περιεχόμενο της δηλώσεώς του. Πράγματι, η μεν εμπρόθεσμη υποβολή καταφατικής δηλώσεως του τρίτου έχει ως συνέπεια, μετά την πάροδο της κατά το άρθρο 988 § 1 προθεσμίας (και υπό την προϋπόθεση της επάρκειας της κατασχεθείσης χρηματικής απαιτήσεως για τον κατασχόντα ή τους κατασχόντες) την αυτοδίκαιη εκ του νόμου εκχώρηση στον κατασχόντα (ή στους κατασχόντες) της απαιτήσεως που κατασχέθηκε. Η δε ρητή (ή σιωπηρή) αρνητική δήλωσή του παρέχει στον κατασχόντα το δικαίωμα ασκήσεως της κατ' άρθρο 986 ανακοπής κατ' αυτής, με την οποία μπορεί να αμφισβητήσει την αρνητική δήλωση του τρίτου και να αξιώσει από αυτόν την καταβολή του ποσού που κατασχέθηκε ή την παράδοση σε συμβολαιογράφο του κατασχεθέντος κινητού, προκειμένου να πλειστηριασθεί, καθώς και αποζημίωση κατ' άρθρο 985 § 3. Επομένως, αναλόγως με το περιεχόμενο της δηλώσεως αυτής η διαδικασία της κατασχέσεως εις χείρας τρίτου ακολουθεί διαφορετική πορεία.

Εξετάστηκε επίσης η θεματική της ανακοπής κατά της δήλωσης του τρίτου (άρθρα 986 ΚΠολΔ), από το στάδιο της άσκησής της, έως την έκδοση απόφασης επί αυτής όσο και ειδικότερα ζητήματα και διχογνωμίες ως προς συγκεκριμένα θέματα που αναφέρονται. Η εν λόγω ανακοπή, ενέχει τεράστιο πρακτικό ενδιαφέρον και συναντάται συχνότατα στη νομολογιακή πρακτική. Αποτελεί δε γεγονός ότι ασκεί δραστική επιρροή στην εξέλιξη της διαδικασίας κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, καθώς θέτει υπό δικαστική διάγνωση μια διαδικασία η οποία, εάν δεν εμφιλοχωρούσε η άσκησή της, θα επιλυόταν εξωδίκως⁴⁵⁷.

⁴⁵⁶ Βλ. Γ. Ορφανίδης, «Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου», Οι προϋποθέσεις για την επιβολή κατασχέσεως εις χείρας τρίτου (εισήγηση σε 41^ο Πανελλήνιο Συνέδριο ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων), σελ.27-28.

⁴⁵⁷ Χωρίς βεβαίως την άσκηση και των λοιπών ανακοπών που προβλέπονται στην κατάσχεση εις χείρας τρίτου.

Τέλος, έγινε αναφορά σε ειδικότερα ζητήματα, όπως η δήλωση του τρίτου και η ανακοπή σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ και οι διαφορές που εντοπίζονται με τη διαδικασία του ΚΠολΔ, η δυνατότητα επιβολής δεύτερης κατάσχεσης από τον ίδιο δανειστή, η διαδικασία στη συντηρητική κατάσχεση εις χείρας τρίτου, η παρεμφερής διαδικασία της ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού σύμφωνα με τον Κανονισμό 655/2014 και η διαδικασία κατάσχεσης τραπεζικών καταθέσεων.

Είναι γεγονός ότι οι ρυθμίσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τόσο αναφορικά με την κατάσχεση εις χείρας τρίτου στο σύνολό της, όσο και αναφορικά με το ειδικότερο ζήτημα της δήλωσης του τρίτου, κρίνονται σε μεγάλο βαθμό επαρκείς και ικανοποιητικές. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, σε πολλά σημεία παρατηρούνται ασάφειες, οι οποίες με τη σειρά τους δημιουργούν διάσταση απόψεων σε θεωρία και νομολογία και κατ' επέκτασιν ανασφάλεια δικαίου. Γι' αυτόν το λόγο κρίνεται αναγκαία η νομοθετική παρέμβαση ώστε να διασαφηνιστούν και να επιλυθούν ζητήματα με μεγάλη πρακτική αξία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Απαλαγάκη Χ. «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο», β' έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017.
- Βαθρακοκοίλης Β. «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Ερμηνευτική-Νομολογιακή Ανάλυση».
- Γέροντας Α. / Ψάλτης Α., «Ερμηνεία ΚΕΔΕ», 3^η έκδοση, 2016.
- Γέσιου-Φαλτσή Π., Εγχειρίδιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Ειδικό Μέρος, Εκδ. Σάκκουλα 2001.
- Γέσιου- Φαλτσή Π., Η δικονομική έννομη τάξη IV- Μελέτες και γνωμοδοτήσεις δικαίου αναγκαστικής εκτελέσεως, Εκδ. Σάκκουλα 2009.
- Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων, Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου, 41^ο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2017.
- Καστριώτης Ι., Η κατάσχεση εις χείρας τρίτου (κατά τον ΚΠολΔ), Τόμος β', Εκδόσεις Βασ. Ν. Κατσαρού, 2009.
- Κατράς Ι. «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας», Εκδ. Σάκκουλας, 2016.
- Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας, «Ερμηνεία ΚΠολΔ II», 2000.
- Κόντης Γ. «Επίκαιρα ζητήματα κατάσχεσης τραπεζικών λογαριασμών κατά το εθνικό και κοινοτικό δικονομικό δίκαιο», Εκδ. Σάκκουλα, 2018.
- Μακρίδου Κ., «Ειδικές Διαδικασίες», Εκδ. Σάκκουλα 2017.
- Μπέης Κ., «Πολιτική Δικονομία - Γενικές αρχές και ερμηνεία των άρθρων», Τομός 3^{ος} Α Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1973.
- Μπρακατσούλας Β., «Αναγκαστική εκτέλεση, Θεωρία-Νομολογία-Πράξη», Γ' έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2014.
- Μπρίνιας Ι., «Αναγκαστική Εκτέλεσις», Μέρος Ι, Β' Έκδοση, 1979, Αθήνα.
- Μπρίνιας Ι. «Αναγκαστική Εκτέλεσις », Μέρος ΙΙ, Β' Έκδοση, 1980, Αθήνα.
- Μπρίνιας Ι., « Αναγκαστική Εκτέλεσις», Μέρος V, Έκδοση Β', 1982, Αθήνα.
- Μπρίνιας Ι., Η Διοικητική Εκτέλεση, 1987, Αθήνα.
- Νίκας Ν., «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως», Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ β' έκδοση, 2017.

- Νικολόπουλος Γ., «Αναγκαστική Εκτέλεση», Β' Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2012.
- Παπαχρήστου Β., «Η Διοικητική Εκτέλεση μετά τους νόμους 1406/1983, 1867/1989 και 1882/1990», Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 1992.
- Ράμμος Γ., «Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου», τ. Γ', Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 1982.
- Ρήγας Κ., «Η νομική φύση και η κατάσχεση των άυλων τίτλων», Εκδ. Σάκκουλας, 2020.
- Σπυριδάκης Ι., «Αναγκαστική Εκτέλεση», Εκδ. Σάκκουλα 2018.
- Ταμαμίδης Αν. «Η κατάσχεση των τραπεζικών καταθέσεων ιδιωτών», 2005.
- Τέντες Ι. «Αναγκαστική Εκτέλεση», Νομική Βιβλιοθήκη 2019.
- Χαμηλοθώρης Ι./Κλουκίνας Χ./Κλουκίνας Θ., «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης- Κατάσχεση», Τόμος Τρίτος, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2007.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρβανιτάκης Π., «Κύρος δεύτερης κατασχέσεως εις χείρας του ίδιου τρίτου από τον ίδιο κατασχόντα για την αυτή απαίτηση», Αρμ 56 (2002)
- Βελλής Γ., παρατ. στην ΠΠΑθ 4929/1995 ΝοΒ 35 (1987).
- Π.Γέσιου-Φαλτσή, ΔΕΕ 2002.
- Γιαννόπουλος Π. παρατ. στην ΑΠ 1914/2011, ΕΠολΔ (2012).
- Γιαννόπουλος Π., Οι ειδικές διαδικασίες του ΚΠολΔ μετά το Ν. 4335/2015, ΕΠολΔ (2015).
- Δημητρίου Δ., «»Σκέψεις περί του αντικειμένου της ανακοπής κατά της δηλώσεως του τρίτου επί κατασχέσεως εις χείρας του, ΕΠολΔ 6 (2013).
- Καστριώτης Ι., Η καταφατική ή αρνητική δήλωση ως και η παράλειψις υποβολής δηλώσεως, του κατά το άρθρο 982 επ. τρίτου, στα πλαίσια των διατάξεων του άρθρου 988 ΚΠολΔ, Δίκη 26.
- Κατηφόρης Ν., παρατ. στην ΑΠ 1065/2009, ΕΠολΔ (2010).
- Κεραμεύς Κ., Γνωμοδότηση, ΝοΒ 19 (1971).
- Κόντης Γ., παρατ. στην ΑΠ 95/2016, ΕΠολΔ (2016)
- Κουσουλός Ι., ΝοΒ 24 (1976).

- Μάζης Π., ΝοΒ50 (2002).
- Μάζης Π., γνμδ, ΕλλΔνη 47, (2006).
- Μαρδάκης Σ., παρατ. στην ΠΠΠειρ 24/1982 ΕλλΔικ 23 (1982).
- Μελάς Σ., παρατ. στη ΜΠΒολ 32/1971, Δ 29 (1998).
- Μητσόπουλος Γ., Παρατηρήσεις στην ΑΠ 221/1976, Δ 7 (1976)
- Μπαρμπαστάθης Σ., ΝοΒ 20 (1972).
- Μπέης Κ., «Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξις», (1968).
- Μπρίνιας Ι., «Προβλήματα από την κύρωση του άρθρ. 33 ΚΕΔΕ», Τιμ.Τόμ. Γ. Μητσοπούλου ΙΙ (1993).
- Ορφανίδης Γ., στον τόμο της ΕΕΔ: «η κατάσχεση εις χείρας τρίτου» (2017)
- Παναγόπουλος, «Ζητήματα ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου από την κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου», σε ΕφΑΔ 9 (2016).
- Παπαθανασίου Α., παρατ. στην ΕφΠειρ 678/1987 Αρμ ΛΒ´ (1978).
- Παπανικολάου Γ. παρατ. σε ΑΠ 221/1976, Δ 7 (1976).
- Πλιάτσικας Κ., «Η θετική δήλωση του τρίτου στο πλαίσιο της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου» ΕλλΔνη 2014.
- Πλουμής Χρ., παρατ. στην ΑΠ 44/1990, ΕλλΔικ 32 (1991).
- Ποδηματά Ε., «Ζητήματα από την κατάσχεση στα χέρια τρίτου κατά τον ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974).
- Σταματόπουλος Σ., παρατ, στην ΕφΘεσ 1433/1977, Δ 15 (1974).
- Τσαντίνης Σ. – Χατζηγιωάννου Β., «Διαδικασία εκδίκασης της ανακοπής κατά της δήλωσης του τρίτου (986 ΚΠολΔ) μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015», ΕλλΔνη, 3, (2018).
- Χριστοδούλου Φ., «Η έννοια της καταθέσεως και το ζήτημα του ακατάσχετου κατά το νόμο περί του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων», γνμδ ΔΕΕ 1998.
- Ψυχομάνης Σ., ΔΕΕ 8 (2002).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΕΔ

ΑΕΔ 1/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΕΔ. 5/1989

ΑΕΔ 8/1989

ΑΕΔ 18/199

ΑΕΔ 23/1999

ΑΕΔ 8/2002

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣτΕ

ΣτΕ 6/2019 www.sakkoulas-online.gr

ΣτΕ 1904/2010

ΣτΕ 363-368/2009

ΣτΕ 3473/2006,

ΣτΕ 4408/2005

ΣτΕ 47/2003, ΝΟΜΟΣ

ΣΤΕ 743/1993

ΣτΕ 1286/1999

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΔΠρΑθ 9077/2018,

ΔΠρΑθ 11523/2018

ΔΠρΘεσ 9468/2018

ΠρΛαρ. 1573/2018

ΔεφΑΘ 973/2017

ΔΠρΧαν 548/2014,

ΔΠρΗρα 1536/2016

ΔΠρΗρα 3023/2017

ΔΠρΚοζ 746/2017

ΔΠρΒερ. 773/2017

ΔΠρΑθ 7657/2015

ΔΠρΑθ 15073/2008

ΔεφΑΘ 3342/2008

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΟΛΑΠ

ΟΛΑΠ 19/2001 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΟΛΑΠ 3/1993 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΠ

ΑΠ 287/2020 <http://www.areiospagos.gr/>

ΑΠ 259/2020 <http://www.areiospagos.gr/>

ΑΠ 1386/2019 ΝΟΜΟΣ,

ΑΠ 1261/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 1242/2019 ΝΟΜΟΣ

ΑΠ 1132/2019 ΝΟΜΟΣ

ΑΠ 919/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 825/2018 ΝΟΜΟΣ

ΑΠ 139/2018 <http://www.areiospagos.gr/>

ΑΠ 1941/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 1500/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 1127/2017 <http://www.areiospagos.gr/>

ΑΠ 752/2017 <http://www.areiospagos.gr/>

ΑΠ 663/2017 ΝΟΜΟΣ,

ΑΠ 335/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 448/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 95/2016 ΝΟΜΟΣ

ΑΠ 96/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 1996/2014 <http://www.areiospagos.gr/>

ΑΠ 369/2014, ΕφΑΔ 2014

ΑΠ 480/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΑΠ 1914/2011 ΝΟΜΟΣ

ΑΠ 256/2011 ΝΟΜΟΣ

ΑΠ 161/2011 ΝοΒ 59 (2011)

ΑΠ 117/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΑΠ 884/2010 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΑΠ 2347/2009, ΕλλΔνη 2010
ΑΠ 1182/2009 <http://www.areiospagos.gr/>
ΑΠ 1065/2009, ΕΠολΔ 2010
ΑΠ 325/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΑΠ 467/2005 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΑΠ 505/2003, ΝοΒ 2003.2123
ΑΠ 1456/1999
ΑΠ 44/1990, ΕλλΔνη 1991
ΑΠ 73/1995, ΕλλΔνη 1997
ΑΠ 10/1995 ΕλλΔνη 1996.105
ΑΠ 3/1995 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΑΠ 15/1993
ΑΠ 221/1976, Δ 7 (1976)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ

ΕφΑθ 279/2020 ΝΟΜΟΣ
ΕφΛαρ 172/2020, ΤΝΠ ΔΣΑ
ΕφΛαρ 230/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΕφΠειρ 104/2019 <http://www.efeteio-peir.gr/>.
ΕφΘεσ 2646/2017 ΝΟΜΟΣ,
Εφ/Θεσ 1492/2017 ΝΟΜΟΣ,
ΕφΑθ 1059/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΕφΛαρ 313/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΕφΑθ 2284/2016, ΕφΑΔ 2017.
ΕφΑθ 303/2016 ΝΟΜΟΣ
ΕφΠειρ 377/2015 ΝΟΜΟΣ
ΕφΠειρ 120/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΕφΑθ 5740/2011 ΝΟΜΟΣ
ΕφΑθ 6888/2008 ΝΟΜΟΣ
ΕφΑθ 2780/2008 ΕφΑΔ 2 (2009)
ΕφΑθ 1050/2008, ΕλλΔνη 2008

Εφαθ 1022/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ
Εφαθ 3060/2007 ΤΝΠ ΔΣΑ,
Εφαθ 1930/2007 ΕφαΔ (2008)
Εφαθ 1837/2007 ΝοΒ 2007
Εφαθ 5526/2006 ΝΟΜΟΣ
Εφαθ 9000/2005 ΧρΙΔ 6 (2006).
ΕφΛαρ 379/2003 ΝΟΜΟΣ
ΕφΚερκ 97/2001 ΙονΕπιθΔ 2001,93.
Εφαθ 8540/1999 ΝΟΜΟΣ
Εφαθ 3407/1999 ΕΦΑΔ 2001.774
Εφαθ 7319/1998 ΕλλΔνη 1999. 1128
ΕφΔωδ 287/1996, ΝοΒ 1997
ΕφΠειρ 678/1987, ΝοΒ 35 (1987)
ΕφΘεσ 1433/1977, Αρμ ΛΒ' (1978)
Εφαθ 4238/1971, ΝοΒ 20 (1972),

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΛΥΜΕΛΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩΝ

ΠΠΗρ 19/2020 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΑ 3486/2018 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΘεσ 12935/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΠΠΘεσ 9162/2016 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΘεσ 1945/2016 ΤΝΠ
ΠΠΑ 1460/2016 ΝΟΜΟΣ,
ΠΠΑ 288/2016 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΑθ 109/2016 ΝΟΜΟΣ,
ΠΠΑ 542/2015 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΠΠΘεσ 20701/2014 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΘεσ 11603/2014 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΠΠΘεσ 9231/2014 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΠΠΑ 2661/2014 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΑ 3106/2013 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΑ 1485/2013 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΑ 5409/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΠΠΡοδ 164/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΠΠΘεσ 25451/2007 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΠΠΒερ 17/2006, ΝΟΜΟΣ.
ΠΠΑ 10250/2003 Αρμ 57 (2003)
ΠΠΠειρ 3563/2014 ΝΟΜΟΣ
ΠΠΑθ 4929/1995, Δ 29 (1998)
ΠΠΞανθ 166/1995
ΠΠΠειρ 24/1982, ΕλλΔικ 23 (1982)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΟΝΟΜΕΛΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩΝ

ΜΠΠ 2114/2020 www.protodikeio-peir.gr
ΜΠΒολ 631/2020 αδημ.
ΜΠΠατρ 215/2020 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΠ 4044/2019 www.protodikeio-peir.gr.
ΜΠΠ 1564/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΚοζ 231/2019 ΝΟΜΟΣ
ΜΠΘεσ 3112/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΘεσ 1295/2018, ΕλλΔ/νη 2018/850
ΜΠΑ 843/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΡοδ 261/2018 ΕφΑΔΠολΔ 2018
ΜΠΘεσ 4496/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΑ 2247/2017 ΝΟΜΟΣ
ΜΠΑ 1140/2017 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΛαμ 130/2017 ΝΟΜΟΣ,
ΜΠΘεσ 7662/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΘεσ 936/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΘεσ 149/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΛαρ 42/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΡοδ 41/2016 ΝΟΜΟΣ
ΜΠΠ 4366/2015 www.protodikeio-peir.gr
ΜΠΧαλκ 20/2015. ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΘεσ 18013/2010 ΤΝΠ ΔΣΑ
ΜΠΑ 6111/2006 ΤΝΠ ΔΣΑ

ΜΠΒολ 32/1971, ΝοΒ 20 (1972)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΩΝ

ΕιρΛαρ 5/2016 <https://www.dslar.gr/>.

ΕιρΑθ 5139/2015 ΝΟΜΟΣ

ΕιρΘεσ 532/2015 ΝΟΜΟΣ